

การใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์



นางสาว นิตยา คงสุวรรณ

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2544

ISBN 974-03-1526-7

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE USE OF ONLINE PUBLIC ACCESS CATALOG BY THAMMASAT UNIVERSITY
UNDERGRADUATES

Miss Nittaya Kongsuwan

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Library and Information Science

Department of Library Science

Faculty of Arts


Chulalongkorn University

Academic Year 2001

ISBN 974-03-1526-7


หัวข้อวิทยานิพนธ์ การใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ของนักศึกษาระดับ
ปริญญาตรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
โดย นางสาว นิตยา คงสุวรรณ
สาขาวิชา บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชลธิชา สุทธินิรันดรกุล


คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท


.....  คณบดีคณะอักษรศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ม.ร.ว.กัลยา ดิงศภัทย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....  ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุพรรณณี วราทร)

.....  อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชลธิชา สุทธินิรันดรกุล)

.....  กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ผ่องพรรณ ลวนานนท์)

.....  กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ชลัษเฐียร เหมะวัชตะ)

นิตยา คงสุวรรณ : การใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (THE USE OF ONLINE PUBLIC ACCESS CATALOG BY THAMMASAT UNIVERSITY UNDERGRADUATES) อ. ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชลธิชา สุทธิจันทร์กุล, 144 หน้า. ISBN 974-03-1526-7.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในด้านวัตถุประสงค์ ความถี่ แหล่งที่ค้น การเรียนรู้การใช้ระบบ รายการที่สืบค้น กลยุทธ์การสืบค้น และการแสดงผล ตลอดจนปัญหาในการใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ โดยใช้แบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 386 คน คิดเป็นร้อยละ 93.0

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ในการใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์เพื่อค้นหาข้อมูลประกอบการทำรายงาน มีความถี่ในการใช้ 1-3 ครั้ง / สัปดาห์ ค้นจากห้องสมุดภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เรียนรู้การใช้ด้วยตนเองโดยวิธีทดลองฝึกค้น (ลองผิดลองถูก) สืบค้นโดยใช้ Title Keyword กลยุทธ์ที่ใช้ / เคยใช้สืบค้น คือ การสืบค้นด้วยคำสำคัญ และแสดงผลการสืบค้นในรูปแบบข้อมูลบรรณานุกรมแบบย่อ นักศึกษาประสบปัญหาในระดับมาก ในด้าน ขาดความเข้าใจวิธีการใช้คำเชื่อม AND OR NOT จากการใช้ปุ่มคำสั่ง Multi Index จากหน้าจอเมนูหลัก ค้นรายชื่อหนังสือได้แต่หาตัวเล่มไม่พบ ไม่มีเครื่องพิมพ์บริการพิมพ์ผลการสืบค้นลงบนกระดาษ และไม่ทราบวิธีการติดตั้งโปรแกรมสืบค้นรายการแบบออนไลน์หลังจากที่ถ่ายโอนมาได้แล้ว

ภาควิชา บรรณารักษศาสตร์ลายมือชื่อนิตดา.....
สาขาวิชา บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ปีการศึกษา 2544ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

4180138322 : MAJOR LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

KEY WORD : ONLINE PUBLIC ACCESS CATALOG / THAMMASAT UNIVERSITY
UNDERGRADUATES

NITTAYA KONGSUWAN : THE USE OF ONLINE PUBLIC ACCESS CATALOG BY
THAMMASAT UNIVERSITY UNDERGRADUATES. THESIS ADVISOR: ASST.
PROF. CHONTHICHA SUTHINIRUNKUL, 150 pp. ISBN 974-03-1526-7

The purposes of this study are to study the use of online public access catalog (OPAC) by Thammasat University undergraduates in terms of the objectives, frequencies, access places, learning of use, access points, search strategies and display formats including the problems encountered by the students in using the OPAC. Questionnaires were collected from 386 undergraduates (93.0%)

Findings reveal that most students use the OPAC for searching information for conducting reports. The frequency of use is 1-3 times per weeks. Most search the OPAC from libraries in Thammasat University, learn to use the system by themselves by trial and error, search by Title Keyword and use keyword as search strategy. The display format of search result mostly used is brief bibliographical detail. The problems encountered at the high level are the lack of understanding of the use of AND, OR, NOT from Multi Index command button on the main menu, the incapability to locate books from search results on the shelves, no printer service available to print search results and the lack of information about the setting up the download program.

Department Library Science

Student's signature *Nittaya Kongsuwan*

Field of study Library and Information Science

Advisor's signature *Chonthicha Suthinirunkul*

Academic year 2001

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ชลธิชา สุทธินิรันดร์กุล อาจารย์ที่ปรึกษา เป็นอย่างสูงที่กรุณาให้คำแนะนำ คำปรึกษา เวลา และกำลังใจ รวมทั้งการแก้ไขข้อบกพร่องของ วิทยานิพนธ์เป็นอย่างดีจนถึงวินาทีสุดท้ายของการส่งตัวเล่ม และขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุพรรณิ วราทร ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ชลัษเฐียร เหมะรัชตะ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ผ่องพรรณ ลวนานนท์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาปรับปรุงแก้ไขและ ให้ข้อเสนอแนะในการทำวิทยานิพนธ์ คณาจารย์ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ทุกท่านที่ได้ถ่ายทอด ความรู้ต่าง ๆ ให้แก่ผู้วิจัย รวมทั้งขอขอบคุณพี่เอมและพี่น้องที่กรุณาให้ความช่วยเหลือในทุก ๆ เรื่องเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณคุณคุณวิริยา (อุทัยรัตน์) กิมปาน เป็นอย่างสูงที่กรุณาให้คำปรึกษาทางวิชาการ อย่างดีเยี่ยม หากไม่ได้พี่เป็นที่ปรึกษา หวานคงไม่มีวันนี้ค่ะ ขอขอบคุณคุณปณิธิริย์ สำหรับเสื้อครุยที่พี่ ตั้งใจมอบให้หวานล่วงหน้าก่อนจบ 1 ปี กตสันต์จริง ๆ ค่ะ ตั้งแต่ได้รับมาเพราะกลัวจะทำให้พี่ผิดหวัง ขอขอบคุณพี่ ๆ ชาวสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ทุกท่าน สำหรับความห่วงใย รวมถึง คุณสุพัทธา เอี้ยวสกุล ที่กรุณาอนุเคราะห์อุปกรณในการทำวิจัย

ขอบคุณอาจารย์สมศักดิ์ ศรีบริสุทธิสกุล คุณสายฝน เต่าแก้ว สัม จอมใจ คุณระเบียบ ปานวิเศษ พี่กุง วนิดา จุ่ม ศิวาพร ฝน มีนา พี่หนู พี่ ๆ และเพื่อน ๆ ทุกคน สำหรับน้ำใจและความช่วยเหลือที่มอบให้ ขอขอบคุณเป็นพิเศษสำหรับเพื่อนร่วมทีม "Go for gold" ม້อย พรเพ็ญ และ อารี อารีพร สำหรับกำลังใจที่มอบให้ยามท้อแท้ แม้จะเหนื่อยเพียงใดก็ให้ความช่วยเหลือจนถึง วินาทีสุดท้าย ขอขอบคุณคุณเรณู กล้วยทอง ออสซี่น การก้าวไปข้างหน้าหนึ่งก้าวของหนูมีส่วน ผลักดันให้หวานมีวันนี้ รวมทั้งครอบครัว Olson ทุกท่าน ขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาฯ ที่ให้ทุน ในการทำวิจัย

ขอบพระคุณแม่ และพี่สาว ที่กรุณาส่งเสียจนจบปริญญาโท นับจากวันนี้แม่คงไม่ต้อง เหนื่อยกับการนั่งลุ้นว่าจะเรียนจบหรือไม่

คุณค่าและประโยชน์ที่ได้จากวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ขอมอบแด่บุพการี ครู อาจารย์ และผู้มี พระคุณทุกท่าน

นิตยา คงสุวรรณ

13 พฤษภาคม 2545

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
บทที่	
1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
สมมติฐานการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
วิธีดำเนินการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย.....	7
2 ปรัชญาวรรณกรรม	
ความหมายของระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์.....	8
พัฒนาการระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์.....	9
ลักษณะของระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์.....	11
ข้อดีและข้อจำกัดของระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์.....	13
พัฒนาการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์...	14
ลักษณะการเข้าถึงระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ในระบบ	
ห้องสมุดอัตโนมัติ Horizon.....	24
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	37

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3	วิธีการดำเนินการวิจัย
	การศึกษาวรรณกรรมและรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง..... 46
	การกำหนดขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง..... 47
	การสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล..... 47
	การเก็บรวบรวมข้อมูล..... 50
	การวิเคราะห์ข้อมูล..... 53
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล
	ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม..... 56
	ตอนที่ 2 สภาพการใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ของห้องสมุด ภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์..... 59
	ตอนที่ 3 ปัญหาในการใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์..... 90
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ
	สรุปและอภิปรายผลการวิจัย..... 119
	ข้อเสนอแนะ..... 128
	รายการอ้างอิง..... 120
	ภาคผนวก
	แบบสอบถามการใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์..... 134
	ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์..... 150

สารบัญญัตราสาร

ตาราง		หน้า
1	จำนวนนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.....	49
2	จำนวนแบบสอบถามที่ส่งและได้รับคืน.....	57
3	จำนวนนักศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามคณะ.....	58
4	การใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำแนกตามคณะ.....	60
5	สาเหตุที่นักศึกษาระดับปริญญาตรีไม่เคยใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ ของห้องสมุดภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.....	61
6	วัตถุประสงค์ที่นักศึกษาระดับปริญญาตรีใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ ของห้องสมุดภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.....	62
7	วัตถุประสงค์ที่นักศึกษาระดับปริญญาตรีใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ ของห้องสมุดภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.....	64
7	วัตถุประสงค์ที่นักศึกษาระดับปริญญาตรีใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ ของห้องสมุดภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำแนกตามคณะ (ต่อ)..	65
8	ความถี่ในการใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ของห้องสมุดภายใน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.....	66
9	ความถี่ในการใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ของห้องสมุดภายใน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำแนกตามคณะ.....	68
10	แหล่งที่นักศึกษาระดับปริญญาตรีใช้ติดต่อเพื่อใช้ระบบสืบค้นรายการแบบ ออนไลน์ของห้องสมุดภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.....	70
11	แหล่งที่นักศึกษาระดับปริญญาตรีใช้ติดต่อเพื่อใช้ระบบสืบค้นรายการแบบ ออนไลน์ของห้องสมุดภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำแนกตามคณะ.....	72
12	การเรียนรู้การใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ของห้องสมุดภายใน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.....	73
13	การเรียนรู้การใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ของห้องสมุดภายใน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำแนกตามคณะ.....	75

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า	
14	ทางเลือกที่นักศึกษาระดับปริญญาตรีใช้ / เคยใช้สืบค้นข้อมูลจากหน้าจอเมนูหลักของระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ของห้องสมุดภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.....	76
15	ทางเลือกที่นักศึกษาระดับปริญญาตรีใช้ / เคยใช้สืบค้นข้อมูลจากหน้าจอเมนูหลักของระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ของห้องสมุดภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำแนกตามคณะ.....	78
16	กลยุทธ์การสืบค้นนักศึกษาระดับปริญญาตรีใช้ / เคยใช้สืบรายการแบบออนไลน์ของห้องสมุดภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.....	79
17	กลยุทธ์การสืบค้นนักศึกษาระดับปริญญาตรีใช้ / เคยใช้สืบรายการแบบออนไลน์ของห้องสมุดภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำแนกตามคณะ.....	81
18	รูปแบบที่นักศึกษาระดับปริญญาตรีใช้ / เคยใช้ปรับปรุง / ขยายผลการสืบค้นข้อมูลขั้นสูงของระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ของห้องสมุดภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.....	82
19	รูปแบบที่นักศึกษาระดับปริญญาตรีใช้ / เคยใช้ปรับปรุง / ขยายผลการสืบค้นข้อมูลขั้นสูงของระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ของห้องสมุดภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำแนกตามคณะ.....	84
20	รูปแบบการแสดงผลการสืบค้นที่นักศึกษาระดับปริญญาตรีใช้ / เคยใช้ ในการสืบค้นรายการแบบออนไลน์ของห้องสมุดภายใน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.....	86
21	รูปแบบการแสดงผลการสืบค้นที่นักศึกษาระดับปริญญาตรีใช้ / เคยใช้ ในการสืบค้นรายการแบบออนไลน์ของห้องสมุดภายใน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำแนกตามคณะ.....	89
22	ปัญหาในการใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ของห้องสมุดภายใน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.....	90
23	ปัญหาด้านความเข้าใจวิธีการใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์.....	92

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
24 ปัญหาด้านความเข้าใจวิธีการใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ จำแนกตามคณะ (ต่อ).....	98
24 ปัญหาด้านความเข้าใจวิธีการใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ จำแนกตามคณะ (ต่อ).....	99
24 ปัญหาด้านความเข้าใจวิธีการใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ จำแนกตามคณะ (ต่อ).....	100
24 ปัญหาด้านความเข้าใจวิธีการใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ จำแนกตามคณะ (ต่อ).....	101
25 ปัญหาด้านผลการสืบค้นรายการแบบออนไลน์.....	102
26 ปัญหาด้านผลการสืบค้นรายการแบบออนไลน์ จำแนกตามคณะ.....	106
26 ปัญหาด้านผลการสืบค้นรายการแบบออนไลน์ จำแนกตามคณะ (ต่อ).....	107
27 ปัญหาด้านแหล่งที่ใช้ติดต่อเพื่อใช้สืบค้นรายการแบบออนไลน์.....	109
28 ปัญหาด้านแหล่งที่ใช้ติดต่อเพื่อใช้สืบค้นรายการแบบออนไลน์ จำแนกตามคณะ.....	116
28 ปัญหาด้านแหล่งที่ใช้ติดต่อเพื่อใช้สืบค้นรายการแบบออนไลน์ จำแนกตามคณะ (ต่อ).....	117

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความก้าวหน้าทางวิชาการที่เติบโตอย่างรวดเร็ว ทำให้สารสนเทศมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นอย่างมาก ประกอบกับการพัฒนาโปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับระบบห้องสมุดอัตโนมัติ ทำให้ห้องสมุดปรับเปลี่ยนเข้าสู่ระบบห้องสมุดอัตโนมัติ เพื่อให้ผู้ใช้เข้าถึงสารสนเทศที่มีอยู่ในสื่อรูปแบบต่าง ๆ ของห้องสมุดได้อย่างกว้างขวาง เพียงพอ รวดเร็ว ตรงตามความต้องการของผู้ใช้ให้ได้มากที่สุด และเพื่อรองรับความร่วมมือในลักษณะของข่ายงานสารสนเทศ

ระบบห้องสมุดอัตโนมัติ เป็นระบบการทำงานของห้องสมุดโดยใช้คอมพิวเตอร์ เพื่อให้การทำงานของฝ่ายต่าง ๆ ในห้องสมุดสามารถเชื่อมโยงประสานกันได้อย่างต่อเนื่อง ไม่ต้องทำงานด้วยมือซ้ำหลาย ๆ ครั้ง (ประจักษ์ พุ่มวิเศษ, 2534 : 32) ทำให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงานมากขึ้น โดยเฉพาะในด้านการจัดเก็บ การสืบค้น การวิเคราะห์ผล และการให้บริการ (วิภา โภยสุขไช, 2538 : 11) ความเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ย่อมก่อให้เกิดผลกระทบต่อผู้ใช้บริการเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะในด้านรูปแบบการให้บริการ การเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยี และการสืบค้นข้อมูล การทำงานในระบบห้องสมุดอัตโนมัติ แบ่งออกตามลักษณะการทำงานคล้ายกับการทำงานด้วยมือ คือ ระบบงานจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ (Acquisition Module) ระบบงานวารสาร (Serial Module) ระบบงานวิเคราะห์และจัดทำรายการ (Cataloging Module) ระบบงานยืม-คืน (Circulation Module) และระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ (Online Public Access Catalog-OPAC)

ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ หรือเรียกย่อ ๆ ว่าระบบ OPAC เป็นระบบสารสนเทศที่ใช้คอมพิวเตอร์บันทึกข้อมูลงานด้านต่าง ๆ ของห้องสมุดอย่างต่อเนื่องและครบวงจร สามารถเชื่อมต่อกับผู้ใช้ด้วยเทคโนโลยีเครือข่ายและโทรคมนาคม ผู้ใช้สามารถสืบค้นและเรียกข้อมูลที่ต้องการนำไปใช้ด้วยระบบออนไลน์ (สุนทร ถนอมเกียรติ, 2543 : 106) นอกจากนี้ ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ช่วยแก้ปัญหาข้อมูลที่ซับซ้อน ประหยัดพื้นที่ในการจัดเก็บข้อมูล อำนวยความสะดวกในการปรับปรุงและการเก็บข้อมูลให้ถูกต้อง ปลอดภัย ระเบียบบรรณานุกรมที่สร้างขึ้นสามารถนำไปใช้สำหรับการค้นคืนข้อมูลได้ (Saffady, 1983 : 95) ทั้งนี้ ระบบจะแสดงข้อมูล

เกี่ยวข้องกับที่อยู่ทั้งหมดในห้องสมุด ส่วนการค้นคืนที่เจาะจง ระบบก็สามารถแสดงรายการที่ต้องการ จึงช่วยประหยัดเวลาในการค้นคืน (Reynold, 1985 : 101)

ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ เป็นระบบที่ใช้เทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพอย่างยิ่งของห้องสมุด เนื่องจากระบบเปลี่ยนวิธีการสืบค้นข้อมูลจากบัตรรายการ เป็นการสืบค้นโดยใช้คอมพิวเตอร์ โดยใช้หลักการสืบค้นเช่นเดียวกับการสืบค้นด้วยบัตรรายการ ได้แก่ การสืบค้นโดยใช้ชื่อผู้แต่ง ชื่อเรื่อง หัวเรื่อง และคำค้นหรือคำสำคัญ ในด้านการเข้าถึงข้อมูลทำได้ง่ายกว่าและเข้าถึงได้หลายทางมากขึ้น เช่น โดยเลขมาตรฐานสากลประจำหนังสือ (ISBN) เลขมาตรฐานสากลประจำวารสาร (ISSN) เลขเรียกหนังสือ เลขทะเบียน สำนักพิมพ์ ปีที่พิมพ์ สถานที่พิมพ์ เป็นต้น ผู้สืบค้นไม่จำเป็นต้องรู้หลักการเรียงอักษรตามพจนานุกรมเหมือนกับการค้นจากบัตรรายการ แต่สามารถพิมพ์คำที่ต้องการค้นเพื่อไปยังคำค้นนั้นหรือคำที่ใกล้เคียงได้ทันที ระบบยังมีความสามารถในการเชื่อมโยงได้ด้วยเขตข้อมูลต่างๆทำให้ผู้สืบค้นได้รับข้อมูลของห้องสมุดอย่างครบถ้วน ข้อมูลที่ได้นอกเหนือจากรายการบรรณานุกรม อาจเป็นสาระสังเขป สารบัญหรือเนื้อหาทั้งนี้ขึ้นอยู่กับรูปแบบการจัดทำฐานข้อมูล ความพร้อม และนโยบายของห้องสมุดแต่ละแห่ง (นันทิพย์ วิภาวิน, 2538 : 24-25) นอกจากนี้ ผู้สืบค้นสามารถใช้เทคนิคการค้นคืนแบบบูลีน และการจำกัดขอบเขตการสืบค้น ทำให้ผู้สืบค้นค้นคืนทรัพยากรสารสนเทศได้ทั้งในเชิงกว้างและเชิงลึกมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้มีการใช้ทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดเพิ่มมากขึ้น (Matthews, 1985 : 80) และระบบยังยอมให้ผู้สืบค้นตรวจสอบว่าทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดอยู่ในสภาพพร้อมที่จะให้บริการหรือไม่อีกด้วย (Tedd, 1993 : 141)

ดังนั้น ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ จึงเป็นส่วนที่สำคัญที่สุดของห้องสมุดระบบอัตโนมัติส่วนอื่น ๆ เนื่องจากเป็นระบบที่ให้บริการโดยตรงแก่ผู้ใช้ระบบที่ชัดเจนมากที่สุด ความสำเร็จหรือความล้มเหลวของระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ จึงขึ้นอยู่กับบริการแก่ผู้ใช้ห้องสมุด (Gilmartin and Beaven, 1992 : 155)

ในปัจจุบัน ห้องสมุดในประเทศไทยส่วนใหญ่ได้ให้ความสำคัญในการจัดเก็บข้อมูลอย่างมีระบบ เก็บรวบรวมข้อมูลได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ และรวบรวมให้ได้ปริมาณเพียงพอแก่ผู้ใช้บริการ การเก็บรวบรวมข้อมูลที่สมบูรณ์เหล่านี้ ต้องดำเนินการด้วยความรอบคอบและมีการวางแผนที่ดี โดยการใช้คอมพิวเตอร์เพิ่มประสิทธิภาพการทำงานให้ได้ผล เพื่อการประมวลผลภายในระบบงานจริงและอาจเชื่อมโยงกับเครือข่ายอื่น ๆ เพื่อจัดบริการในแนวกว้างยิ่งขึ้น จนเป็นที่

มาของระบบออนไลน์ในที่สุด มีการใช้เทคโนโลยีการสื่อสารที่รวดเร็ว สมบูรณ์และตรงความต้องการมากขึ้น ซึ่งเป็นการเอื้อประโยชน์ต่อการบริการของห้องสมุดอย่างมาก ด้วยวิธีการจัดและ บริการสืบค้นสารนิเทศด้วยคอมพิวเตอร์นี้เอง จึงทำให้กล่าวได้ว่า เครื่องคอมพิวเตอร์เป็นศูนย์กลางเทคโนโลยี ส่วนห้องสมุดเป็นศูนย์กลางของข้อมูล (ฐมาน ถิระกิจ, 2537 : 92) สำหรับห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย ได้นำระบบห้องสมุดอัตโนมัติต่าง ๆ มาใช้ในการจัดการฐานข้อมูล ตลอดจนระบบงานต่าง ๆ ของห้องสมุด เช่น ระบบ INNOPAC ระบบ VTLS และ ระบบ Horizon เป็นต้น

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เป็นหน่วยงานที่มีการบริหารงานแบบระบบศูนย์รวม กล่าวคือ ส่วนกลางคือสำนักหอสมุด ทำหน้าที่รับผิดชอบงานด้านเทคนิคของห้องสมุดทั้งหมด ส่วนห้องสมุดสาขา 11 แห่ง ทั้งในวิทยาเขตท่าพระจันทร์ กรุงเทพมหานคร และวิทยาเขตรังสิต ปทุมธานี ทำหน้าที่ให้บริการสารนิเทศแก่นักศึกษา อาจารย์และเจ้าหน้าที่ ได้แก่ หอสมุดปริทัศน์ พนมยงค์ ห้องสมุดสัญญา ธรรมศักดิ์ (ห้องสมุดคณะนิติศาสตร์) ห้องสมุดคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี ห้องสมุดคณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน ห้องสมุดป่วย อึ้งภากรณ์ (ห้องสมุดคณะเศรษฐศาสตร์) ห้องสมุดศาสตราจารย์ดิเรก ชัยนาม (ห้องสมุดคณะรัฐศาสตร์) ห้องสมุดคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา ห้องสมุดศูนย์สนเทศเพื่อการวิจัยไทยคดีศึกษา ห้องสมุดกลุ่มแพทย์ธรรมศาสตร์ ห้องสมุดศูนย์รังสิต และห้องสมุดสถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการจัดระบบห้องสมุดให้มีความทันสมัย ควบคู่ไปกับการพัฒนาเทคโนโลยีสารนิเทศของสำนักฯ จึงได้เสนอโครงการ “การใช้คอมพิวเตอร์ในงานห้องสมุดของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์” ไว้ในแผนการพัฒนากิจการอุดมศึกษาระยะที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534) ระยะที่ 7 (พ.ศ. 2535-2539) และระยะที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) โดยมีวัตถุประสงค์ให้เป็นห้องสมุดอัตโนมัติเต็มรูปแบบ และได้จัดซื้อระบบห้องสมุดอัตโนมัติชื่อ Dynix Scholar มาใช้ในปี พ.ศ. 2538 ต่อมาในปี พ.ศ. 2539 สำนักหอสมุดฯ ได้รับงบประมาณการช่วยเหลือจากโครงการพัฒนาระบบห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนกลาง (THAILINET) ให้จัดซื้อโปรแกรมระบบงานห้องสมุดอัตโนมัติ Horizon ซึ่งประกอบด้วยงานย่อย 5 modules คือ ระบบวิเคราะห์และจัดทำรายการ (Cataloging) ระบบงานจัดหาทรัพยากรสารนิเทศ (Acquisition) ระบบงานวารสาร (Serial Control) ระบบงานยืม-คืน (Circulation) และระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ (Online Public Access Catalog) และเมื่อทำการเชื่อมโยงกับเครือข่าย

คอมพิวเตอร์ของมหาวิทยาลัย (TUNET) ทำให้ห้องสมุดต่าง ๆ ในสังกัดสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ทั้งที่วิทยาเขตท่าพระจันทร์ และวิทยาเขตรังสิต สามารถเข้าสืบค้นข้อมูลของห้องสมุดต่าง ๆ ในสังกัดสำนักหอสมุดได้ นอกจากนี้ ยังได้เชื่อมโยงกับเครือข่ายของโครงการพัฒนาระบบห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนกลาง (THAILINET) มีผลทำให้ห้องสมุดที่อยู่ในเครือข่ายสามารถค้นหาข้อมูลของกันและกันได้สะดวก และในการสืบค้นรายการแบบออนไลน์ ผู้ใช้สามารถสืบค้นได้จากเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ให้บริการภายในห้องสมุดและจากคอมพิวเตอร์นอกห้องสมุด

ปัจจุบัน ห้องสมุดในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ทั้ง 11 แห่ง ได้ให้บริการสืบค้นรายการแบบออนไลน์มาตั้งแต่ พ.ศ. 2540 ในการนำระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์มาใช้ ผู้สืบค้นจำเป็นต้องมีความรู้ในด้านวิธีการสืบค้นและการเข้าถึงข้อมูลในแต่ละทางเลือก ทำให้มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการสืบค้นและการใช้สารนิเทศ ผู้วิจัยในฐานะบรรณารักษ์ปฏิบัติงานในห้องสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จึงมีความสนใจที่จะศึกษาการใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ รวมทั้งปัญหาที่เกิดขึ้นจากการใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ เพื่อเป็นข้อมูลที่สามารถใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการบริการให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในด้าน วัตถุประสงค์ ความถี่ แหล่งที่ค้น การเรียนรู้การใช้ระบบรายการที่สืบค้น กลยุทธ์การสืบค้น และการแสดงผล
2. เพื่อศึกษาปัญหาในการใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

สมมติฐานการวิจัย

1. นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ส่วนใหญ่ใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อค้นข้อมูลประกอบการทำรายงาน ค้นจากห้องสมุดในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เรียนรู้การใช้ระบบด้วยตนเอง สืบค้นโดยใช้รายการชื่อเรื่อง และแสดงผลในรูปแบบข้อมูลบรรณานุกรมแบบสมบูรณ์

2. นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ประสบปัญหาในระดับมาก ในด้านการขาดความเข้าใจวิธีการใช้ระบบ และปริมาณเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ให้บริการในห้องสมุดในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์มีจำนวนน้อย

ขอบเขตของการวิจัยและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ชั้นปีที่ 2-4 ภาคปลาย ปีการศึกษา 2543 จาก 16 คณะ ได้แก่ คณะนิติศาสตร์ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี คณะรัฐศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ คณะสหเวชศาสตร์ คณะทันตแพทยศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์และคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จำนวน 13,064 คน และนำมากำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบสุ่มตามชั้น (Stratified Systematic Sampling) โดยอาศัยตารางสำเร็จรูปของ Yamane กำหนดค่าความเชื่อมั่น 95 % มีความคลาดเคลื่อน 5 % แต่เนื่องจากจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างตามชั้นมีจำนวนน้อยกว่า 10 คน ผู้วิจัยจึงได้เพิ่มจำนวนกลุ่มตัวอย่างนั้นให้เป็น 10 คน ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยครั้งนี้มีจำนวนรวมทั้งสิ้น 415 คน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ ใช้วิธีวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอนการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ เอกสาร วารสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ และศึกษาเกี่ยวกับระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์โปรแกรมห้องสมุดอัตโนมัติ HORIZON ของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และการจัดบริการสืบค้นรายการแบบออนไลน์ของห้องสมุดในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เพื่อเป็นข้อมูลในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2. สร้างแบบสอบถามเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งคำถามต่าง ๆ เป็นทั้งแบบให้เลือกตอบและให้เติมข้อความอย่างอิสระ โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ที่ใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ ในด้านคณะที่สังกัด

ตอนที่ 2 การใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในด้านวัตถุประสงค์ ความถี่ แหล่งที่ค้น การเรียนรู้การใช้ระบบ รายการที่สืบค้น กลยุทธ์การสืบค้น และการแสดงผล

ตอนที่ 3 ปัญหาในการใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

3. นำแบบสอบถามไปทดสอบความน่าเชื่อถือกับนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ที่ใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ในห้องสมุดมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างแต่ละ 3 คน จาก 16 คณะ เป็นจำนวนทั้งหมด 48 คน ที่หอสมุดปริทัศน์ พนมยงค์ และห้องสมุดศูนย์รังสิตนำผลที่ได้จากการทดสอบมาปรับปรุงแบบสอบถามให้เหมาะสมชัดเจนยิ่งขึ้น

4. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยนำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์แจกแก่นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง 12 คณะ และขอความอนุเคราะห์จากบรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่ห้องสมุดช่วยเหลือในการแจกแบบสอบถามแก่กลุ่มตัวอย่างในอีก 4 คณะ

5. การวิเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติด้วยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้วยโปรแกรมสถิติสำเร็จรูป SPSS for Windows version 10.0

6. สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

7. รายงานผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

เป็นแนวทางให้ห้องสมุดมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พิจารณาปรับปรุงระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ และจัดบริการสืบค้นรายการแบบออนไลน์ให้เหมาะสมกับการใช้ของนักศึกษาต่อไป



สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

ปริทัศน์วรรณกรรม

ในบทนี้ ครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับความหมาย พัฒนาการ ลักษณะ ข้อดีและข้อจำกัดของระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ พัฒนาการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ลักษณะการเข้าถึงระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ในระบบห้องสมุดอัตโนมัติ Horizon และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความหมายของระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์

มีผู้ให้ความหมายของระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ดังนี้

ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ เป็นระบบการควบคุมทางบรรณานุกรมที่สามารถเข้าถึงได้จากจุดเข้าถึงหลาย ๆ ทาง เพื่อนำไปสู่ข้อมูลทางบรรณานุกรมที่อยู่ในรูปแบบที่สามารถอ่านได้ด้วยเครื่อง ข้อมูลที่ค้นคืนจะแสดงผลบนหน้าจอเครื่องรับปลายทาง (Terminal) หรือพิมพ์ออกมาตามที่ต้องการ เครื่องรับปลายทางสามารถตั้งอยู่ในห้องสมุดหรือที่อื่น ๆ ก็ได้ ผู้ใช้สามารถสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศได้ทั้งที่มีอยู่ในห้องสมุดของตนและจากห้องสมุดอื่น ๆ (Gorman, 1982, quoted in Lee, 1985: 327)

ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ เป็นรายการระบบอัตโนมัติโดยจัดเก็บสารสนเทศด้วยคอมพิวเตอร์ ซึ่งผู้ใช้สามารถเข้าถึงข้อมูลโดยผ่านเครื่องรับปลายทาง และผู้ใช้สามารถเรียนรู้การใช้งานได้โดยง่าย (Harrod, 1990: 448)

ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ เป็นระบบรายการทรัพยากรสารสนเทศแบบอัตโนมัติ (Automated Catalog System) รายละเอียดของทรัพยากรสารสนเทศนี้ จะจัดเก็บไว้ในรูปแบบที่เครื่องอ่านได้และเข้าถึงได้ด้วยระบบออนไลน์ ผ่านหน้าจอคอมพิวเตอร์ที่จัดทำไว้ในรูปของเครือข่าย ทำให้เป็นเทคโนโลยีที่มีประโยชน์ต่อห้องสมุด เพราะเป็นวิธีการค้นคืนทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดที่มีอยู่จำนวนมากได้อย่างสะดวกรวดเร็ว และถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์ (Matthews and Ferguson, 1983: vii)

ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ เป็นชุดคำสั่งพื้นฐานที่มีผลต่อการใช้ห้องสมุดของผู้ใช้โดยตรง เพราะผู้ใช้สามารถเข้าถึงทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีอยู่ในห้องสมุดได้ด้วยตนเองจากจอภาพของเครื่องคอมพิวเตอร์ (อมรา อิศระชาญพานิช, 2542: 14)

สรุปได้ว่า ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ เป็นระบบรายการทรัพยากรสารสนเทศแบบอัตโนมัติที่จัดเก็บสารสนเทศไว้ในรูปแบบที่เครื่องคอมพิวเตอร์อ่านได้ ผู้สืบค้นสามารถสืบค้นสารสนเทศทั้งที่มีอยู่ในห้องสมุดของตนและจากห้องสมุดอื่น ๆ ได้ด้วยระบบออนไลน์ที่จัดทำไว้ในรูปของเครือข่ายผ่านหน้าจอเครื่องรับปลายทาง

พัฒนาการของระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์

ในระหว่าง ค.ศ. 1960-1970 ห้องสมุดต่าง ๆ ในประเทศสหรัฐอเมริกา เริ่มพัฒนาระบบงานห้องสมุดของตนให้เป็นระบบอัตโนมัติ โดยได้รับงบประมาณสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยและจากรัฐบาล ได้แก่ มหาวิทยาลัย Standford มหาวิทยาลัย Chicago สถาบันเทคโนโลยีแห่ง Massachusetts เป็นต้น แต่ระบบงานต่าง ๆ ถูกออกแบบมาเพื่อช่วยการทำงานภายในห้องสมุดมากกว่าการให้ผู้ใช้ได้ใช้เครื่องมือในการเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุด เช่น การพัฒนาระบบการจัดหา ระบบยืม-คืน เป็นต้น

ในปลาย ค.ศ. 1960 บริษัท IBM ได้พัฒนาระบบ Library Control System – LCS ให้กับห้องสมุดมหาวิทยาลัย Ohio State โดยพัฒนาจากระบบยืม-คืน ซึ่งเป็นรายการแบบออนไลน์ในยุคบุกเบิกที่มีชื่อเสียงที่สุด

ใน ค.ศ. 1970 เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ มีการผลิตเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ออกจำหน่าย ประกอบกับเป็นช่วงเวลาที่ห้องสมุดต่าง ๆ ในสหรัฐอเมริกาได้รับการสนับสนุนให้จัดหาคอมพิวเตอร์เข้ามาใช้งานต่าง ๆ มากขึ้น บริษัทมีการคิดค้นซอฟต์แวร์ห้องสมุดระบบสำเร็จรูป ซึ่งเป็นระบบที่บริษัทจะจัดหาทั้งเครื่องฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์สำหรับระบบงานห้องสมุด ระบบงานที่บริษัทได้คิดขึ้นเป็นระยะแรก ๆ คือ ระบบงานจัดหา ระบบงานยืม-คืน เช่น ระบบงานยืม-คืนของบริษัท General Accounting and Computing หรือ GEAC ที่ติดตั้งในห้องสมุด Gulph และห้องสมุดมหาวิทยาลัย Waterloo ในประเทศแคนาดา ซึ่งได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก (Tedd, 1994 : 140) หลังจากประสบความสำเร็จจากระบบงานดังกล่าว บริษัทเอกชนเหล่านั้นได้พัฒนาชุดโปรแกรมย่อยของระบบงานอื่นออกมาอย่างต่อเนื่องตามความต้องการของ

ห้องสมุด ได้แก่ ระบบงานวิเคราะห์และจัดทำรายการ ระบบงานจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ ระบบงานยืม-คืน ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ ซึ่งชุดโปรแกรมย่อยของระบบงานเหล่านี้เมื่อนำมาเชื่อมโยงแล้วสามารถทำงานร่วมกันได้ทุกระบบและเรียกว่า ระบบบูรณาการ

เมื่อเข้าสู่ ค.ศ. 1990 ระบบการจัดการห้องสมุดเริ่มเปลี่ยนมาเป็นระบบเปิด (Open System) ซึ่งสามารถเชื่อมโยงเข้ากับระบบห้องสมุดอื่น ๆ ในระดับภูมิภาคหรือระดับชาติ แต่การคัดเลือกระบบของห้องสมุดในช่วง ค.ศ. 1980 ส่วนมากเป็นระบบที่จะทำงานได้บนฮาร์ดแวร์ของบริษัทที่จัดจำหน่ายระบบเท่านั้น ดังนั้น จึงได้มีการพัฒนาอุปกรณ์เพื่อจะช่วยให้ระบบห้องสมุดสามารถทำงานได้บนฮาร์ดแวร์ที่มีความสามารถอยู่ในระดับเดียวกัน เช่น ซอฟต์แวร์ระบบ Dynix ที่สามารถทำงานบนระบบปฏิบัติการ UNIX เป็นต้น โครงสร้างของระบบใหม่จะแยกซอฟต์แวร์ไว้ที่เครื่องของผู้ใช้ ทำให้เครื่องคอมพิวเตอร์มีปฏิสัมพันธ์กับผู้ใช้งานมากขึ้น ส่วนเครื่องของเจ้าหน้าที่จะทำงานในด้านการจัดการข้อมูล การพัฒนาการสืบค้นรายการแบบออนไลน์ จะเน้นการพัฒนาในด้านความง่ายและความสะดวกในการสืบค้นมากยิ่งขึ้น มีการให้คำแนะนำและช่วยผู้ใช้ในการสืบค้นอย่างอัตโนมัติ มีการเชื่อมโยงคำที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับคำที่ใช้สืบค้นและสามารถเพิ่มเติมรูปภาพไว้ในระบบได้ เป็นต้น (Mitev, 1989 : 144)

Tedd (1993 : 141) ได้จำแนกพัฒนาการของระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ ออกเป็น 3 ยุค ดังนี้

ยุคที่ 1 เป็นยุคที่ผู้ใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์สืบค้นโดยใช้ วรรณกรรมแบบคำวลี หรือใช้วรรณกรรมที่ผสมคำไว้แล้ว แต่ไม่สามารถสืบค้นได้ด้วยคำสำคัญหรือตรรกบูลีนได้ เป็นระบบที่พัฒนาต่อเนื่องมาจากระบบการยืม-คืนอัตโนมัติเพื่อให้เข้าถึงสารสนเทศได้กว้างขวางมากขึ้น ลักษณะการค้นข้อมูลเหมือนการค้นสารนิเทศแบบดั้งเดิมคือ ค้นตามชื่อผู้แต่ง ชื่อเรื่อง หัวเรื่อง แต่เปลี่ยนจากการค้นด้วยมือมาเป็นการค้นด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ เหมาะกับการค้นแบบเจาะจงที่ผู้ใช้มีข้อมูลที่จะนำมาค้นรายการที่ต้องการค้นอยู่แล้ว และระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ในยุคนี้ใช้ระบบการเชื่อมประสาน (Interface) กับผู้ใช้แบบเมนู

ยุคที่ 2 ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ในยุคนี้ ผู้ใช้สามารถผสมคำวรรณกรรมระหว่างการสืบค้นข้อมูล นอกจากจะสามารถครอบคลุมการค้นสารนิเทศรูปแบบดั้งเดิมแล้ว ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ในยุคนี้ได้เพิ่มความสามารถในการสืบค้นด้วยคำสำคัญ การใช้เทคนิคการตัดคำและการใช้ตรรกบูลีน ผู้ใช้สามารถกำหนดสูตรการค้นที่เฉพาะเจาะจงโดยใช้ร่วมกับคำ

ดรรชนี สามารถเลือกรูปแบบการแสดงผลได้หลายรูปแบบ มีระบบการให้ความช่วยเหลือในการค้น
ไว้สำหรับผู้ใช้ที่มีประสบการณ์ในระดับต่าง ๆ และผู้ใช้สามารถเลือกดูประวัติการค้นได้ ระบบสืบ
ค้นรายการแบบออนไลน์ในยุคนี้ ส่วนใหญ่ใช้ระบบการเชื่อมประสานกับผู้ใช้แบบภาษาคำสั่ง

ยุคที่ 3 เป็นยุค E³ OPACs (Enhanced, Expanded and Extended) ในยุคนี้
ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ได้รับการเพิ่มเติมขีดความสามารถในการทำงาน การทำดรรชนี
และการบันทึกรายละเอียดของข้อมูลในระเบียบ เพื่อให้สามารถเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศที่มีใน
ห้องสมุดหรือแหล่งสารสนเทศอื่น ๆ ผู้ใช้สามารถเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศทั้งหมดได้ด้วยตนเอง
โดยระบบจะแสดงคำแนะนำไว้บนหน้าจอ นอกจากนี้ ยังได้พัฒนาหน้าจอให้คำแนะนำช่วยเหลือ
และการสอนการใช้งานระบบให้ผู้ใช้สามารถเข้าใจได้ง่ายขึ้น ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ใน
ยุคนี้ ใช้ระบบการเชื่อมประสานแบบภาษาธรรมชาติร่วมกับการปรับแต่งโดยตรง อาจใช้เมนูและ
ภาษาคำสั่งร่วมด้วยตามความเหมาะสม มีการเลือกดูคำดรรชนี และการเชื่อมโยงในระดับเครือข่าย
ข่าย เพื่อขยายขอบเขตในการเข้าถึงสารสนเทศ เทคโนโลยีในยุคนี้ ได้แก่ ระบบ Client / Server
Model, Open System Interconnection (OSI), TCP/IP, Z39.50 standard และ World Wide
Web นอกจากนี้ห้องสมุดรัฐสภาอเมริกันร่วมกับ OCLC และองค์กรอื่น ๆ ได้ร่วมกันกำหนดการ
เปลี่ยนแปลงในงานด้านการทำรายการ กล่าวคือมีการกำหนด tag 856 = Electronic Location
and Access ขึ้นใน MARC เพื่อเพิ่มข้อมูล Uniform Resource Locator (URL) เพื่อให้ผู้ใช้
สามารถเชื่อมโยงเข้าไปสู่สารสนเทศอื่น ๆ ที่จัดเก็บข้อมูลในรูปแบบดิจิทัล ซึ่งอาจเป็นเอกสารฉบับเต็ม
(Full-text document) รูปภาพ (Image) วิดีทัศน์ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ หรือเชื่อมต่อเข้าไปที่
เครื่อง Server ได้ ในปัจจุบันระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ส่วนใหญ่จัดอยู่ในยุคนี้

ลักษณะของระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์

ต้น ค.ศ. 1980 กลุ่มบรรณารักษ์และผู้ออกแบบระบบที่ให้ความสำคัญเกี่ยวกับ
ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ ได้มาประชุมร่วมกันที่นคร Chicago เพื่อหาข้อตกลงในการร่วม
มือกันพัฒนาการเข้าถึงรายการแบบออนไลน์ ซึ่งกลุ่มความร่วมมือนี้ เรียกว่า Consortium to
Develop an Online Catalog หรือ CONDOC ความต้องการของสมาชิกในกลุ่ม คือ ต้องการ
ระบบบูรณาการที่ดีสำหรับห้องสมุดและสามารถที่จะปรับปรุงเปลี่ยนแปลงได้ง่าย CONDOC ได้
กำหนดลักษณะของระบบการสืบค้นรายการแบบออนไลน์ไว้ดังต่อไปนี้ (Tayen, 1985 : 152)

1. เป็นฐานข้อมูลของหนังสือ วารสาร และสารนิเทศประเภทต่าง ๆ ที่อยู่ในรูปแบบรายการบรรณานุกรมที่สามารถอ่านได้ด้วยเครื่อง
2. เป็นฐานข้อมูลที่สามารถสืบค้นโดยใช้ ชื่อผู้แต่ง ชื่อเรื่อง หัวเรื่อง เลขเรียกหนังสือ และคำสำคัญที่อยู่ในชื่อเรื่อง หัวเรื่อง หรือส่วนใด ๆ ของหนังสือที่บรรณารักษ์ได้กำหนดเอาไว้
3. สามารถสืบค้นฐานข้อมูลได้โดยวิธีตรรกบูลีน
4. มีแฟ้มข้อมูลหลักฐานสำหรับ ชื่อผู้แต่ง หัวเรื่อง โดยการมีส่วนอ้างอิง ไปยังชื่อผู้แต่ง หรือหัวเรื่องที่เกี่ยวข้อง
5. สามารถแสดงผลการสืบค้นได้หลายรูปแบบ เช่น แสดงผลแบบย่อ แบบสมบูรณ์ เป็นต้น
6. มีปฏิสัมพันธ์กับผู้ใช้โดยการมีเมนูหน้าจอภาพ
7. สามารถเชื่อมโยงได้กับระบบงานอื่น ๆ ของห้องสมุด
8. สามารถเปิดบริการตลอด 24 ชั่วโมง และระยะเวลาที่สนองตอบผู้ใช้ในการสืบค้นมีความรวดเร็ว ไม่ช้ากว่า 5-10 นาที
9. ในการแสดงผลรายการบรรณานุกรมของทรัพยากรสารนิเทศ สามารถแสดงสถานภาพ สถานที่จัดเก็บ และจำนวนเล่มของทรัพยากรสารนิเทศให้ผู้ใช้ทราบด้วย
10. มีราคาที่เหมาะสม

สมาน ลอยฟ้า (2538 : 26) ได้ให้ลักษณะของระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ไว้ดังนี้

1. มีความเป็นปัจจุบันมากกว่ารายการรูปแบบอื่น ๆ เนื่องจากสามารถเพิ่มเติมรายการของหนังสือหรือสิ่งพิมพ์ใหม่ ๆ ของห้องสมุดเข้าไว้ในฐานข้อมูลหรือเปลี่ยนแปลงแก้ไขรายการที่มีอยู่แล้วในฐานข้อมูลได้ง่าย รวดเร็วตลอดเวลา
2. เป็นระบบที่มีความยืดหยุ่นในการสืบค้นรายการต่าง ๆ ในฐานข้อมูลได้มากกว่ารายการรูปแบบอื่น ๆ
3. เป็นระบบที่มีการโต้ตอบ คือเป็นการโต้ตอบกันระหว่างผู้ใช้ระบบกับคอมพิวเตอร์สำหรับค้นรายการหนังสือของห้องสมุด ผู้ใช้จะได้รับการตอบสนองที่รวดเร็ว
4. ผู้ใช้สามารถเข้าถึงระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ โดยผ่านเทอร์มินัลที่ติด

ตั้งไว้ในที่ต่าง ๆ ของห้องสมุด นอกจากนี้ ผู้ใช้สามารถสืบค้นข้อมูลโดยผ่านเทอร์มินัลที่ติดตั้งไว้ในสถานที่อื่นนอกห้องสมุดได้อีกด้วย

5. ผู้ใช้สามารถเรียนรู้การใช้งานได้ง่าย ทั้งนี้เพราะคำแนะนำในการใช้ระบบจะอยู่ในฐานข้อมูลและผู้ใช้สามารถศึกษาได้ด้วยตนเอง

6. รายการต่าง ๆ ที่สืบค้นได้จากฐานข้อมูลจะแสดงให้เห็นบนจอภาพ หากห้องสมุดต่อเครื่องพิมพ์เข้ากับเทอร์มินัล ผู้ใช้สามารถพิมพ์ผลการสืบค้นข้อมูลออกมาได้ด้วย

ข้อดีและข้อจำกัดของระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์

ข้อดีและข้อจำกัดของระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์มีดังต่อไปนี้ (สมาน ลอยฟ้า, 2535 : 25 และ สุภาพร ดุษฎีพฤตินันท์, 2535: 7)

ข้อดี

1. วิธีการเข้าถึงรายการต่าง ๆ ของหนังสือหรือสิ่งพิมพ์ของห้องสมุดกระทำได้กว้างขวางกว่ารายการรูปแบบอื่น ๆ และทำให้ผู้ใช้สามารถสืบค้นรายการด้วยคอมพิวเตอร์
2. เทคนิคการสืบค้นข้อมูลแบบต่าง ๆ เช่น การใช้คำสำคัญ การใช้การตัดคำ และการใช้ตรรกบูลีน ช่วยให้สามารถค้นหาคำหรือเรื่องที่ซับซ้อนได้ง่ายและรวดเร็ว
3. ประหยัดเวลาในการสืบค้นข้อมูล
4. สามารถสืบค้นข้อมูลจากเทอร์มินัลซึ่งอยู่ห่างไกลจากห้องสมุดได้ ซึ่งทำให้ระบบการเข้าถึงรายการเป็นไปในรูปแบบกระจาย มากขึ้น
5. แสดงความเป็นปัจจุบันของห้องสมุดตลอดเวลา
6. ผู้ใช้ไม่จำเป็นต้องอาศัยหลักเกณฑ์การเรียงบัตรรายการในการสืบค้นข้อมูลดังที่เข้ากับรายการรูปแบบอื่น ๆ เช่น บัตรรายการ เป็นต้น
7. ลดค่าใช้จ่ายในการดูแลบัตรรายการ และลดพื้นที่ในการจัดตั้งตู้บัตรรายการตลอดจนขจัดปัญหาการเรียงบัตรรายการด้วยมือซึ่งต้องใช้กำลังคนและเวลามาก
8. สามารถรวบรวมข้อมูลที่ต้องการได้อย่างครบถ้วน
9. มีความยืดหยุ่นมาก สามารถเพิ่มหรือลบรายการต่าง ๆ ได้โดยไม่กระทบรายการอื่น

ข้อจำกัด

1. การนำระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์เข้ามาใช้ จะสิ้นค่าใช้จ่ายสูงทั้งนี้รวมค่าใช้จ่ายในการเปลี่ยนแปลงรายการของห้องสมุดที่เครื่องอ่านได้
2. ฐานข้อมูลที่มีบริการในรูปแบบของออนไลน์ อาจไม่สมบูรณ์ เนื่องจากห้องสมุดไม่ได้เปลี่ยนรายการของห้องสมุดที่มีอยู่ก่อนที่จะนำระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์เข้ามาใช้ให้อยู่ในรูปแบบที่เครื่องอ่านได้ ซึ่งจะทำให้ผู้ใช้ต้องเผชิญกับปัญหาการใช้รายการ 2 รูปแบบ เพื่อให้ได้รายการที่ห้องสมุดมีอยู่อย่างสมบูรณ์
3. เนื่องจากระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ ขึ้นอยู่กับระบบการดำเนินงานของคอมพิวเตอร์ ดังนั้นในกรณีที่คอมพิวเตอร์ไม่ทำงาน เนื่องจากเกิดข้อขัดข้อง การค้นรายการด้วยระบบนี้จะหยุดชะงักไปด้วยในช่วงเวลานั้น
4. เจ้าหน้าที่และผู้ใช้จำนวนมาก ยังขาดความคุ้นเคยกับระบบคอมพิวเตอร์และเทคนิคการสืบค้นข้อมูล ซึ่งอาจมีผลกระทบต่อการใช้หรือไม่ใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ อย่างไรก็ตามสถานการณ์ดังกล่าวกำลังเปลี่ยนแปลงเนื่องจากผู้ใช้เริ่มมีความรู้เกี่ยวกับการใช้คอมพิวเตอร์มากขึ้น
5. เนื่องจากทักษะระดับความรู้ความสามารถและแรงจูงใจในการสืบค้นข้อมูลของผู้ใช้แต่ละคนแตกต่างกัน ดังนั้นสิ่งเหล่านี้จึงมีผลต่อความสำเร็จในการสืบค้นข้อมูลอีกด้วย เช่น ผู้ใช้บางคนอาจมีความชำนาญในระบบคอมพิวเตอร์และเทคนิคการสืบค้นข้อมูล แต่ไม่คุ้นเคยกับโครงสร้างและกระบวนการจัดทำรายการของห้องสมุด หรือผู้ใช้บางคนมีความรู้ในสาขาวิชานั้น ๆ เป็นอย่างดี แต่ขาดทักษะและไม่คุ้นเคยกับเทคนิคการสืบค้นข้อมูล เป็นต้น
6. จะต้องดูแลรักษาระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์อย่างดี อยู่ในห้องที่ควบคุมอุณหภูมิ ความชื้นและป้องกันฝุ่น

พัฒนาการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

1. การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการงานห้องสมุด

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เป็นห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาแห่งหนึ่งที่ต้องการพัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยมีเป้าหมายหลักในการพัฒนา คือ การพัฒนาระบบงานห้องสมุดให้เป็นระบบงานห้องสมุดอัตโนมัติเต็มรูปแบบ สามารถเชื่อมโยงกับเครือข่ายของโครงการพัฒนาระบบห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนกลางแห่งประเทศไทย

(THAILINET) และเครือข่ายอื่น ๆ ทั้งภายในและภายนอกประเทศอย่างมีประสิทธิภาพ (มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. สำนัก-หอสมุด, 2538 : 1)

จากเป้าหมายหลักนี้ สำนักหอสมุดฯ จึงได้จัดทำโครงการ “การใช้คอมพิวเตอร์ในงานห้องสมุดของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์” ไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ระยะที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534) โดยมีวัตถุประสงค์หลักคือ

1. เพื่อนำแนวความคิดและวิธีการประมวลผลข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์มาใช้กับงานด้านต่าง ๆ ของสำนักหอสมุดฯ อย่างเหมาะสม ทั้งด้านบริหาร ด้านงานเทคนิค และด้านบริการ

2. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของสำนักหอสมุดฯ ให้สูงขึ้น และสามารถขยายบริการใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์แก่ผู้ใช้ซึ่งใช้ที่ไม่สามารถทำได้มาก่อน โดยจัดทำเป็นระบบการจัดการข้อมูลแบบบูรณาการ (Integrated Information Management System)

นอกจากนี้ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้จัดทำแผนการดำเนินงานเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศให้เป็นไปตามขั้นตอนและมีทิศทางที่ชัดเจน โดยได้จัดทำแผนการดำเนินงาน แบ่งได้เป็น 3 ขั้นตอน คือ (มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. สำนักหอสมุด, 2538: 2)

1. ขั้นเตรียมการ

- คัดเลือกโปรแกรมระบบงานห้องสมุดที่เหมาะสม
- เตรียมอาคาร สถานที่ และระบบอำนวยความสะดวกอื่น ๆ
- สร้างคู่มือ / มาตรฐานที่เกี่ยวข้อง
- ฝึกอบรมบุคลากรให้พร้อมต่อการเข้าสู่ระบบใหม่

2. ขั้นดำเนินการ

- เตรียมข้อมูล รวมทั้งแปลงข้อมูลย้อนหลัง สำหรับข้อมูลสารสนเทศทั้งที่เป็นภาษาไทยและภาษาต่างประเทศให้อยู่ในรูปที่พร้อมจะนำเข้าเครื่องได้
- ติดตั้งฮาร์ดแวร์ และซอฟต์แวร์ระบบงานห้องสมุดสำเร็จรูปที่คัด

เลือก ณ สำนักหอสมุด พร้อมทั้งต่อเทอร์มินัลตามจุดปฏิบัติงาน และจุดบริการสำนักหอสมุด ทั้งที่ท่าพระจันทร์และศูนย์รังสิต

- ทดสอบการทำงานของเครื่อง ความเชื่อถือได้ของระบบ การทำงานของโปรแกรม
- สร้างฐานข้อมูล
- ฝึกอบรมบุคลากรผู้ปฏิบัติงาน สำหรับการทำงานในระบบใหม่
- ฝึกอบรมผู้ใช้บริการ
- ให้บริการสืบค้นสารนิเทศทางจอเทอร์มินัลตามจุดต่าง ๆ ทั้งจากฐานข้อมูลที่สร้างขึ้น ฐานข้อมูล CD-ROM ฐานข้อมูลของมหาวิทยาลัยอื่น ๆ และฐานข้อมูลต่างประเทศ

ติดตั้งระบบข่ายงาน เชื่อมโยงระหว่างห้องสมุดทุกแห่งที่ท่าพระจันทร์ และ ระหว่างห้องสมุดที่ท่าพระจันทร์ และที่ศูนย์รังสิต

- ดำเนินงานและให้บริการเต็มรูปแบบทุกระบบ
- พัฒนาระบบงานเพิ่มเติมตามความจำเป็น

3. ชั้นประเมินผล และขยายงาน

- ประเมินผล ปรับปรุงแก้ไขระบบและขยายงาน
- สร้างเครือข่ายสื่อสารข้อมูลระหว่างห้องสมุดต่าง ๆ และหน่วยงานบางหน่วยทั้งภายในมหาวิทยาลัยและหน่วยงานภายนอก
- เข้าร่วมในระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนกลางแห่งประเทศไทย (THAILINET)

การพัฒนาด้านเทคโนโลยีของสำนักหอสมุด ฯ ในแผนพัฒนาการศึกษา ระดับอุดมศึกษา ระยะที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534) นี้ ยังไม่สามารถดำเนินการได้อย่างเต็มที่ ทั้งนี้เนื่องจากเป็นช่วงเริ่มต้น บุคลากรยังขาดความรู้ในเรื่องเทคโนโลยีสมัยใหม่และยังไม่ได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณอย่างจริงจัง เห็นได้จากในปี พ.ศ. 2530 สำนักหอสมุด ฯ มีคอมพิวเตอร์ และเครื่องพิมพ์ เพียง 1 ชุด เพื่อใช้ศึกษาเท่านั้น โดยใช้โปรแกรม CDS/ISIS ของ UNESCO ที่ได้รับภินันท์นาการแม่สำนักหอสมุด ฯ จะเสนอโครงการพัฒนาด้านเทคโนโลยีสมัยใหม่เพื่อขออนุมัติจัดซื้อคอมพิวเตอร์ และอุปกรณ์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องแต่ได้รับอนุมัติเพียงเล็กน้อย จึงเป็นสาเหตุให้ไม่สามารถทำงานได้อย่างจริงจัง โดยความรับผิดชอบของฝ่ายเทคโนโลยีห้องสมุด ซึ่งมีผู้ปฏิบัติงานเพียงคนเดียว คือ บรรณารักษ์หัวหน้าฝ่าย ได้มีการทดลองจัดทำฐานข้อมูลบรรณานุกรม และ

ดร.ชนวีวาร-สารบ้าง ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของพัฒนาการด้านฐานข้อมูลบรรณานุกรมหนังสือ และดร.ชนวีวารสารในระยะเวลาต่อมา นอกจากนี้ ยังได้จัดตั้งคณะทำงาน “โครงการใช้คอมพิวเตอร์ในงานห้องสมุด” ในปี พ.ศ.2530 เพื่อให้มีผู้รับผิดชอบในเรื่องนี้โดยตรงนอกเหนือจากหัวหน้าฝ่ายเทคโนโลยี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อร่วมกันวิเคราะห์ระบบที่จะนำเข้ามาใช้ จัดทำรูปแบบ Worksheet วางระเบียบข้อปฏิบัติเพื่อใช้ร่วมกัน และให้ความรู้แก่บุคลากรในสำนักหอสมุด ฯ ในเรื่องเกี่ยวกับการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาใช้

ต่อมา ในช่วงแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ระยะที่ 7 (พ.ศ. 2535-2537) พัฒนาการด้านเทคโนโลยีของสำนักหอสมุด ฯ เป็นช่วงที่ค่อนข้างตื่นตัวมากกว่าระยะแรก ทั้งนี้เพราะสถานะสังคมภายนอกเริ่มเปลี่ยนแปลงไปสู่ยุคของสารนิเทศ จึงเป็นผลให้วัตถุประสงค์ของโครงการพัฒนาคอมพิวเตอร์ของสำนักหอสมุด ฯ ในแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ระยะที่ 7 ต้องปรับเปลี่ยนไปจากเดิมเพื่อให้สามารถรองรับสถานะของสังคม คือ

- พัฒนาระบบงานของสำนักหอสมุด ฯ ให้เป็นระบบงานห้องสมุดอัตโนมัติเต็มรูปแบบ

- พัฒนาให้เป็นการดำเนินงานในระบบเครือข่าย ทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย เชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานกลางที่สำนักหอสมุด ฯ และห้องสมุดสาขาทุกแห่ง รวมทั้งทุกหน่วยงานของมหาวิทยาลัยให้สามารถเรียกใช้สารนิเทศร่วมกันได้จากทุกจุด และขยายงานเข้าร่วมเครือข่ายกับหน่วยงานภายนอกทั้งระดับชาติ และระดับนานาชาติอีกด้วย

สำหรับช่วงนี้ถือว่าเป็นช่วงของการดำเนินงาน เนื่องจากระหว่างปี พ.ศ. 2535-2536 สำนักหอสมุด ฯ ได้รับการจัดสรรงบประมาณด้านการพัฒนาเทคโนโลยีเพิ่มมากขึ้น ทำให้สามารถพัฒนางานเทคโนโลยีในห้องสมุดให้กว้างขวางยิ่งขึ้น มีการขยายการพัฒนาไปสู่ห้องสมุดคณะ ซึ่งห้องสมุดคณะบางแห่งได้เริ่มดำเนินการไปบ้างแล้ว โดยได้รับงบประมาณจากคณะที่สังกัดอยู่ ส่วนใหญ่จะพัฒนาเพื่อใช้กับงานธุรการ งานจัดทำฐานข้อมูลบรรณานุกรมหนังสือ ดร.ชนวีวารสาร งานบริการค้นคืนข้อมูลจากฐานข้อมูล CD-ROM ห้องสมุดบางแห่งมีโมเด็มที่สามารถติดต่อกับแหล่งข้อมูลอื่น ๆ เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกัน จากการติดตั้งระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของมหาวิทยาลัย (TUNET) ในระหว่างปี พ.ศ. 2535-2536 ทำให้สำนักหอสมุด ฯ สามารถติดต่อของค้นข้อมูลจากฐานข้อมูลต่างประเทศโดยผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

ในปีการศึกษา 2537 สำนักหอสมุด ฯ ได้รับอนุมัติงบประมาณจากมหาวิทยาลัย ประมาณ 1,300,000 บาท ให้จัดซื้อระบบห้องสมุดอัตโนมัติขนาดเล็ก คือ Dynix Scholar มีระบบย่อย (module) 3 ระบบ คือ งานวิเคราะห์และจัดทำรายการ งานยืม-คืน และงานสืบค้นรายการแบบออนไลน์ อุปกรณ์ประกอบด้วยคอมพิวเตอร์ 8 เครื่อง ใช้เป็น file server 1 เครื่อง workstation 1 เครื่อง โดยมีจุดมุ่งหมายหลัก คือ (สมลักษณ์ สุวรรณพานิช, 2538 : 16)

1. เพื่อใช้เตรียมข้อมูลให้อยู่ในรูปเครื่องจะสามารถอ่านได้
2. เพื่อกำหนดรูปแบบการทำงานของงานบริการยืม-คืน ทั้งนี้เพื่อจะได้ทดลองและประเมินผลการใช้และนำไปปรับปรุงเพื่อใช้จริงกับระบบใหญ่ที่จะจัดซื้อต่อไป
3. เพื่อกำหนดลักษณะข้อมูลที่จะทำการสืบค้น ส่วนนี้จะสามารถทดลองสืบค้นฐานข้อมูลได้ในสภาพแวดล้อมจริง เพื่อพิจารณาและปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นในระบบใหญ่ที่จะจัดซื้อ
4. เพื่อใช้เป็นเครื่องมือพัฒนาบุคลากรได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

ทั้งนี้ สำนักหอสมุด ฯ ได้เริ่มใช้ Dynix Scholar กับงานวิเคราะห์และจัดหมู่สารนิเทศ เป็นงานแรก โดยจะบันทึกข้อมูลหนังสือ ใส่ตทัศน์วัสดุ ฯลฯ ที่ฝ่ายวิเคราะห์วัสดุสารนิเทศ โดยได้เตรียมแก้ไขข้อมูลจากบัตรรายการเดิม เพื่อให้คอมพิวเตอร์อ่านได้ เฉพาะข้อมูลปัจจุบันและข้อมูลย้อนหลัง 3 ปี ส่วนงานยืม-คืน และงานสืบค้นรายการแบบออนไลน์ ได้ทำการศึกษาและจัดทำรูปแบบไปพร้อม ๆ กัน

ปีงบประมาณ 2538 สำนักหอสมุด ฯ ได้รับอนุมัติให้จัดซื้อคอมพิวเตอร์ระบบ LAN เพื่อพัฒนาระบบงานคอมพิวเตอร์ในงานบริหารสำนักงาน ให้เป็นระบบสารนิเทศเพื่อการบริหาร (Management Information System – MIS) โดยได้พัฒนาให้เชื่อมโยงกับระบบงานห้องสมุด เพื่อลดขั้นตอนและความซ้ำซ้อนของข้อมูลในแต่ละหน่วยงาน

ปี พ.ศ. 2539 สำนักหอสมุด ฯ ได้รับงบประมาณผูกพัน 3 ปี เริ่มตั้งแต่ปีงบประมาณ 2538-2540 (มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. สำนักหอสมุด, 2542 : 53) ตามโครงการพัฒนาระบบห้องสมุดอัตโนมัติสถาบันอุดมศึกษาส่วนกลาง (THAILINET) และยังได้งบประมาณจากมหาวิทยาลัยที่เริ่มให้การสนับสนุนมากยิ่งขึ้น เนื่องจากมหาวิทยาลัยมีนโยบายที่จะพัฒนาให้ห้องสมุดเป็นห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์สมัยใหม่ โดยได้จัดซื้อโปรแกรมห้องสมุดอัตโนมัติแบบบูรณาการที่มีชื่อว่า Horizon จากบริษัท LIBNET ประกอบด้วยระบบย่อย 5 ระบบ คือ งานวิเคราะห์และ

จัดทำรายการ งานยืม-คืน งานสืบค้นรายการแบบออนไลน์ งานจัดหาทรัพยากรสารนิเทศ งานวารสาร พร้อมสิทธิการเข้าใช้ 32 users (staffs 21 users, OPAC 11 users) อุปกรณ์ประกอบด้วย file server 1 เครื่อง workstation 21 เครื่อง Ethernet Hub 3 เครื่อง โดยได้แทนที่ระบบ Dynix ด้วย ระบบ Horizon และดำเนินการถ่ายโอนข้อมูลจากระบบ Dynix เข้าสู่ระบบ Horizon โดยบริษัท Ameritech ประเทศออสเตรเลีย และได้ดำเนินการเชื่อมโยงฐานข้อมูลทรัพยากรสารนิเทศของสำนักหอสมุด (TULIB) เข้ากับเครือข่ายระบบ LAN ของมหาวิทยาลัย

ต่อมา ในปี พ.ศ. 2540 สำนักหอสมุด ฯ ได้ย้ายที่ทำการจากอาคารเดิมไปยังอาคารใหม่ (ตึกธรรมศาสตร์ 60 ปี) โดยที่อาคารใหม่นี้ ได้ทำการติดตั้งระบบ Horizon มีการเชื่อมโยงข่ายงานระหว่างส่วนกลางและห้องสมุดสาขา ให้บริการสืบค้นข้อมูลจากฐานข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุด ฯ (TILIB) ฐานข้อมูลบรรณานุกรมด้วยระบบออนไลน์แก่ผู้ใช้ทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย และได้จัดซื้อระบบงานหนังสือสำรอง (Reserve Book Room Module) ในปี พ.ศ. 2541 (มาลี เสียงไทย, 2541: 20)

2. การทำงานของโปรแกรมย่อยของระบบห้องสมุดอัตโนมัติ Horizon กับงานต่าง ๆ ของห้องสมุด

การทำงานของระบบห้องสมุดอัตโนมัติ Horizon แบ่งออกเป็นงานต่าง ๆ (module) ตามลักษณะของการทำงานด้วยระบบมือ ได้แก่ งานจัดหาทรัพยากรสารนิเทศ งานวิเคราะห์และจัดทำรายการ งานวารสาร งานยืม-คืน โดยมีหลักการทำงานเหมือนกัน คือ บันทึกข้อมูลทางบรรณานุกรมสำหรับการสั่งซื้อ จนถึงการพิมพ์รายการทางบรรณานุกรมเพื่อสืบค้น โดยมีการเริ่มต้นทำรายการบรรณานุกรมเพียงหน่วยงานเดียว แต่ทุกหน่วยงานสามารถเห็นและเรียกข้อมูลรายการบรรณานุกรมดังกล่าวซึ่งอาจจะยังไม่สมบูรณ์ และเมื่อผ่านการดำเนินงานในแต่ละฝ่ายงานแล้ว จะได้บรรณานุกรมที่ถูกต้องสมบูรณ์ในที่สุด ซึ่งเป็นการแก้ปัญหาความซ้ำซ้อนของงานและยังเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานด้านบริการได้อย่างเหมาะสม

รายละเอียดการทำงานในแต่ละงานของห้องสมุดภายใต้ระบบห้องสมุดอัตโนมัติ Horizon มีดังต่อไปนี้

2.1 ระบบงานวิเคราะห์และจัดทำรายการ

ใช้สำหรับสร้าง ปรับปรุง แก้ไข ควบคุม รวมถึงการจำหน่ายรายการหนังสือ (Item Records) ของฐานข้อมูลบรรณานุกรม (Bibliographic Database) และเพิ่มข้อมูลหลักฐาน (Authority Files) สามารถทำรายการทั้งในรูปแบบการใช้มาตรฐานแบบ MARC Format และไม่ใช้มาตรฐาน MARC Format รวมถึงการทำรายการโยง (Cross Reference) เพิ่มข้อมูลหลักฐานในการสร้าง ปรับปรุง แก้ไข และจำหน่ายรายการทำได้ครั้งละ 1 รายการหรือเป็นชุด (Batch create) มีคำอธิบายเกี่ยวกับเขตข้อมูล (Tag) เขตข้อมูลย่อย (Subfield) และรหัสต่าง ๆ ที่กำหนดขึ้นสำหรับใช้ในแต่ละงาน (Codes) ผู้ปฏิบัติงานยังสามารถแก้ไขข้อมูลโดยใช้คำสั่งคัดลอก (Copy) ตัด (Cut) และวางแทนที่ (Paste) ได้ทุกจุดบนจอภาพ (Full-Screen editor) รวมทั้งการเชื่อมโยงกับฐานข้อมูลมัลติมีเดียในรูปแบบต่าง ๆ ได้แก่ ภาพ เอกสาร ฯลฯ

2.2 ระบบงานยืม-คืน

ใช้สำหรับควบคุมเกี่ยวกับการจัดทำ แก้ไข ปรับปรุงทะเบียนสมาชิก (Borrower Records) ห้องสมุดสามารถกำหนดระเบียบการยืม-คืนหนังสือ หรือสื่อวัสดุต่าง ๆ ของสำนักหอสมุด การคำนวณค่าปรับ ได้ตามประเภทของสมาชิกและประเภทของวัสดุสารนิเทศของห้องสมุดซึ่งแต่ละแห่งอาจมีข้อกำหนดแตกต่างกันในบางประเด็น ตลอดจนการจัดเก็บสถิติและการออกรายงานต่าง ๆ

2.3 ระบบงานจัดหาทรัพยากรสารนิเทศ

ใช้สำหรับควบคุมการจัดหาวัสดุสารนิเทศทุกประเภทที่จะนำออกให้บริการแก่ผู้ใช้ รวมถึงการบอกรับสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง การพิมพ์ใบสั่งซื้อทั้งในรูปแบบกระดาษ หรือเพิ่มข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic File) การรับหนังสือ (Item Recieving) การทำบัญชีค่าหนังสือ (Invoicing) และการพิมพ์ใบสำคัญรับเงิน (Voucher) ระบบงานนี้ยังสามารถควบคุมและตรวจสอบการใช้งบประมาณของห้องสมุดแต่ละแห่งและอัตราการแลกเปลี่ยน การจัดเพิ่มข้อมูลร้านค้าผู้แทนจำหน่ายหนังสือ รวมถึงการติดตามการทวงถามวัสดุสารนิเทศที่ไม่ได้รับตามกำหนดหรือยกเลิกการสั่งซื้อ และออกรายงานรายชื่อวัสดุสารนิเทศที่สั่งซื้อแยกตามงบประมาณ

2.4 ระบบงานวารสาร

ใช้ในการควบคุมการลงทะเบียนวารสารด้วยการทำรายการบรรณานุกรมของวารสารชื่อต่าง ๆ แล้วสร้างระเบียบฉบับ (copy records) ตามจำนวนฉบับที่ห้องสมุดบอกรับ โดยสามารถกำหนดลำดับก่อนหลังของการลงทะเบียนวารสารแต่ละฉบับได้ ซึ่งจะ เป็นประโยชน์ในกรณีที่ห้องสมุดได้รับวารสารไม่ครบตามจำนวนที่บอกรับ และสามารถกำหนดรูปแบบ “กำหนดออกของวารสาร” ของวารสารแต่ละชื่อ และสามารถสร้างรายการวารสารฉบับย้อนหลังไว้ในฐานข้อมูลได้อีกด้วย ในกรณีที่ต้องการเวียนวารสาร สามารถพิมพ์สลิป (slip) เพื่อติดบนวารสารแต่ละฉบับ มีหมายเหตุให้เจ้าหน้าที่ลงทะเบียนวารสาร เมื่อต้องการตรวจสอบเพิ่มเติมสำหรับวารสารบางชื่อ และสามารถทวงวารสารที่ยังไม่ได้รับโดยกำหนดลักษณะของการทวงไว้ในระเบียบฉบับของวารสารแต่ละชื่อ (copy records)

2.5 ระบบงานสำรองหนังสือ

ใช้สำหรับการจัดทำหนังสือสำรองประกอบการเรียนการสอนรายวิชาที่อาจารย์แจ้งความจำนงมายังห้องสมุดตามช่วงระยะเวลาที่ต้องการเพื่อให้นักศึกษาอ่านและสามารถสืบค้นได้รายชื่อหนังสือที่ห้องสมุดได้จัดทำสำรองตามรายชื่ออาจารย์ผู้สอนหรือรายชื่อวิชาที่เปิดสอนในภาคการศึกษานั้น ๆ ตลอดจนการกำหนดระเบียบการยืม-คืนหนังสือสำรอง การคิดค่าปรับ การทวงที่แตกต่างจากหนังสือทั่วไป

2.6 ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์

ผู้ใช้สามารถสืบค้นฐานข้อมูลของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้หลายทางเลือก เช่น ชื่อผู้แต่ง ชื่อเรื่อง หัวเรื่อง เป็นต้น และสามารถใช้ทางเลือกดังกล่าวควบคู่ไปกับวิธีการสืบค้นข้อมูลที่ได้จัดเตรียมไว้ ดังนี้

1. การสืบค้นตามลำดับอักษร (Alphabetical Searches) ผู้ใช้สามารถสืบค้นรายการผู้แต่ง ชื่อเรื่อง และหัวเรื่อง โดยไม่ต้องใช้หัวเรื่องที่สมบูรณ์ และสามารถเข้าถึงฐานข้อมูลรายการในประเภทที่ใช้สืบค้น เช่นรายการชื่อเรื่อง หรือรายการหลักฐานทั้งหมดที่ผู้สืบค้นสามารถส่องดู (browse) ได้

2. การสืบค้นด้วยคำสำคัญ (Keyword Searches) ผู้ใช้สามารถสืบค้นด้วยคำสำคัญโดยใช้ดัชนี เช่น ดัชนีชื่อเรื่อง และดัชนีหัวเรื่อง ผู้ใช้สามารถใส่การสืบค้นด้วยดัชนีรวม (combined-index) ได้ นอกจากนี้ สามารถควบคุมการสืบค้นด้วยคำสำคัญโดยการใช้คำศัพท์คำเดียว คำศัพท์หลายคำ

3. การสืบค้นด้วยบูลีน (Boolean Searches) เป็นการควบคุมการสืบค้นคำสำคัญหลายคำด้วยการใช้เทคนิคบูลีน ได้แก่ AND, NOT และ OR และการใช้เครื่องหมายวงเล็บร่วมกับเทคนิคบูลีน

4. การสืบค้นแบบเจาะจง (Exact Searches) เป็นการหาแหล่งที่ตั้งของระเบียบด้วยข้อมูลที่เฉพาะเจาะจง เช่น ISSN, ISBN, LCCN และรหัสแห่งของทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุด โดยทั่วไปการสืบค้นแบบนี้มักจะใช้โดยบุคลากรของห้องสมุดหลังจากที่รู้ข้อมูลทางด้านบรรณานุกรมที่เฉพาะเจาะจงเรียบร้อยแล้ว

5. การสืบค้นด้วยเลขเรียกหนังสือ (Call number Searches) ผู้ใช้สามารถค้นหาระเบียบทางด้านบรรณานุกรมที่เฉพาะเจาะจงด้วยเลขเรียกหนังสือ เพื่อที่จะสุ่มรายการชื่อเรื่อง โดยสามารถสืบค้นด้วยเลขเรียกหนังสือที่แตกต่างกัน เช่น เลขเรียกหนังสือระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน ระบบทศนิยมดิวอี้ เป็นต้น

6. การสืบค้นโดยใช้ดัชนีโยง (Cross index) ผู้ใช้สามารถกำหนดไว้ก่อนหรือเลือกขณะที่กำลังใส่กลยุทธ์การสืบค้น

7. การสืบค้นจากรายการที่ไม่ใช่เป็นคำสำคัญ (Stopwords) เป็นคำที่ห้องสมุดไม่นำมาทำศัพท์ดัชนี เช่น a, an, the เป็นต้น

8. การตัดคำ (wildcards) การสืบค้นด้วยทางเลือกนี้จะใช้สัญลักษณ์ (*) หรือ (?) ตัดคำที่ใช้ในการสืบค้นทางซ้าย ทางขวา และ ตรงกลาง เครื่องหมายดอกจันจะแทนที่ตัวอักษรตั้งแต่ 1 ตัวขึ้นไป ส่วนเครื่องหมายคำถามจะแทนที่ตัวอักษร 1 ตัว

ในการสืบค้นข้อมูล ผู้ใช้สามารถเริ่มต้นการสืบค้นใหม่ที่จุดการสืบค้นใด ๆ ก็ได้ โดยระบบจะเก็บคำค้นที่ผู้ใช้ใช้สืบค้นก่อนหน้านี้ไว้ ผู้ใช้สามารถเรียกคำค้นเหล่านั้นกลับมาใช้สืบค้นได้อีกโดยไม่จำเป็นต้องพิมพ์คำค้นใหม่จากรายการสืบค้นก่อนหน้านี้ (Previous Search) จนกว่าจะมีการหยุดพักการสืบค้นชั่วคราว (ปิดเครื่อง) ระบบจะทำการลบการสืบค้นก่อนหน้านี้ทิ้งโดยอัตโนมัติ นอกจากนี้ ยังมีฟังก์ชันที่ผู้ใช้สามารถใช้ได้ระหว่างการสืบค้น ดังนี้

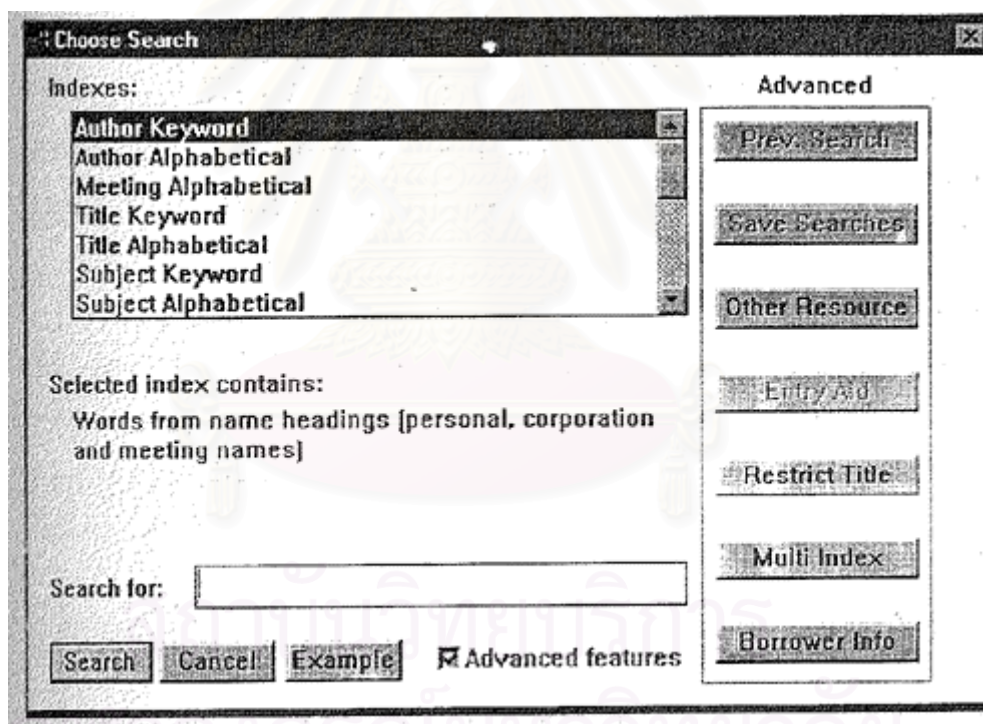
1. การจัดเก็บชื่อเรื่องทางด้านบรรณานุกรมและสิ่งที่ห้องสมุดมีไปไว้ที่ Bookmark List
2. การขอดูรายละเอียดสถานภาพเกี่ยวกับทรัพยากรห้องสมุดที่สถานีงาน (workstation) ของเจ้าหน้าที่ห้องสมุด
3. การสั่งพิมพ์รายการบรรณานุกรมที่ค้นได้ทั้งรูปของกระดาษ หรือบันทึกเป็นแฟ้มข้อมูลในแผ่นดิสก์เก็ต
4. การจัดเรียงรายการ เช่น จัดเรียงแฟ้มข้อมูลที่กำหนดโดยห้องสมุด และอาจจะประกอบด้วย ผู้แต่ง ชื่อเรื่อง วันที่ รูปแบบ สถานที่ ฯลฯ
5. การตรวจสอบรายชื่อหนังสือใหม่ที่สำนักหอสมุดได้รับ และดำเนินการแล้วเสร็จพร้อมให้บริการ

นอกจากนี้ ในการสืบค้นข้อมูล ระบบได้ให้อำนาจแก่ผู้ใช้ ในการตรวจสอบข้อมูลต่าง ๆ ของตนเอง (Borrower Info) โดยห้องสมุดจะแสดงข้อมูล ดังต่อไปนี้

- ข้อมูลทะเบียนผู้ใช้ เช่น ที่อยู่ และ หมายเลขโทรศัพท์
- จำนวนทรัพยากรสารนิเทศของห้องสมุดที่ผู้ใช้ได้ยืมออกไป
- ปัญหาต่าง ๆ เช่น ทรัพยากรสารนิเทศของห้องสมุดที่เกินกำหนดส่ง และ ค่าปรับที่ค้างชำระ
- สิ่งที่ใช้ต้องการ (Requests) เช่น รายการหนังสือที่ได้จองไว้

ลักษณะการเข้าถึงระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ในระบบห้องสมุดอัตโนมัติ Horizon

ลักษณะที่เป็นจุดเด่นสำคัญของระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ของระบบห้องสมุดอัตโนมัติ Horizon คือ หน้าจอเมนูหลักของการสืบค้น (ภาพที่ 1) มีทางเลือกต่าง ๆ ที่สามารถใช้เป็นจุดเข้าถึงสารสนเทศของห้องสมุด เช่น ชื่อผู้แต่ง ชื่อเรื่อง หัวเรื่อง เป็นต้น นอกจากนี้ ผู้ใช้ยังมีทางเลือกที่ทราบการตรวจสอบรายการยืม-คืนของผู้ใช้ด้วยตนเอง จำกัดขอบเขตการสืบค้น หรือการจองทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดด้วยตนเองจากหน้าจอระบบสืบค้น ฯ วิธีการใช้ทางเลือกต่าง ๆ นี้ มีความง่ายและสะดวกต่อการใช้งาน ไม่ต้องจดจำคำสั่งต่าง ๆ ให้ยุ่งยาก ผู้ใช้เพียงแต่ใช้เมาส์คลิกไปที่ทางเลือกที่ต้องการเพียงตัวเดียว หรือใช้ลูกศรขึ้นลงที่แป้นพิมพ์ เพื่อให้แถบสว่าง (highlight) ไปที่ทางเลือกที่ต้องการใช้ พร้อมทั้งตัวอย่างและคำอธิบายวิธีการสืบค้นในแต่ละทางเลือก จากนั้นเมื่อผู้ใช้พิมพ์ข้อความที่ต้องการให้ระบบสืบค้นแล้ว ใหกดปุ่ม Enter หรือ นำเมาส์ไปคลิกที่ปุ่ม Search ระบบก็จะทำงานอัตโนมัติ



ภาพที่ 1 หน้าจอเมนูหลักของการสืบค้น

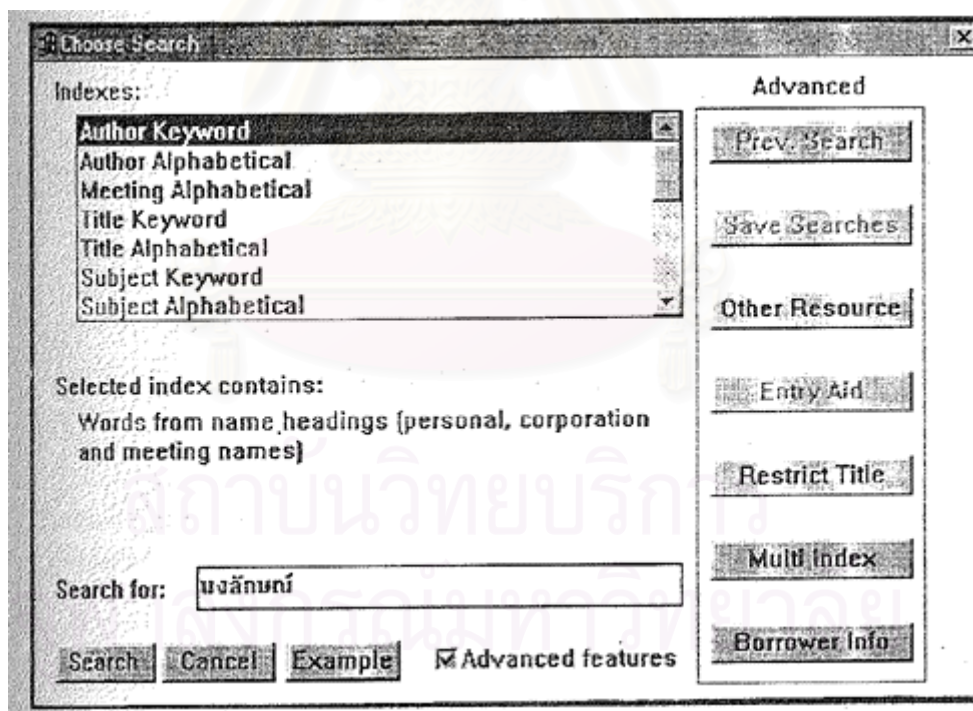
รายการที่ใช้เป็นทางเลือกในการสืบค้น (Access points)

การกำหนดทางเลือกเพื่อใช้เป็นจุดเข้าถึงในการสืบค้นของระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์นั้น ขึ้นอยู่กับความต้องการของห้องสมุดที่จะช่วยผู้ใช้สืบค้นทรัพยากรสารสนเทศที่

ห้องสมุดมีได้ง่ายและสะดวกที่สุด เนื่องจากบรรณารักษ์จะต้องกำหนดความต้องการล่วงหน้าแล้วแจ้งผู้ซื้อและระบบสร้างเมนูหน้าจอตามที่ต้องการ ซึ่งโดยปกติแล้วห้องสมุดส่วนมากจะกำหนดรายการที่ใช้เป็นจุดเข้าถึงในการสืบค้นบนหน้าจอเมนูการสืบค้นไว้ดังนี้

1. ชื่อผู้แต่ง (Author) สามารถสืบค้นชื่อผู้แต่ง ชื่อการประชุม ทั้งที่เป็นบุคคลและหน่วยงานหรือสถาบันต่าง ๆ ชื่อผู้แต่งร่วม บรรณารักษ์ (ถ้าเป็นชื่อผู้แต่งชาวต่างประเทศก็ใช้ชื่อสกุลขึ้นก่อน ค้นด้วยเครื่องหมายมหัพภาค แล้วจึงตามด้วยชื่อต้น หรือจะพิมพ์เพียงชื่อสกุลอย่างเดียวก็ได้ หากเป็นชื่อผู้แต่งคนไทยก็ใช้ชื่อต้นในการสืบค้น)

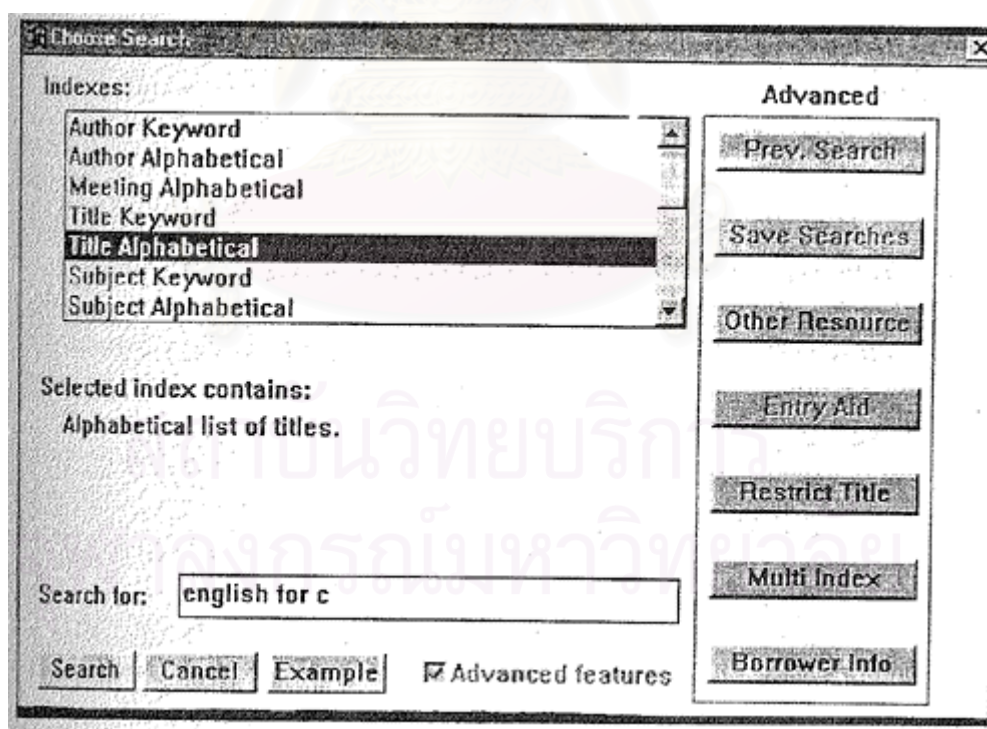
วิธีการสืบค้นทางเลือกนี้ ทำได้โดยเลือกทางเลือก “Author Keyword” (ภาพที่ 2) เป็นการสืบค้นชื่อผู้แต่งด้วยคำสำคัญ โดยระบบจะค้นหาชื่อผู้แต่งที่ต้องการจากทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดทั้งหมด หรือทางเลือก “Author Alphabetical” ที่ต้องการให้ระบบเรียงลำดับผลการสืบค้นชื่อผู้แต่งตามลำดับอักษร ผู้ใช้จะได้หน้าจอการสืบค้นด้วยชื่อผู้แต่ง ที่มีตัวอย่างชื่อผู้แต่งและคำอธิบายให้ผู้ผู้ใช้ทราบวิธีการสืบค้น



ภาพที่ 2 จอภาพการสืบค้นชื่อผู้แต่งด้วยคำสำคัญ

2. ชื่อเรื่อง (Title) ผู้ใช้สามารถสืบค้นชื่อเรื่องได้จากชื่อเรื่องซึ่งเป็นรายการหลัก ชื่อชุดของหนังสือ หรือชื่อเรื่องอื่น ๆ ที่เพิ่มเติมเข้ามา เช่น เมื่อผู้ใช้ต้องการค้นหาหนังสือชื่อ English for computer science ผู้ใช้ไม่จำเป็นต้องพิมพ์ชื่อเรื่องให้ครบทั้งหมด หากเลือกใช้ทางเลือก Title Alphabetical (ภาพที่ 3) ผู้ใช้สามารถพิมพ์เพียง English for c หรือ English for computer ระบบจะค้นรายการหนังสือที่มีชื่อเรื่องตรงกับคำขึ้นต้นที่ผู้ใช้ใช้ในการสืบค้นเรียงตามลำดับอักษร หรือหากผู้ใช้พิมพ์ชื่อเรื่องด้วยคำสำคัญ หากใช้ทางเลือก Title Keyword ผู้ใช้สามารถพิมพ์เพียง English หรือ computer science คำใดคำหนึ่ง หรือจะพิมพ์ทั้งสองคำลงไป ระบบจะค้นรายการหนังสือที่มีชื่อเรื่องตรงกับคำสำคัญที่ผู้ใช้ใช้ในการสืบค้น เป็นต้น

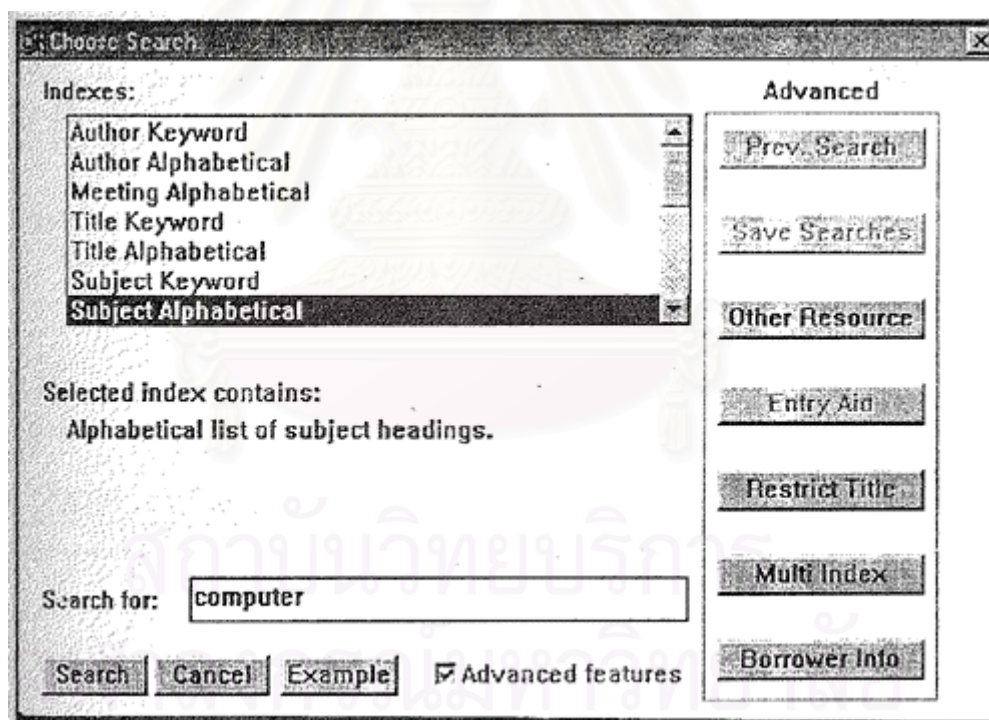
วิธีการสืบค้นจากชื่อเรื่อง ผู้ใช้สามารถเลือกใช้ทางเลือก “Title Keyword” หรือ “Title Alphabetical” ทางเลือกใดทางเลือกหนึ่ง ผู้ใช้จะได้หน้าจอการสืบค้นด้วยชื่อเรื่อง ที่มีตัวอย่างชื่อเรื่องและคำอธิบายให้ผู้ใช้อทราบบวิธีการสืบค้น



ภาพที่ 3 จอภาพการสืบค้นด้วยชื่อเรื่องเรียงลำดับตามตัวอักษร

3. หัวข้อ (Subject) การสืบค้นด้วยหัวข้อเรื่องมีลักษณะคล้ายคลึงกับการค้นจากรายการบัตร เพราะห้องสมุดส่วนใหญ่กำหนดหัวข้อเรื่องโดยใช้คู่มือการใช้หัวข้อเรื่องที่มีมาตรฐานและเป็นที่ยอมรับกัน เช่น Library of Congress Subject Headings หรือ National Library of Medicine Subject Heading เป็นต้น

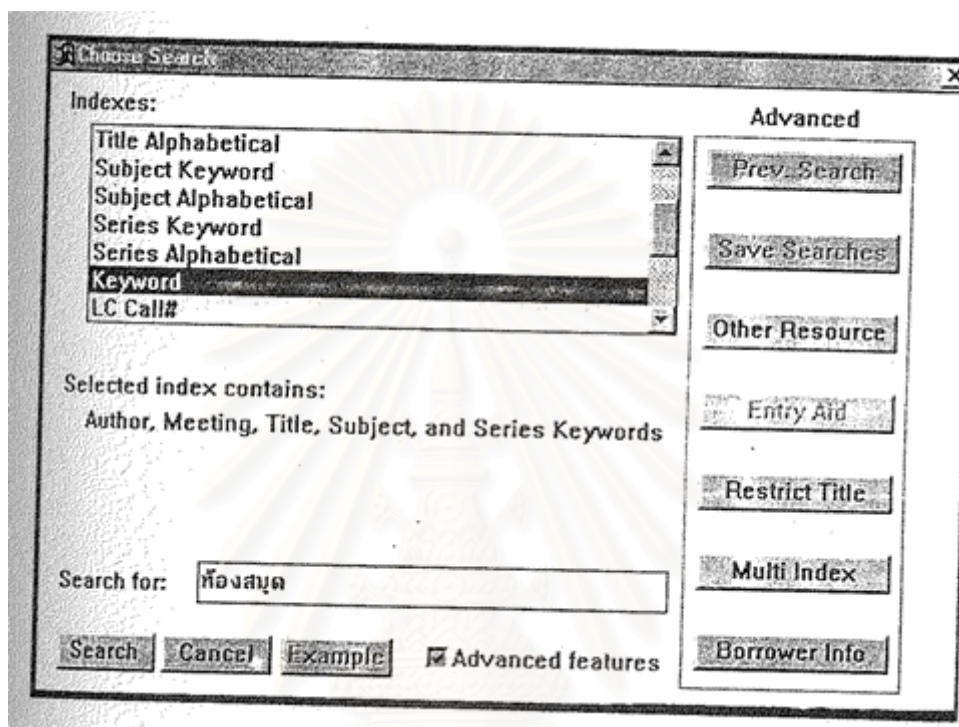
วิธีการสืบค้นด้วยหัวข้อเรื่องผู้ใช้สามารถเลือกทางเลือก "Subject alphabetical" หรือ "Subject Keyword" ทางเลือกใดทางเลือกหนึ่ง ผู้ใช้จะได้หน้าจอการสืบค้นด้วยหัวข้อเรื่อง (ภาพที่ 4) ที่มีตัวอย่างและคำอธิบายให้ผู้ใช้ทราบวิธีการสืบค้นคล้ายคลึงกับทางเลือกอื่น ๆ ภายหลังจากที่มีการแสดงผลแล้วผู้ใช้สามารถจะสืบค้นด้วยหัวข้อเรื่องที่เกี่ยวข้อง หรือรายการโยง ภายใต้นำจอการแสดงผลรายละเอียดทางบรรณานุกรมแบบสมบูรณ์ โดยที่ไม่ต้องย้อนกลับออกมาเริ่มต้นสืบค้นทางเลือกต่าง ๆ ที่หน้าจอเมนูหลักอีก



ภาพที่ 4 จอภาพการสืบค้นด้วยหัวข้อเรื่องเรียงลำดับตามตัวอักษร

4. คำสำคัญ (Keyword) การสืบค้นด้วยคำสำคัญคือ การที่ผู้ใช้นำคำที่ปรากฏอยู่ในเขตข้อมูลต่าง ๆ ในรายการบรรณานุกรม เช่น ชื่อผู้แต่ง ชื่อเรื่อง ชื่อชุด หมายเลข หัวเรื่อง ชื่อผู้แต่งร่วม สำนักพิมพ์ เป็นต้น มาใช้ในการสืบค้น โดยการพิมพ์คำสำคัญที่ต้องการสืบค้นตั้งแต่ 1 คำขึ้นไป ระบบจะทำการค้นหาคำที่ตรงกับคำสำคัญที่ใช้ในการสืบค้นเขตข้อมูลดังกล่าวข้างต้น

วิธีการสืบค้นด้วยคำสำคัญ ผู้ใช้สามารถเลือกทางเลือก "Keyword" ผู้ใช้จะได้ หน้าจอการสืบค้นด้วยคำสำคัญ (ภาพที่ 5) ที่มีตัวอย่างและคำอธิบายให้ผู้ใช้งานทราบวิธีการสืบค้น คล้ายคลึงกับทางเลือกอื่น ๆ

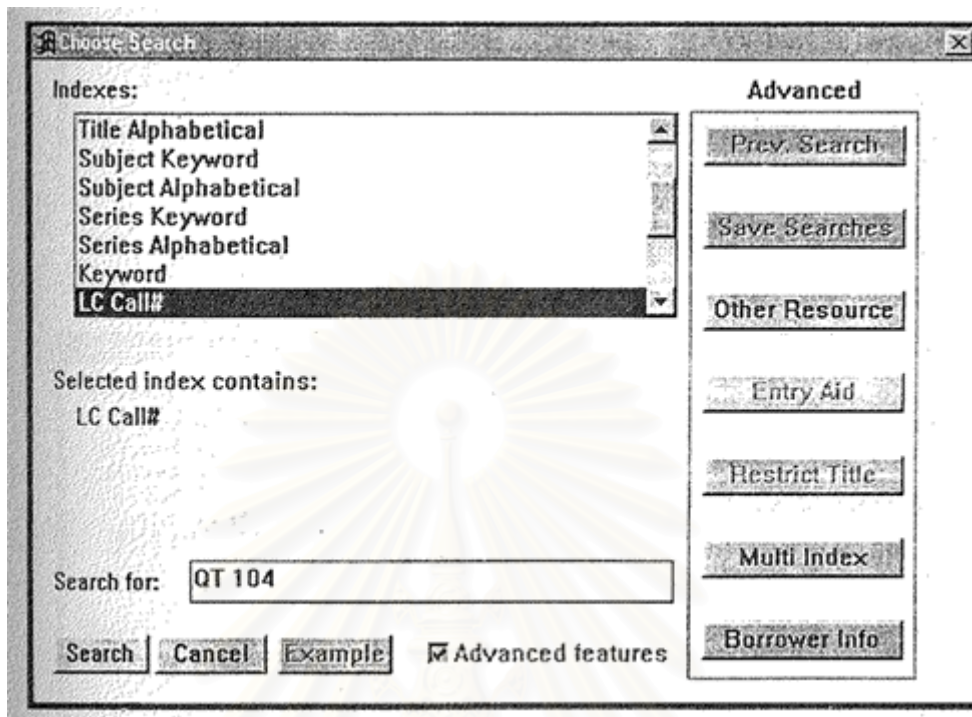


ภาพที่ 5 จอภาพการสืบค้นด้วยคำสำคัญ

5. เลขเรียกหนังสือ (Call Number) เลขเรียกหนังสือจะประกอบไปด้วยตัวอักษร และตัวเลขที่ใช้แทนเนื้อหาของสารนิเทศ ระบบการจัดหมู่ที่นิยมใช้มี 3 ระบบด้วยกันคือ ระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน (LC Call#) ระบบทศนิยมดิวอี้ (Dewey Call#) และระบบการจัดหมู่ของหอสมุดแพทย์แห่งชาติอเมริกัน นอกจากนี้ ผู้ใช้สามารถสืบค้นสารนิเทศด้วยเลขเรียกหนังสือที่ห้องสมุดแต่ละแห่งภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กำหนดขึ้นเองเพื่อใช้ภายในห้องสมุดแต่ละแห่ง (Local Call#)

การสืบค้นจากเลขเรียกหนังสือสามารถทำได้โดยเลือกทางเลือก LC Call# (ภาพที่ 6) Dewey Call# (ภาพที่ 7) และ Local Call# (ภาพที่ 8) ทางเลือกใดทางเลือกหนึ่ง ที่มีตัวอย่างและคำอธิบายให้ผู้ใช้งานทราบวิธีการสืบค้นคล้ายคลึงกับทางเลือกอื่น ๆ แต่โดยส่วนใหญ่แล้วผู้

ที่ใช้ทางเลือกรุ่นนี้ มักจะเป็นบุคลากรของห้องสมุด เพราะสามารถหระเบียนที่เฉพาะเจาะจงได้ หรือ ค้นหารายการหนังสือของห้องสมุดที่อยู่ในแต่ละหมวดหมู่ได้อย่างกว้าง ๆ



ภาพที่ 6 จอภาพการสืบค้นโดยเลขเรียกหนังสือระบบรัฐสภาอเมริกัน (LC Call#)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Choose Search

Indexes:

- Subject Keyword
- Subject Alphabetical
- Series Keyword
- Series Alphabetical
- Keyword
- LC Call#
- Dewey Call#**

Selected index contains:
Dewey Call#

Search for:

Advanced features

Advanced

-
-
-
-
-
-
-

ภาพที่ 7 จอภาพผลการสืบค้นโดยเลขเรียกหนังสือระบบทศนิยมดิวอี้ (Dewey Call#)

Choose Search

Indexes:

- Series Keyword
- Series Alphabetical
- Keyword
- LC Call#
- Dewey Call#
- Local Call#**
- ISBN

Selected index contains:
Local Call#

Search for:

Advanced features

Advanced

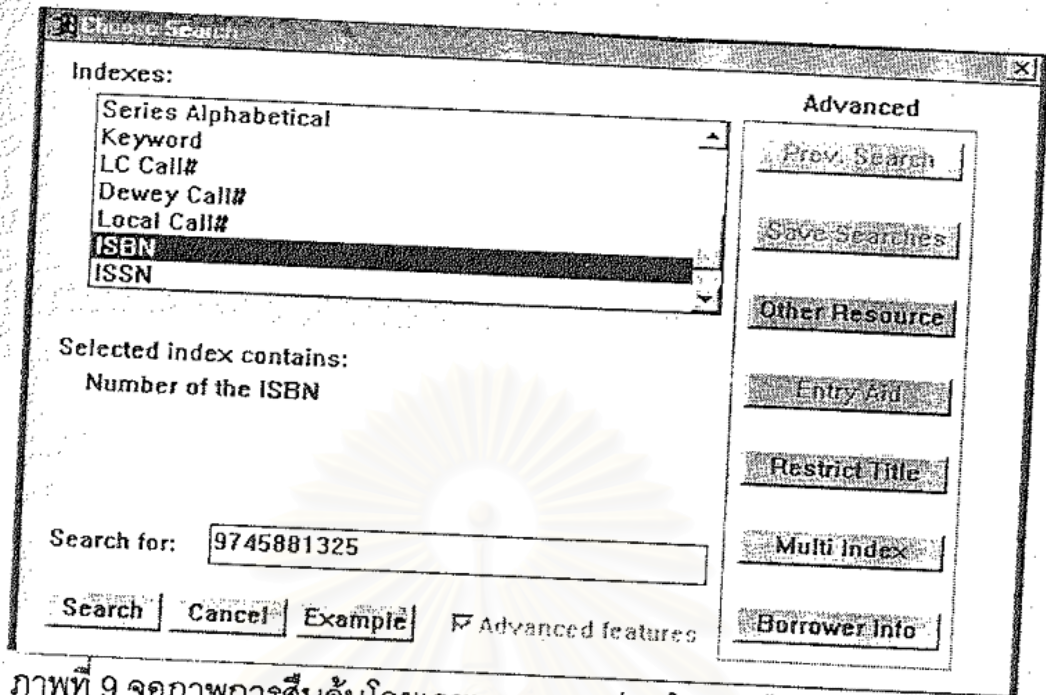
-
-
-
-
-
-
-

ภาพที่ 8 จอภาพการแสดงผลการสืบค้น Local Call#

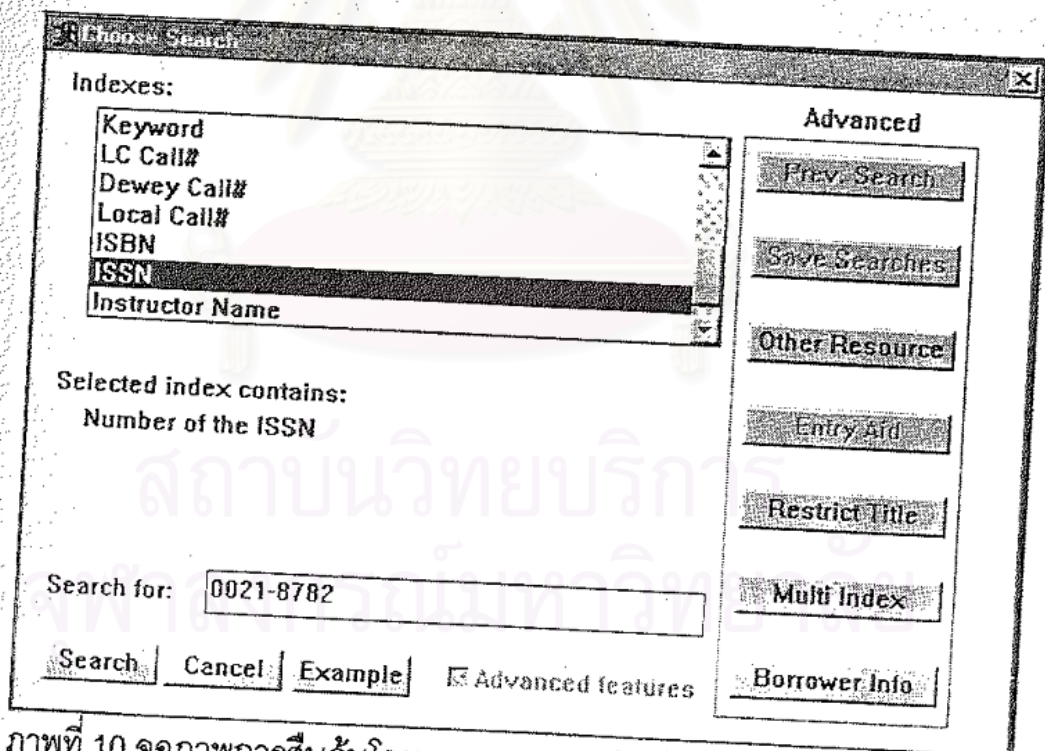
6. เลขมาตรฐานประจำหนังสือสากล (ISBN) (ภาพที่ 9) และเลขมาตรฐาน-
ประจำวารสารสากล (ISSN) (ภาพที่ 10) เป็นการสืบค้นเพื่อค้นหาระเบียบที่เฉพาะเจาะจง โดย
ส่วนใหญ่แล้วผู้ที่ใช้หน้าจอนี้มักจะเป็นบุคลากรของห้องสมุด หากผู้ใช้ต้องการทราบว่า เลข ISBN
นี้เป็นเลขมาตรฐานประจำหนังสือสากลของหนังสือชื่ออะไร ใครเป็นผู้แต่ง ผู้ใช้สามารถเลือกใช้
ทางเลือกนี้ได้ แต่หากผู้ใช้ต้องการทราบว่าเลขมาตรฐานประจำวารสารสากลนี้เป็นของวารสารชื่อ
อะไร สามารถเลือกใช้ทางเลือก ISSN แทน



สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย



ภาพที่ 9 จอภาพการสืบค้นโดยเลขมาตรฐานประจำหนังสือสากล (ISBN)



ภาพที่ 10 จอภาพการสืบค้นโดยเลขมาตรฐานประจำวารสารสากล (ISSN)

7. ชื่ออาจารย์ผู้สอน (Instructor Name) (ภาพที่ 11) และ ชื่อรายวิชา (Course

Name) (ภาพที่ 12) เป็นทางเลือกที่เกิดจากระบบระบบงานสำรองหนังสือ (Reserve Book Room Module) ผู้ใช้สามารถสืบค้นระเบียบวิธีพยาบาลศาสรนิเทศที่ห้องสมุดได้ทำสำรองไว้จากระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ด้วยชื่อผู้สอนหรือชื่อรายวิชา, ชื่อกลุ่มรายวิชา, หมายเลขผู้สอนหรือหมายเลขรายวิชา, หมายเลขกลุ่มรายวิชาและคำสำคัญของชื่อเรื่อง ได้จากทางเลือกทั้งสองทางเลือกนี้

Choose Search

Indexes:

- LC Call#
- Dewey Call#
- Local Call#
- ISBN
- ISSN
- Instructor Name**
- Course Name

Advanced

Prev. Search

Save Searches

Other Resource

Reserve Location

Restrict Title

Multi Index

Borrower Info

Selected index contains:
An alphabetical list of instructor names.

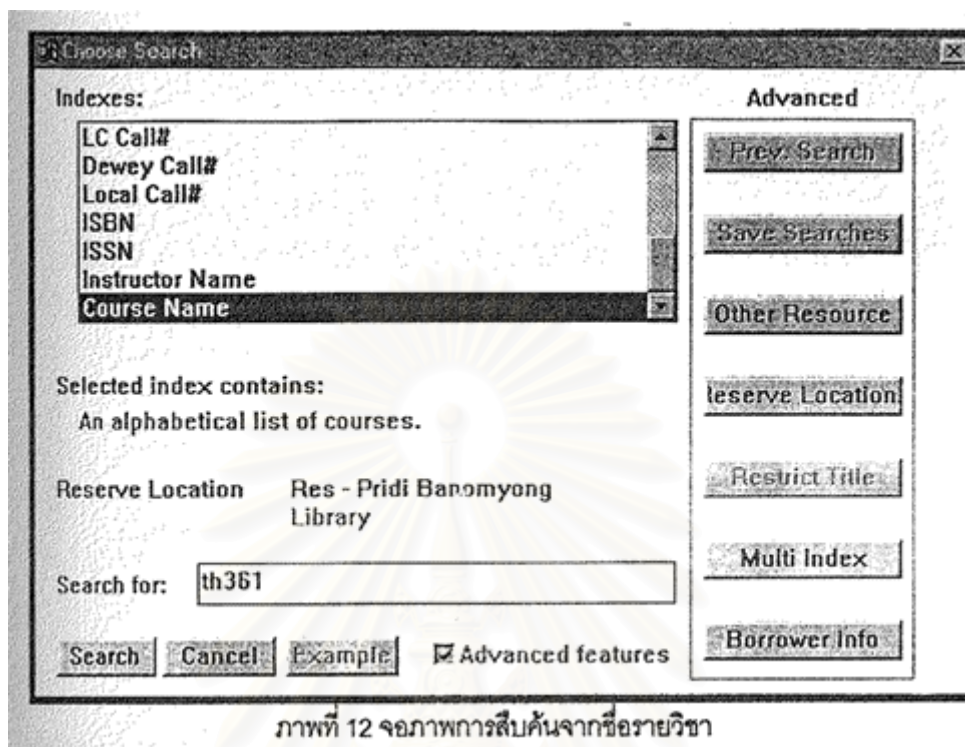
Reserve Location Res - Pridi Banomyong
Library

Search for: กนอมวงษ์

Search Cancel Example Advanced features

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 11 จอภาพการสืบค้นจากชื่ออาจารย์ผู้สอน



ภาพที่ 12 จอภาพการสืบค้นจากชื่อรายวิชา

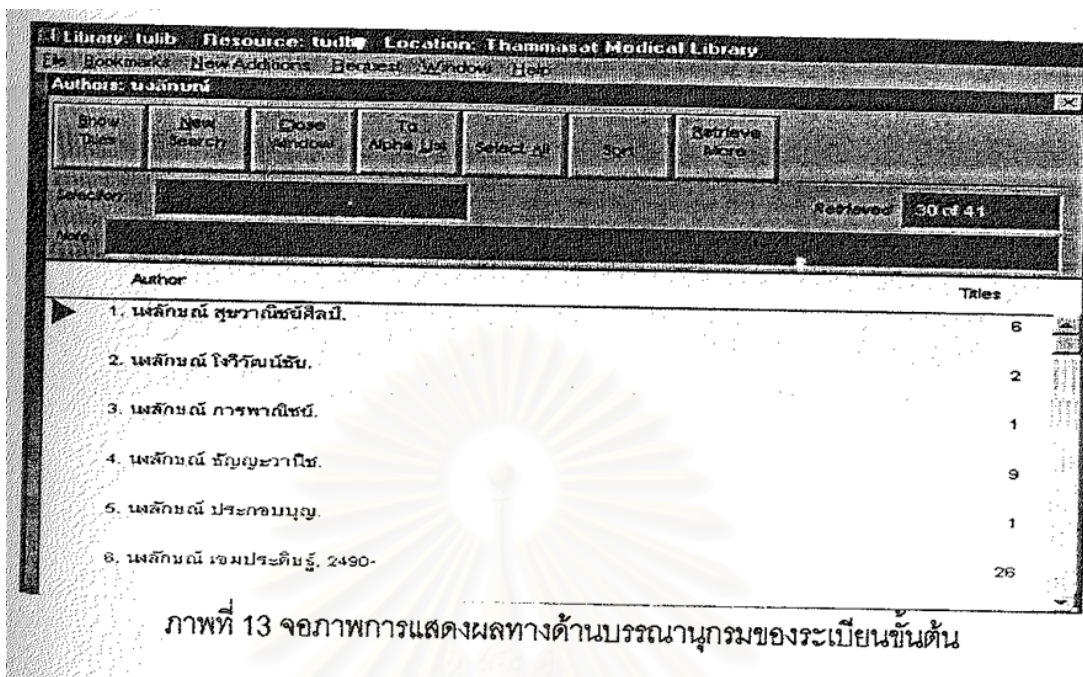
ลักษณะของการแสดงผลการสืบค้น

ระบบห้องสมุดอัตโนมัติ Horizon เป็นการประยุกต์ใช้ client / server ดังนั้น การดำเนินงานส่วนใหญ่ได้ถูกดำเนินการที่ระดับเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ทำหน้าที่เป็นลูกข่าย (client) และมีผลกระทบต่อการทำงานของระบบงานอื่นเพียงเล็กน้อย เมื่อมีการสืบค้นและระบบได้พบผลการสืบค้นที่มีจำนวนมาก ระบบจะแสดงผลการสืบค้นด้วย 30 ระเบียบแรกที่พบ และผู้สืบค้นสามารถใช้ปุ่ม Resume ที่ระบบได้จัดหาไว้เรียกผลการสืบค้นที่เหลืออยู่ ถ้าหากมีผลการสืบค้นจำนวนมากเกิดขึ้น (มากกว่า 500 ระเบียบ) ระบบจะแสดงหน้าจอชั่วคราวแสดงจำนวนระเบียบที่เกิดขึ้นและให้ทางเลือกแก่ผู้ใช้งานว่าจะดำเนินการสืบค้นต่อไปพร้อมกับแสดงชื่อเรื่องที่สืบค้นได้ให้แก่ผู้ใช้งาน หรือ ยกเลิกการสืบค้น

การสืบค้นรายการแบบออนไลน์ มีระดับของการแสดงผลทางด้านบรรณานุกรม 3 ระดับด้วยกันคือ

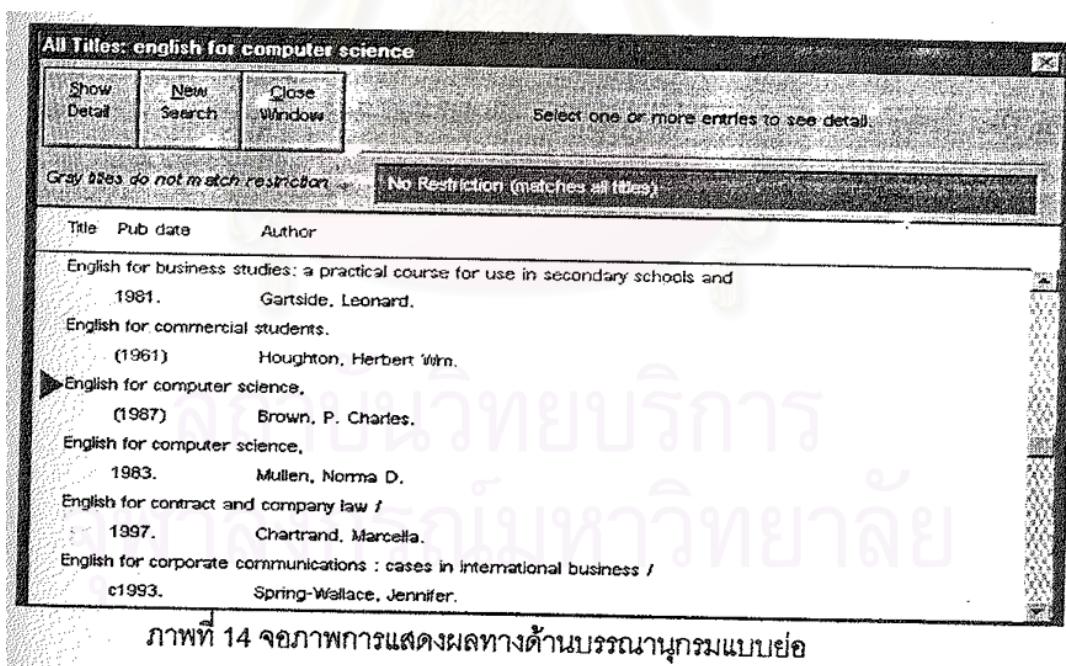
1. หน้าจอของระเบียบโดยสังเขป หรือ ขั้นต้น (summary record screen) ได้

แก่ ชื่อผู้แต่งและจำนวนผลการสืบค้น (ภาพที่ 13)



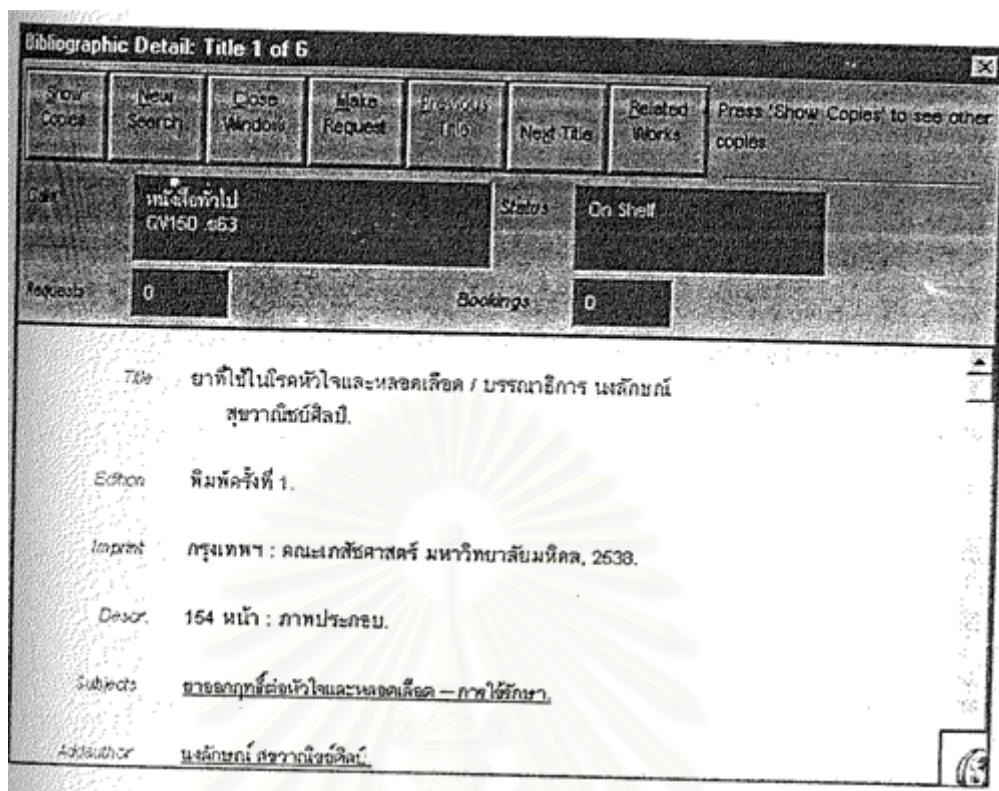
ภาพที่ 13 จอภาพการแสดงผลทางด้านบรรณานุกรมของระเบียบขั้นต้น

2. รายละเอียดทางด้านบรรณานุกรมแบบย่อ ได้แก่ ชื่อผู้แต่ง ชื่อเรื่อง และเลขเรียกหนังสือ (ภาพที่ 14)



ภาพที่ 14 จอภาพการแสดงผลทางด้านบรรณานุกรมแบบย่อ

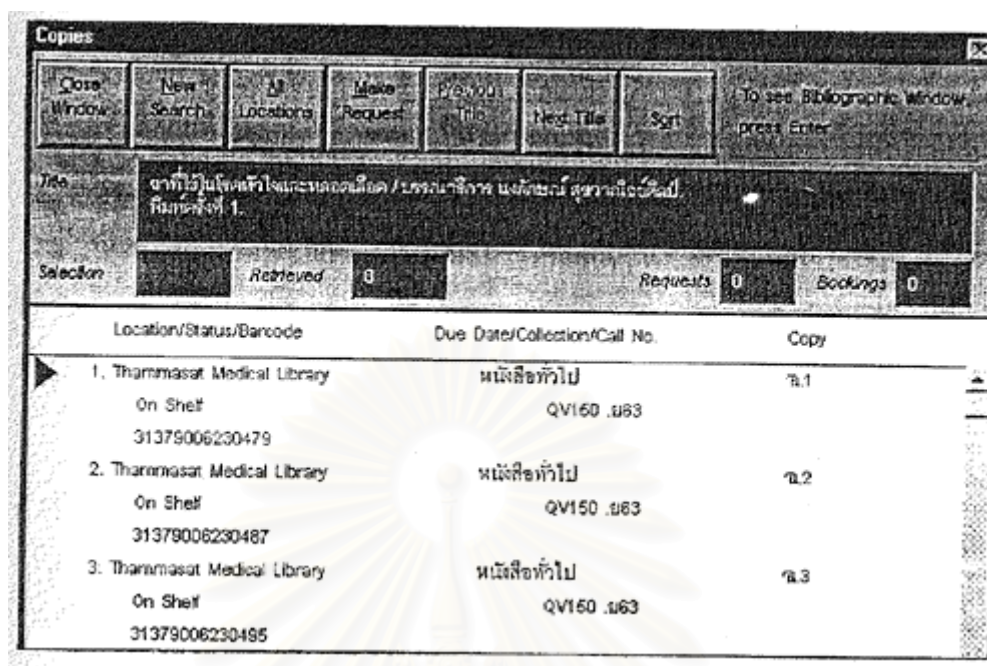
3. รายละเอียดทางด้านบรรณานุกรมแบบสมบูรณ์ (full bibliographical detail) ได้แก่ ชื่อผู้แต่ง ชื่อเรื่อง เลขเรียกหนังสือ สถานภาพของทรัพยากรสารสนเทศ รายการโยงหัวเรื่อง และ/หรือชื่อผู้แต่งร่วมที่สามารถใช้เป็นแนวสืบค้นต่อไป (ภาพที่ 15)



ภาพที่ 15 จอภาพการแสดงผลรายละเอียดทางด้านบรรณานุกรมแบบสมบูรณ์

4. หน้าจอรายละเอียดทรัพยากรสารสนเทศที่ห้องสมุดมี (holding) หรือ ทรัพยากรสารสนเทศฉบับซ้ำ (the copies detail window) ที่มีในแต่ละห้องสมุดภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (ภาพที่ 16)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย



ภาพที่ 16 จอภาพรายละเอียดทรัพยากรสารสนเทศที่ห้องสมุดมี หรือ ทรัพยากรสารสนเทศฉบับซ้ำ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการสำรวจการใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ของห้องสมุดทั้งในและต่างประเทศ มีดังนี้ คือ

งานวิจัยในต่างประเทศ

Blazek และ Bilal (1988) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาในการใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ของระบบห้องสมุดอัตโนมัติ NOTIS ที่ห้องสมุดทางการศึกษาของมหาวิทยาลัย Florida ได้ศึกษากับผู้ใช้งาน 65 คน พบว่า ผู้ใช้มีปัญหาในการสืบค้นด้วยหัวเรื่องมากที่สุด รองลงมา การสืบค้นด้วยผู้แต่ง ผู้ใช้ส่วนใหญ่ต้องการคู่มือและความช่วยเหลือจากบรรณารักษ์ในการใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์

Carter และ Park (1993) ได้ศึกษาการใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ของผู้ใช้ห้องสมุดมหาวิทยาลัย California เมือง Fresno พบว่า นักศึกษาสามารถสืบค้นการใช้รายการ

แบบออนไลน์ได้ด้วยตนเองอย่างรวดเร็ว ประเภทของรายการที่ใช้สืบค้นมากที่สุด คือ หัวเรื่อง รองลงมาคือ ชื่อเรื่องและผู้แต่ง เหตุผลในการใช้รายการแบบออนไลน์สูงสุดคือ หาข้อมูลเพื่อทำวิจัย รองลงมาคือ หาข้อมูลตามที่อาจารย์กำหนดไว้ ปัญหาที่ผู้ใช้ประสบคือ ผู้ใช้ไม่เข้าใจอักษรย่อของสถานที่ตั้งของหนังสือ รวมทั้งสถานภาพการยืมคืน และข้อเสนอแนะคือ ต้องการให้มีเครื่องพิมพ์ ตั้งไว้ข้างเครื่องรับปลายทาง

Mendelson (1994) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือเบื้องต้นในการค้นจากระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ของมหาวิทยาลัย Toronto โดยใช้แบบสอบถามจำนวน 64 ชุด ผลการศึกษาพบว่า ผู้ใช้สืบค้นโดยใช้ชื่อเรื่อง ร้อยละ 67 ปัญหาที่ผู้ใช้ประสบคือ จำนวนข้อมูลที่มากเกินไป ข้อเสนอแนะคือ ต้องการคู่มือแนะนำการใช้ระบบ รองลงมาคือ ต้องการหน้าจอช่วยเหลือการใช้

Slack (1994) ได้สำรวจการใช้บริการสืบค้นรายการแบบออนไลน์ และความ ต้องการของนักศึกษาในห้องสมุดมหาวิทยาลัยในประเทศอังกฤษ พบว่า นักศึกษามีปัญหาเกี่ยวกับคำแนะนำวิธีการใช้ที่แสดงบนจอภาพที่ไม่ได้ช่วยให้นักศึกษาสืบค้นได้ถูกต้อง และมีไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้ใช้ ทำให้นักศึกษาอ่านไม่ออก หรืออ่านคำอธิบายบนจอภาพไม่เข้าใจ จึงทำการสืบค้นผิดซ้ำ ๆ หรือยกเลิกการสืบค้นกลางคันและเมนูทางเลือกที่ให้เลือกรายการสืบค้นต่าง ๆ ยังจัดไว้สับสน

งานวิจัยในประเทศ

กรรณิการ์ ลินพิศาล และ จารุพร พงศ์ศรีวัฒน์ (2536) ศึกษาเรื่อง “ผลกระทบของระบบ OPAC ต่อผู้ใช้บริการของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจการใช้ระบบการค้นรายชื่อหนังสือด้วยคอมพิวเตอร์ ศึกษาผลกระทบของผู้ใช้บริการ ปัญหาและอุปสรรคในการใช้บริการ ผลการศึกษาพบว่า ผู้ใช้บริการใช้คอมพิวเตอร์ค้นรายชื่อหนังสือน้อยกว่าผู้ที่ไม่เคยใช้ เหตุผลสำคัญในการใช้คอมพิวเตอร์ คือ รวดเร็วกว่าการค้นด้วยมือจากตู้บัตรรายการ และเหตุผลสำคัญของผู้ไม่เคยใช้คอมพิวเตอร์ค้นหาหนังสือ คือ ไม่ทราบว่าจะค้นอย่างไร สำหรับวิธีการค้นหารายชื่อหนังสือ พบว่า ดรชยนี้คำค้นที่ผู้ใช้ใช้มากที่สุด คือ ชื่อเรื่อง ส่วนที่มาของการใช้บริการ OPAC นั้น พบว่า ผู้ใช้ที่เป็นนักศึกษา ทราบจากกิจกรรมการนำชมห้องสมุด ปัญหาที่ผู้ใช้พบมากที่สุดคือ การค้นหาหนังสือได้แต่หาตัวเล่มไม่พบ เทอร์มินัลมีจำกัดและไม่ครบทุกชั้น ทำให้เสียเวลารอนาน คู่มือไม่ละเอียดชัดเจน และไม่มีบรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่ให้คำอธิบายแนะ

นำการใช้ ผลกระทบจากการใช้ระบบ OPAC ทุกกลุ่มให้ความสำคัญมากที่สุดเหมือนกันทุกกลุ่ม คือ ต้องการให้มีหนังสือที่ทันสมัยและทันต่อเหตุการณ์

จรรยาลักษณ์ ศิริวรรณ (2538) ศึกษาเรื่อง “การใช้ระบบการสืบค้นรายการแบบออนไลน์ ก่อนและหลังเข้ารับการฝึกอบรมวิธีการใช้ของผู้ใช้ในกองหอสมุดแห่งชาติ ท่าวาสุกรี” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ของผู้ใช้หอสมุดแห่งชาติ ท่าวาสุกรีก่อนและหลังการเข้ารับการฝึกอบรมวิธีการใช้ ตลอดจนปัญหาและอุปสรรค ผลการศึกษาพบว่า หลังเข้ารับการฝึกอบรมวิธีการใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ ผู้ใช้จะทราบเรื่องที่ต้องการค้นก่อนมาใช้บริการและเลือกวิธีการสืบค้นทุกวิธี (ชื่อเรื่อง ชื่อผู้แต่ง หัวเรื่อง ชื่อชุด) มากขึ้น โดยใช้วิธีสืบค้นตามลำดับอักษร มากกว่าตามดัชนีค้นคำ ทำให้ค้นพบหัวเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ต้องการ ข้อมูลทั้งหมดที่ต้องการสามารถหาพบในฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ และต้องการพิมพ์ผลของการสืบค้น นอกจากนี้ผู้ใช้งานยังต้องการให้มีการฝึกอบรมการใช้ระบบการสืบค้นรายการแบบออนไลน์ ต้องการคู่มือการใช้อย่างละเอียดทีละขั้นตอน และมีความเห็นว่าขั้นตอนในการสืบค้นข้อมูลในระบบการสืบค้นรายการแบบออนไลน์ และการใช้ศัพท์บอร์ดมีความยุ่งยาก รวมทั้ง จำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ให้บริการมีจำนวนน้อย ไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้ใช้

นุชศรา กลัดเนียม (2540) ศึกษาเรื่อง “การสืบค้นรายการบรรณานุกรมจากระบบ OPAC ของผู้ใช้ในสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการสืบค้นรายการบรรณานุกรมจากระบบ OPAC ในด้านวิธีการค้น เวลาในการค้น ผลในการค้น ปัญหาในการสืบค้น ตลอดจนปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อการสืบค้น ผลการศึกษาพบว่า ผู้ใช้ส่วนใหญ่เรียนรู้การสืบค้นรายการบรรณานุกรมจากระบบ OPAC ด้วยตนเองจากการอ่านคำแนะนำจากหน้าจอคอมพิวเตอร์ โดยใช้ชื่อเรื่องเป็นคำค้นที่ใช้ในการสืบค้น ส่วนคำค้นที่ใช้อยากที่สุดคือ คำสำคัญหลายคำ ปัญหาที่ผู้ใช้ประสบปัญหาอยู่ในระดับมาก คือ ไม่พบรายการบรรณานุกรมสิ่งพิมพ์ที่ต้องการ ไม่รู้วิธีการค้นด้วยคำสำคัญหลายคำเชื่อมโยงในการค้น เครื่องคอมพิวเตอร์มีจำนวนจำกัดต้องรอนาน

พรรณนภา จินตศิริกุล (2540) ศึกษาเรื่อง “ความพึงพอใจของนิสิตระดับปริญญาตรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่มีต่อการใช้รายการบัตรและการเข้าถึงรายการสารานุกรมโดยวิธีออนไลน์” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้ รายการที่ใช้ในการเข้าถึง รูปแบบข้อมูล ผลการค้น และปัญหาในการใช้รายการบัตรและการเข้าถึงรายการสารานุกรมโดยวิธีออนไลน์ ผลการศึกษาพบว่า วัตถุประสงค์ในการใช้รายการบัตรและการเข้าถึงรายการสารานุกรมโดยวิธีออนไลน์เพื่อค้น

หาหนังสือหรือสิ่งพิมพ์ประกอบการทำรายงาน ปัญหาที่นิสิตพบได้แก่ จำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ให้บริการมีไม่เพียงพอ และชำรุดบ่อย การไม่ทราบรหัสย่อของห้องสมุดแต่ละแห่ง และคำย่อบอกสถานภาพของหนังสือ

จิตราภรณ์ เพ็งดี (2541) ศึกษาเรื่อง “ความพึงพอใจของผู้ใช้ที่มีต่อบริการสืบค้นรายการบรรณานุกรมออนไลน์ของห้องสมุดสถาบันราชภัฏสกลนคร สกลนคร” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการใช้ ความพึงพอใจ ปัญหาและข้อเสนอแนะของผู้ใช้ที่มีต่อระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ของห้องสมุดสถาบันราชภัฏสกลนคร ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษามีวัตถุประสงค์ในการใช้เพื่อทำรายงานประกอบการเรียน ทราบว่ามีบริการสืบค้นรายการแบบออนไลน์จากการประชาสัมพันธ์ และเรียนรู้วิธีสืบค้นจากคำอธิบายหน้าจอ แล้วยกแล้วใช้บริการประมาณ 1 ครั้ง/สัปดาห์ โดยใช้ชื่อเรื่องเป็นรายการค้นมากกว่ารายการค้นอื่น ๆ และส่วนใหญ่ได้รับผลของการสืบค้นตรงกับความต้องการประมาณ 70-90 % ปัญหาที่ผู้ใช้ประสบได้แก่ โปรแกรมมีความล่าช้าในการทำงาน เครื่องคอมพิวเตอร์ที่ให้บริการมีไม่เพียงพอ ใช้เวลาในการรอผลการสืบค้นนาน คำสั่งในการเข้าสู่ระบบซับซ้อน ยุ่งยากต่อการใช้ และเวลาที่เปิดให้บริการน้อย และเสนอแนะว่าโปรแกรมควรใช้งานได้ง่าย เพิ่มจำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์ไปตามชั้นต่าง ๆ ที่ให้บริการ รูปแบบของการแสดงผล ควรมีรายการสารบัญของหนังสือ คำอธิบายวิธีการใช้หน้าจออย่างละเอียด และขยายเวลาในการให้บริการ

นิศาชล จำนงศรี (2541) ศึกษาเรื่อง “ความพึงพอใจของผู้ใช้ที่มีต่อระบบการเชื่อมประสานกับผู้ใช้ของระบบ OPAC ของโปรแกรมห้องสมุดอัตโนมัติ DYNIX : กรณีศึกษาศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจปัญหา ความต้องการและข้อเสนอแนะของผู้ใช้ในด้าน การควบคุมการทำงานหรือการใช้งานระบบ การควบคุมสูตรการค้นและการแสดงผล รวมทั้งความช่วยเหลือในการใช้งานระบบ ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความถี่ในการใช้บริการ OPAC 1-3 ครั้ง / สัปดาห์ ต้องการให้แสดงข้อมูลสถานภาพของหนังสือ จำนวนฉบับที่ห้องสมุดมี การแสดงเลขหน้าไว้ที่บรรทัดต่อจากรายการสุดท้ายของการแสดงผลในกรณีที่มีผลการค้นที่ได้มีหลายหน้าและการแสดงข้อความบอกตำแหน่งคำที่ใช้ค้นไว้ในหน้าจอการแสดงผลจำนวนรายการที่พบไว้ในหน้าจอการแสดงผลรายการบรรณานุกรมแบบสมบูรณ์และแบบย่อ นอกจากนี้ นักศึกษาต้องการให้แก้ไข ปรับปรุงความสามารถของระบบ ในด้าน การแปลข้อความแสดงความผิดพลาด การแสดงรายการชื่อเรื่องที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับคำที่ใช้ค้น การจัดเรียงการค้นตามลำดับอักษร และการแปลหน้าจอให้คำแนะนำ

ช่วยเหลือเป็นภาษาไทย ปัญหาที่นักศึกษาประสบได้แก่ การจำอักขรย่อของคำสั่ง การเลือกวิธีการค้นจากเมนูหลัก และความเข้าใจหน้าจอการแสดงผลแบบสมบูรณ

ประกายดาว ศรีโมรา (2541) ศึกษาเรื่อง “การใช้รายการเข้าถึงแบบออนไลน์ของช่างงานสารนิเทศในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยการวิเคราะห์จากบันทึกสถิติการสืบค้น” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการใช้ ผลการสืบค้น วิเคราะห์ปัญหาและความคิดเห็นของผู้ใช้การสืบค้นรายการแบบออนไลน์ของช่างงานสารนิเทศในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผลการศึกษาพบว่า ผู้ใช้ส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์การใช้รายการเข้าถึงแบบออนไลน์ เพื่อทำรายงาน โดยมีความถี่ในการใช้ประมาณ เดือนละ 1 ครั้ง เรียนรู้การใช้ตามคำแนะนำที่ปรากฏบนจอภาพ และมีการใช้ชื่อเรื่องเป็นจุดเข้าถึงมากที่สุด ผู้ใช้ประสบปัญหาในการค้นคืนด้วยจุดเข้าถึงชื่อเรื่องภาษาไทยมากที่สุด รวมทั้งการไม่มีรายการ (ผู้แต่ง ชื่อเรื่อง หัวเรื่องหรือคำสำคัญ) ในฐานข้อมูล คำสืบค้นที่ใช้ไม่ใช่รายการหัวเรื่องที่ห้องสมุดใช้ การใช้จุดเข้าถึงหรือทางเลืออกจากเมนูหลักผิดพลาดหรือผิดพลาดประสงค์ในการสืบค้น ต้องการให้เพิ่มคำอธิบายการใช้หน้าจออย่างละเอียด มีคู่มือในการสืบค้นปรับปรุงการให้หัวเรื่องในฐานข้อมูลให้เฉพาะเจาะจง และเพิ่มจำนวนเทอร์มินัลให้มากขึ้น

มะลิวัลย์ สิ้นน้อย (2541) ศึกษาเรื่อง “ปัญหาการใช้บริการสืบค้นข้อมูลสารนิเทศในห้องสมุดมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิธีการสืบค้นข้อมูล ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาในการใช้บริการ ผลการศึกษาพบว่า ผู้ใช้บริการฐานข้อมูลหนังสือของฐานข้อมูลระบบ VTLS สืบค้นข้อมูลจากชื่อหนังสือและชื่อวารสารมากที่สุด ส่วนปัญหาการใช้บริการสืบค้นข้อมูลสารนิเทศ ได้แก่ เครื่องมืออุปกรณ์และสถานที่ของห้องสมุดที่ไม่เพียงพอต่อการให้บริการ การไม่ได้เข้ารับการอบรมเรื่องการสืบค้นข้อมูลสารนิเทศทำให้ไม่สามารถค้นข้อมูลสารนิเทศได้ตรงตามความต้องการและการขาดการประชาสัมพันธ์เรื่องการบริหารต่าง ๆ

วณิชากร แก้วกัน (2541) ศึกษาเรื่อง “การใช้บริการค้นคืนรายการแบบออนไลน์จากฐานข้อมูลเครือข่ายสารสนเทศห้องสมุดในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยของนิสิตระดับปริญญาตรี สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา สภาพการใช้ วิธีการค้นคืนความต้องการ ปัญหาและข้อเสนอแนะในการใช้บริการ ผลการศึกษาพบว่า นิสิตส่วนใหญ่มีความถี่ในการใช้บริการค้นคืนรายการแบบออนไลน์ 2-3 ครั้ง / เดือน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ค้นข้อมูลประกอบการทำรายงาน และค้นคืนด้วยหัวเรื่องมากที่สุด ส่วนใหญ่ไม่ใช้ทางเลือกเลขหมู่ รายการที่เคยสืบค้น ข้อมูลของห้องสมุด รายการจองและดูรายละเอียดการยืมคืนในหน้าจอเมนูหลัก

นอกจากนี้ ยังไม่เคยจำกัดขอบเขตการค้นคืน และไม่ใช้เทคนิคการค้นแบบบูลีน สำหรับหน้าจอแสดงผลอย่างย่อและหน้าจอแสดงผลอย่างละเอียด พบว่า นิสิตใช้ทางเลือกไปข้างหน้ามากที่สุด ปัญหาที่พบได้แก่ การเพิ่มหรือการลดการค้นเมื่อได้รับผลการค้นที่มีจำนวนมากหรือน้อยเกินไป และมีความสับสนในการเลือกใช้ทางเลือกต่าง ๆ

สรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สามารถสรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ดังกล่าวข้างต้นเป็น 3 ประเด็น ดังนี้

1. การศึกษาการใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ ในด้านวัตถุประสงค์ ความถี่ การเรียนรู้การใช้ระบบ กลยุทธ์ที่ใช้สืบค้น และรายการที่สืบค้น

1.1 วัตถุประสงค์ในการใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์

ผลการวิจัยของพรรณนภา จินตศิริกุล (2540) ปรกาศดาว ศรีโมรา (2541) และ วณิชกร แก้วกัน (2541) สอดคล้องกัน คือพบว่า วัตถุประสงค์ในการใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ของนิสิตระดับปริญญาตรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพื่อทำรายงาน ในขณะที่งานวิจัยของ Carter และ Bark (1993) พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัย California เมือง Fresno ใช้เพื่อหาข้อมูลทำวิจัย

1.2 ความถี่ในการใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์

จากงานวิจัยของจิตราภรณ์ เพ็งดี (2541) พบว่า ผู้ใช้ห้องสมุดสถาบันราชภัฏสกลนครใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ในการสืบค้นข้อมูลประมาณ 1 ครั้ง / สัปดาห์ เช่นเดียวกับงานวิจัยของนิศาชล จำนงศรี (2541) พบว่า ผู้ใช้ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี มีความถี่ในการใช้ประมาณ 1-3 ครั้ง / สัปดาห์ ในขณะที่งานวิจัยของปรกาศดาว ศรีโมรา (2541) พบว่า นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีความถี่ในการใช้เดือนละ 1 ครั้ง และงานวิจัยของวณิชกร แก้วกัน (2541) พบว่า นิสิตระดับปริญญาตรี สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีความถี่ในการใช้ 2-3 ครั้ง / เดือน

1.3 การเรียนรู้การใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์

ผลการวิจัยของนุชศรา กลัดเนียม (2540) จิตราภรณ์ เพ็งดี (2541) และประกายดาว ศรีโมรา (2541) สอดคล้องกันคือ พบว่า ผู้ใช้เรียนรู้การใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์จากคำอธิบายที่ปรากฏบนหน้าจอคอมพิวเตอร์

1.4 รายการที่สืบค้น

จากผลการวิจัยของกรรณิการ์ ลินพิศาล และจารุพร พงศ์ศรีวัฒน์ (2536) นุชศรา กลัดเนียม (2540) พรรณณา จินตศิริกุล (2540) จิตราภรณ์ เพ็งดี (2541) ประกายดาว ศรีโมรา (2541) มะลิวัลย์ สีน้อย (2541) และ Mendelson (1994) พบตรงกันว่า ผู้ใช้สืบค้นจากรายการชื่อเรื่องมากที่สุด

1.5 กลยุทธ์ที่ใช้สืบค้น

จากผลการวิจัยของนุชศรา กลัดเนียม (2540) พบว่า ผู้ใช้สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ใช้กลยุทธ์การสืบค้นด้วยคำสำคัญหลายคำ ส่วนงานวิจัยของวณิชากร แก้วกัน (2541) พบว่า นิสิตระดับปริญญาตรี สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยไม่เคยจำกัดขอบเขตการค้นคืนและไม่ใช้เทคนิคการค้นแบบบูลีน ต่างกับงานวิจัยของจรูญลักษณ์ ศิรินรรัตน์ (2538) ที่พบว่า ผู้ใช้หอสมุดแห่งชาติ ทำว่าสุกรี เลือกวิธีการสืบค้นทุกวิธี

2. ปัญหาในการใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์

2.1 ปัญหาด้านความเข้าใจวิธีการใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์

จากผลการวิจัยของกรรณิการ์ ลินพิศาล และจารุพร พงศ์ศรีวัฒน์ (2536) พบว่า ปัญหาที่ผู้ใช้สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ประสบคือ คู่มือไม่ละเอียดชัดเจน ส่วนงานวิจัยของ นุชศรา กลัดเนียม (2540) พบว่า ปัญหาที่ผู้ใช้สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยหอการค้าไทยประสบคือ ไม่พบรายการบรรณานุกรมสิ่งพิมพ์ที่ต้องการ ไม่รู้วิธีการสืบค้นด้วยคำสำคัญหลายคำเชื่อมั่นในการค้น ส่วนงานวิจัยของพรรณณา จินตศิริกุล (2540) พบว่า ปัญหาที่ นิสิตระดับปริญญาตรี สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ประสบคือ

การไม่ทราบรหัสย่อของห้องสมุดแต่ละแห่ง และคำย่อบอกสถานภาพของหนังสือ ในขณะที่งานวิจัยของนิศาชล จำนงศรี (2541) พบว่าปัญหาที่ผู้ใช้ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีประสบคือ การจำกัดขรยย่อของคำสั่ง การเลือกวิธีการค้นจากเมนูหลัก และความเข้าใจหน้าจอการแสดงผลแบบสมบูรณ

2.2 ปัญหาด้านผลการสืบค้น

จากผลการวิจัยของกรรณิการ์ ลินพิศาล และจารุพร พงศ์ศรีวัฒน์ (2536) พบว่า ปัญหาที่ผู้ใช้สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ประสบคือ การค้นหาหนังสือได้ แต่หาตัวเล่มไม่พบ ในขณะที่ งานวิจัยของวณิชากร แก้วกัน (2541) พบว่า ปัญหาที่นิติระดับปริญญาตรี สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ประสบคือ การเพิ่มหรือลดเมื่อได้รับผลการค้นที่มีจำนวนมากหรือน้อยเกินไป

2.3 ปัญหาด้านอุปกรณ์

จากผลการวิจัยของกรรณิการ์ ลินพิศาล และจารุพร พงศ์ศรีวัฒน์ (2536) สอดคล้องกับงานวิจัยของพรรณนภา จินตศิริกุล (2540) ประกายดาว ศรีโมรา (2541) และมะลิวัลย์ สิ้นน้อย (2541) พบว่า ผู้ใช้ประสบปัญหาในด้านปริมาณเครื่องคอมพิวเตอร์มีจำนวนไม่เพียงพอ

3. ข้อเสนอแนะจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากงานวิจัยของจรรยาลักษณ ศรีนรรัตน์ (2538) ผู้ใช้หอสมุดแห่งชาติ ทำวสุกรรต้องการให้มีการฝึกอบรมการใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ มีการจัดทำคู่มือการใช้ระบบอย่างละเอียดทุกขั้นตอน ส่วนงานวิจัยของจิตราภรณ์ เพ็งดี (2541) ผู้ใช้ห้องสมุดสถาบันราชภัฏสกลนคร ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า โปรแกรมควรใช้งานได้ง่าย เพิ่มจำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์ไปตามชั้นต่าง ๆ ที่ให้บริการ สำหรับรูปแบบของการแสดงผล ควรมีรายการสารบัญของหนังสือ คำอธิบายวิธีการใช้หน้าจอละเอียด และขยายเวลาในการให้บริการ ในขณะที่งานวิจัยของนิศาชล จำนงศรี (2541) ผู้ใช้ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรมีการแก้ไขปรับปรุงความสามารถของระบบในด้านการแปลข้อความแสดง ความผิดพลาด การแสดงรายการชื่อเรื่องที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับคำที่ใช้ค้น การจัดเรียงการค้นตาม

ลำดับอักษร และการแปลหน้าจอกให้คำแนะนำช่วยเหลือเป็นภาษาไทย ส่วนงานวิจัยของประกายดาว ศรีโมรา (2541) นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ต้องการเพิ่มคำอธิบายหน้าจอละเอียด มีคู่มือในการสืบค้น ปรับปรุงการให้หัวเรื่องในฐานข้อมูลให้เฉพาะเจาะจง



สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อศึกษาการใช้และปัญหาในการใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ของห้องสมุดภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ซึ่งได้กำหนดวิธีการวิจัยตามลำดับดังต่อไปนี้

1. ศึกษาวรรณกรรมและรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง
2. กำหนดขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 1. สร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
 2. เก็บรวบรวมข้อมูล
 3. วิเคราะห์ข้อมูล
4. ศึกษาวรรณกรรมและรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง
5. กำหนดขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
6. สร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
7. เก็บรวบรวมข้อมูล
10. วิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวรรณกรรมและรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

ศึกษาค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ของนักศึกษาจากหนังสือ วารสาร งานวิจัยและเอกสารทั้งในประเทศและต่างประเทศรวมทั้งระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การกำหนดขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ตั้งแต่ชั้นปีที่ 2-4 ภาคปลาย ปีการศึกษา 2543 จาก 16 คณะ คือ คณะนิติศาสตร์ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี คณะรัฐศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ คณะสหเวชศาสตร์ คณะทันตแพทยศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ และคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

รวมประชากรในจำนวน 13,064 คน หนึ่งใน การวิจัยนี้ไม่นำนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มาเป็นประชากรด้วยเนื่องจากเป็นนักศึกษาที่ยังไม่มีความรู้ในการใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์มาก่อนและไม่รวมนักศึกษาของสถาบันเทคโนโลยีนานาชาติสิรินธร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เนื่องจากห้องสมุดของสถาบัน ฯ ไม่ได้สังกัดสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ของระบบห้องสมุดอัตโนมัติ VTLS ซึ่งแตกต่างจากของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ในการให้บริการแก่ผู้ใช้ห้องสมุดของสถาบันฯ

2. กลุ่มตัวอย่าง

จากจำนวนนักศึกษาทั้งหมด 13,064 คน ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบสุ่มตามชั้นโดยอาศัยตารางสำเร็จรูปของ Yamane กำหนดค่าความเชื่อมั่นในการประมาณค่าร้อยละ 95 กำหนดค่าความคลาดเคลื่อน ร้อยละ 5 เมื่อได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างแล้วจึงได้กำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างต่ำสุด 10 คน สำหรับกลุ่มตัวอย่างบางกลุ่มที่กลุ่มตัวอย่างไม่ถึง 10 คน ทั้งนี้ได้กลุ่มตัวอย่างรวม 415 คน

จากนั้นได้นำกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากแต่ละคณะมาคำนวณจำแนกตามชั้นปี เพื่อต้องการให้การแจกแบบสอบถามกระจายไปอย่างทั่วถึงทุกชั้นปี โดยใช้สูตร

จำนวนกลุ่มตัวอย่างของนักศึกษาแต่ละคณะ

$$= \frac{\text{ร้อยละของนักศึกษาตามชั้นปี} \times \text{จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดของแต่ละคณะ}}{100}$$

ตัวอย่าง การคำนวณกลุ่มตัวอย่างของนักศึกษาคณะนิติศาสตร์

ประชากรทั้งหมด	2501	คน
กลุ่มตัวอย่าง	74	คน
นักศึกษาคณะนิติศาสตร์ชั้นปีที่ 2	959	คน
คิดเป็นร้อยละ	38.3	

จะได้กลุ่มตัวอย่างของนักศึกษาคณะนิติศาสตร์ชั้นปีที่ 2

$$= \frac{38.3 \times 74}{100} = 28.3 = 28 \text{ คน}$$

(ตารางที่ 1)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 1 จำนวนนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ตั้งแต่
ชั้นปีที่ 2-4 จำแนกตามคณะและชั้นปี*

คณะ	ประชากร			รวม	กลุ่มตัวอย่าง			รวม
	ปี 2	ปี 3	ปี 4		ปี 2	ปี 3	ปี 4	
นิติศาสตร์	959	778	764	2,501	28	23	23	74
พาณิชยศาสตร์และการบัญชี	596	558	606	1,760	18	16	18	52
รัฐศาสตร์	213	187	197	597	6	5	6	17
เศรษฐศาสตร์	319	365	384	1,068	9	11	11	31
สังคมสงเคราะห์ศาสตร์	285	308	290	883	8	9	9	26
ศิลปศาสตร์	582	480	388	1,450	17	14	12	43
วารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน	205	209	214	628	6	6	6	18
สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา	101	95	98	294	4	3	3	10
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	742	603	635	1,980	22	18	18	58
วิศวกรรมศาสตร์	364	247	268	879	11	7	8	26
แพทยศาสตร์	88	90	71	249	3	4	3	10
สหเวชศาสตร์	96	82	76	254	4	3	3	10
ทันตแพทยศาสตร์	50	29	22	101	5	3	2	10
พยาบาลศาสตร์	58	54	61	173	3	3	4	10
ศิลปกรรมศาสตร์	42	28	49	119	4	2	4	10
สถาปัตยกรรมศาสตร์	61	67	-	128	5	5	-	10
รวม	4,761	4,180	4,123	13,064	153	132	130	415

* ไม่รวมโครงการพิเศษและนักศึกษาต่างชาติ ข้อมูล ณ วันที่ 31 มกราคม 2544 สำนักทะเบียนและประมวลผล
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

การสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วยคำถามประเภทปลาย-ปิด แบบเลือกตอบคำตอบเดียว แบบเลือกตอบหลายคำตอบ แบบมาตราประมาณค่า (Rating scales) และคำถามประเภทปลายเปิด ลักษณะคำถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ (ภาคผนวก ก)

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 1 ข้อ ได้แก่ คำถามเกี่ยวกับคณะและชั้นปีที่ศึกษา ลักษณะของคำถามเป็นคำถามปลายปิดแบบเลือกตอบคำตอบเดียว

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับสภาพการใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ จำนวน 10 ข้อ ได้แก่ การใช้ สาเหตุที่ไม่เคยใช้ วัตถุประสงค์ ความถี่ แหล่งที่ค้น การเรียนรู้การใช้ระบบทางเลือกที่สืบค้น กลยุทธ์การสืบค้น รูปแบบการปรับปรุง / ขยายผลการสืบค้น และรูปแบบการแสดงผลสืบค้น ซึ่งคำถามส่วนนี้เป็นคำถามประเภทปลายปิดแบบเลือกตอบคำตอบเดียว แบบเลือกตอบหลายคำตอบและมีบางส่วนที่เป็นคำถามประเภทปลายเปิดที่เปิดโอกาสให้ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถระบุรายละเอียดเพิ่มเติมได้ตามความต้องการ

ตอนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ที่มีต่อการใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ของห้องสมุดภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ประกอบด้วยคำถาม 2 ส่วน คือ

1. คำถามเกี่ยวกับปัญหาในการใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์นั้น ประกอบด้วยคำถามหลัก 3 ข้อ ได้แก่ ปัญหาในด้านความเข้าใจวิธีการใช้ระบบสืบค้น ประกอบด้วยคำถามย่อย 17 ข้อ ปัญหาในด้านผลการสืบค้น ประกอบด้วยคำถามย่อย 5 ข้อ และปัญหาด้านแหล่งที่ใช้สืบค้น ประกอบด้วยคำถามย่อย 10 ข้อ ลักษณะของคำถามเป็นคำถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ดังนี้

5	หมายถึง	เป็นปัญหามากที่สุด
4	หมายถึง	เป็นปัญหามาก
3	หมายถึง	เป็นปัญหาปานกลาง
2	หมายถึง	เป็นปัญหาน้อย
1	หมายถึง	เป็นปัญหาน้อยที่สุด

2. ตอนท้ายของคำถามตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะที่มีต่อการใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ ซึ่งเป็นคำถามประเภทปลายเปิดที่เปิดโอกาสให้ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ของห้องสมุดภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

การทดสอบแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้ทดสอบแบบสอบถามกับนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่างของการวิจัย คณะละ 3 คน จาก 16 คณะ จำนวน 48 คน ที่หอสมุดปริทัศน์ พนมยงค์และห้องสมุดศูนย์รังสิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เมื่อวันที่ 8-19 มกราคม 2544 โดยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา 48 ชุด ผลการทดสอบได้แก้ไขเพิ่มเติมบางส่วน ดังนี้

1. ตอนที่ 2 คำถามข้อที่ 6 คำถามเกี่ยวกับแหล่งที่ใช้ติดต่อเพื่อใช้ค้นระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ของห้องสมุดภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้เพิ่มเติมหอสมุดปริทัศน์ พนมยงค์และห้องสมุดศูนย์รังสิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ภายใต้ข้อความย่อยเกี่ยวกับแหล่งภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ที่ผู้ใช้ติดต่อเพื่อใช้ค้นระบบสืบค้น ฯ

2. ตอนที่ 2 ภาพที่ 1 หน้าจอเมนูหลัก (Main Menu) จากเดิมที่มี 3 ภาพ ได้แก้ไขเป็นภาพเดียว

3. ตอนที่ 2 คำถามข้อที่ 9 คำถามเกี่ยวกับกลยุทธ์การสืบค้น ในส่วนของคำถามไม่ได้ระบุคำว่า / เคยใช้สืบค้น จึงได้เพิ่มเติมขึ้น

4. ตอนที่ 3 ปัญหาในการใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ ในด้านแหล่งที่ใช้สืบค้น ภายใต้ข้อความย่อย แหล่งภายในมหาวิทยาลัย ไม่ได้ระบุคำว่า printer กำกับหลังคำว่า

เครื่องพิมพ์ ทำให้ผู้ตอบแบบสอบถามบางคนไม่แน่ใจในคำว่าเครื่องพิมพ์ว่าหมายถึงอะไร จึงได้เพิ่มเติมคำภาษาอังกฤษลงไป เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามเข้าใจชัดเจนยิ่งขึ้น

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการแจกแบบสอบถามแก่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 415 ชุด ตั้งแต่วันที่ 15 กุมภาพันธ์ ถึง 2 มีนาคม 2544 โดยดำเนินการแจกแบบสอบถามด้วยวิธีการต่อไปนี้

1. แจกแบบสอบถามตามคณะต่าง ๆ พร้อมทั้งรับคืนด้วยตนเอง ณ บริเวณใต้ตึกเรียนของคณะต่าง ๆ โดยได้กำหนดช่วงเวลาในการแจกแบบสอบถาม ดังนี้ เวลา 8.00-10.00 น. 10.00-12.00 น. 12.00-14.00 น. และ 14.00-16.00 น. ทั้งนี้ ก่อนแจกแบบสอบถามผู้วิจัยจะถามกลุ่มตัวอย่างก่อนว่าเคยทำแบบสอบถามชุดนี้มาก่อนหรือไม่ เพื่อป้องกันการเก็บข้อมูลซ้ำ ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามจนครบตามจำนวนที่กำหนดไว้ คณะที่ผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถามเอง 12 คณะ ได้แก่

- คณะนิติศาสตร์
- คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี
- คณะเศรษฐศาสตร์
- คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์
- คณะศิลปศาสตร์
- คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา
- คณะแพทยศาสตร์
- คณะสหเวชศาสตร์
- คณะทันตแพทยศาสตร์
- คณะพยาบาลศาสตร์
- คณะศิลปกรรมศาสตร์
- คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

2. ได้รับความอนุเคราะห์จากบรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่ห้องสมุดในการแจกแบบสอบถามแก่กลุ่มตัวอย่าง ณ บริเวณหน้าห้องสมุดคณะรัฐศาสตร์ ห้องสมุดคณะวารสารศาสตร์ และสื่อสารมวลชน และห้องสมุดศูนย์รังสิต โดยไม่ได้กำหนดช่วงเวลาในการแจกแบบสอบถาม ทั้งนี้ ก่อนแจกแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ขอให้บรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่ห้องสมุดถามกลุ่มตัวอย่าง

ก่อนว่าเคยทำแบบสอบถามชุดนี้มาก่อนหรือไม่ เพื่อป้องกันการเก็บข้อมูลซ้ำ คณะที่ได้รับคำตอบวิเคราะห์จากบรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่ห้องสมุดในการแจกแบบสอบถามมี 4 คณะ ได้แก่

- คณะรัฐศาสตร์
- คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน
- คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
- คณะวิศวกรรมศาสตร์

จากการแจกแบบสอบถามที่แจกไปตามจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 415 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาทั้งหมด 415 ชุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากแบบสอบถามที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows version 10.0 โดยใช้วิธีทางสถิติ ดังนี้

1. ค่าร้อยละ (Percentage) ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับรายละเอียดของข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม สภาพการใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ในด้านการการใช้ วัตถุประสงค์ ความถี่ แหล่งที่ค้น การเรียนรู้การใช้ระบบ ทางเลือกที่สืบค้น กลยุทธ์การสืบค้น รูปแบบการปรับปรุง / ขยายผลการสืบค้น และรูปแบบการแสดงผลสืบค้น

2. ค่าเฉลี่ยหรือมัชฌิมเลขคณิต (X) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ใช้กับการวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นมาตราประมาณค่า ได้แก่ ปัญหาในการใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ของห้องสมุดภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ซึ่งมีคำตอบให้เลือก 6 ค่า โดยได้กำหนดระดับคะแนน ดังนี้

มากที่สุด	=	5
มาก	=	4
ปานกลาง	=	3
น้อย	=	2
น้อยที่สุด	=	1
ไม่ประสบปัญหา	=	0

ค่าเฉลี่ยที่คำนวณได้มีความหมาย ดังนี้

4.51-5.00	หมายความว่า	มากที่สุด (มส)
3.51-4.50	หมายความว่า	มาก (ม)
2.51-3.50	หมายความว่า	ปานกลาง (ป)
1.51-2.50	หมายความว่า	น้อย (น)
1.00-1.50	หมายความว่า	น้อยที่สุด (นส)

ทั้งนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถจะระบุได้ว่า ไม่ประสบปัญหา โดยผู้วิจัย กำหนดระดับปัญหานี้ไว้เท่ากับ 0 และจะไม่นำค่าของปัญหานี้มาคำนวณหาค่าเฉลี่ย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้นำเสนอในบทที่ 4 และสรุปและอภิปรายผลการวิจัยใน
บทที่ 5

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเรื่องการใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ของห้องสมุดภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นตารางประกอบคำบรรยาย โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม (ตารางที่ 2)

ตอนที่ 2 สภาพการใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ของห้องสมุดภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในด้านวัตถุประสงค์ ความถี่ แหล่งที่ค้น การเรียนรู้การใช้ระบบ รายการที่สืบค้น กลยุทธ์การสืบค้น และการแสดงผล (ตารางที่ 3-21)

ตอนที่ 3 ปัญหาในการใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (ตารางที่ 21- 28)

ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั้ง 3 ตอน ได้จำแนกนักศึกษาตามคณะที่สังกัด โดยคำย่อของคณะในตาราง แทนความหมายดังนี้

นิติฯ	คณะนิติศาสตร์
พาณิชยฯ	คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี
รัฐฯ	คณะรัฐศาสตร์
เศรษฐฯ	คณะเศรษฐศาสตร์
สังคมฯ	คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์
ศิลป์	คณะศิลปศาสตร์
วารสารฯ	คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน
สังคมวิทยาฯ	คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา
วิทย์ฯ	คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
วิศวะฯ	คณะวิศวกรรมศาสตร์
แพทยฯ	คณะแพทยศาสตร์
สหเวชฯ	คณะสหเวชศาสตร์

ทันตฯ	คณะทันตแพทยศาสตร์
พยาบาลฯ	คณะพยาบาลศาสตร์
ศิลปกรรมฯ	คณะศิลปกรรมศาสตร์
สถาปัตย์ฯ	คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

ส่วนการแสดงผลข้อมูล อื่น ๆ ที่ปรากฏในแบบสอบถาม ผู้วิจัยจะไม่แสดงผลข้อมูล ในกรณีที่ไม่มีผู้ตอบ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏผลดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1 จำนวนนักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามแก่นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 2-4 ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำนวน 16 คณะ โดยได้แจกแบบสอบถามรวมทั้งหมด 415 ชุด และได้รับกลับคืนมาครบตามจำนวนที่ได้แจกไปทั้งหมด แต่เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์และสามารถนำมาวิเคราะห์ได้จำนวน 386 ชุด (ร้อยละ 93.0) โดยแบบสอบถามที่ส่งไปและได้กลับคืนครบทุกชุดรวมทั้งเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ สามารถนำมาวิเคราะห์ได้ทั้งหมดเป็นของนักศึกษาจาก 9 คณะ คือ คณะรัฐศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะทันตแพทยศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ และคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ (ตารางที่ 2)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 2 จำนวนแบบสอบถามที่ส่งและได้รับคืน

คณะ	ส่ง	ได้รับคืน	แบบสอบถาม ที่สมบูรณ์	ร้อยละ
นิติศาสตร์	74	74	65	87.8
พาณิชยศาสตร์และการบัญชี	52	52	46	88.5
รัฐศาสตร์	17	17	17	100.0
เศรษฐศาสตร์	31	31	29	93.5
สังคมสงเคราะห์ศาสตร์	26	26	24	92.3
ศิลปศาสตร์	43	43	43	100.0
วารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน	18	18	18	100.0
สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา	10	10	10	100.0
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	58	58	51	87.9
วิศวกรรมศาสตร์	26	26	26	100.0
แพทยศาสตร์	10	10	8	80.0
สหเวชศาสตร์	10	10	9	90.0
ทันตแพทยศาสตร์	10	10	10	100.0
พยาบาลศาสตร์	10	10	10	100.0
ศิลปกรรมศาสตร์	10	10	10	100.0
สถาปัตยกรรมศาสตร์	10	10	10	100.0
รวม	415	415	386	93.0

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.2 ผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามคณะ

เมื่อจำแนกนักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 386 คน ออกตามคณะ พบว่า นักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามจำนวนมากที่สุดเป็นนักศึกษาคณะนิติศาสตร์ จำนวน 65 คน (ร้อยละ 16.8) รองลงมาตามลำดับ เป็นนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 51 คน (ร้อยละ 13.4) และคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จำนวน 46 คน (ร้อยละ 11.9) และน้อยที่สุด คือ คณะแพทยศาสตร์ จำนวน 8 คน (ร้อยละ 2.1) (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 จำนวนนักศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามคณะ

คณะ	จำนวนนักศึกษา	ร้อยละ
นิติศาสตร์	65	16.8
พาณิชยศาสตร์และการบัญชี	46	11.9
รัฐศาสตร์	17	4.4
เศรษฐศาสตร์	29	7.5
สังคมสงเคราะห์ศาสตร์	24	6.2
ศิลปศาสตร์	43	11.1
วารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน	18	4.7
สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา	10	2.6
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	51	13.4
วิศวกรรมศาสตร์	26	6.6
แพทยศาสตร์	8	2.1
สหเวชศาสตร์	9	2.3
ทันตแพทยศาสตร์	10	2.6
พยาบาลศาสตร์	10	2.6
ศิลปกรรมศาสตร์	10	2.6
สถาปัตยกรรมศาสตร์	10	2.6
รวม	386	100.0

ตอนที่ 2 สภาพการใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ของห้องสมุดภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

2.1 การใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ของห้องสมุดภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

จากจำนวนนักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 386 คน พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เคยใช้ระบบสืบค้น ๙ สืบค้นข้อมูลบรรณานุกรมทรัพยากรสารสนเทศที่มีในห้องสมุดภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำนวน 373 คน (ร้อยละ 96.6)

เมื่อพิจารณาจากจำนวนนักศึกษาที่เคยใช้ระบบสืบค้น ๙ ในแต่ละคณะ พบว่า นักศึกษาทุกคนจาก 9 คณะ ได้แก่ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ (24 คน) คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน (18 คน) คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา (10 คน) คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (51 คน) คณะแพทยศาสตร์ (8 คน) คณะทันตแพทยศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ และคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ (แห่งละ 10 คนเท่ากัน) เคยใช้ระบบสืบค้นส่วนคณะอื่น ๆ นักศึกษาส่วนใหญ่ตั้งแต่ร้อยละ 88 ขึ้นไป เคยใช้ระบบสืบค้น ๙

ส่วนนักศึกษาที่ไม่เคยใช้ระบบสืบค้น ๙ ของห้องสมุดภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มีเพียง 13 คน (ร้อยละ 3.4) ซึ่งพบว่า เป็นนักศึกษาจากคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จำนวน 4 คน คณะนิติศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ และคณะศิลปศาสตร์ จำนวนแห่งละ 2 คนเท่ากัน คณะศิลปศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะสหเวชศาสตร์ จำนวนแห่งละ 1 คนเท่ากัน (ตารางที่ 4)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4 การใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์จำแนกตามคณะ

คณะ	จำนวน	ใช้		ไม่เคยใช้	
		ใช้	ร้อยละ	ไม่เคยใช้	ร้อยละ
นิติศาสตร์	65	63	96.9	2	3.1
พาณิชยศาสตร์และการบัญชี	46	42	91.3	4	8.7
รัฐศาสตร์	17	15	88.2	2	11.8
เศรษฐศาสตร์	29	27	93.1	2	6.9
สังคมสงเคราะห์ศาสตร์	24	24	100	-	-
ศิลปศาสตร์	43	42	97.7	1	2.3
วารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน	18	18	100	-	-
สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา	10	10	100	-	-
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	51	51	100	-	-
วิศวกรรมศาสตร์	26	25	96.2	1	3.8
แพทยศาสตร์	8	8	100	-	-
สหเวชศาสตร์	9	8	88.9	1	11.1
ทันตแพทยศาสตร์	10	10	100	-	-
พยาบาลศาสตร์	10	10	100	-	-
ศิลปกรรมศาสตร์	10	10	100	-	-
สถาปัตยกรรมศาสตร์	10	10	100	-	-
รวม	386	373	96.6	13	3.4

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.2 สาเหตุที่นักศึกษาระดับปริญญาตรีไม่เคยใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ของห้องสมุดภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

นักศึกษาที่ไม่เคยใช้ระบบสืบค้น ๗ จำนวน 13 คน ให้เหตุผลของการไม่ใช้ ดังนี้ นักศึกษาจำนวนมากที่สุด 7 คนตอบว่าไม่มีความจำเป็นต้องใช้ จำนวน 3 คนตอบว่า ไม่มีเวลา จำนวน 2 คน ไม่ทราบว่ามีการระบบนี้ และจำนวน 1 คน ตอบว่า ไม่ทราบวิธีใช้ (ตารางที่ 5)

ตารางที่ 5 สาเหตุที่นักศึกษาระดับปริญญาตรีไม่เคยใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ของห้องสมุดภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

สาเหตุที่ไม่เคยใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ *	จำนวนนักศึกษา
ไม่มีความจำเป็นต้องใช้	7
ไม่มีเวลา	3
ไม่ทราบว่ามีการระบบนี้	2
ไม่ทราบวิธีใช้	1
รวม	13

* เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

2.3 วัตถุประสงค์ที่นักศึกษาระดับปริญญาตรีใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ของห้องสมุดภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

นักศึกษาจำนวน 373 คน ที่เคยใช้ระบบสืบค้น ๗ ส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์เพื่อค้นข้อมูลประกอบการทำรายงาน จำนวน 316 คน (ร้อยละ 84.7) รองลงมาตามลำดับ เพื่อค้นข้อมูลประกอบการเรียนในรายวิชาต่าง ๆ จำนวน 303 คน (ร้อยละ 81.2) และเพื่อค้นข้อมูลในเรื่องที่สนใจ จำนวน 282 คน (ร้อยละ 75.6) จำนวนน้อยที่สุด เพื่อตรวจสอบรายชื่อทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดที่อาจารย์ได้สำรองในแต่ละรายวิชาและต้องการทดสอบประสิทธิภาพการทำงานของระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ จำนวน 18 คนเท่านั้น (ร้อยละ 4.8) (ตารางที่ 6)

ตารางที่ 6 วัตถุประสงค์ที่นักศึกษาระดับปริญญาตรีใช้ระบบสืบค้นรายการแบบ
ออนไลน์ของห้องสมุดภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

วัตถุประสงค์*	จำนวน (N= 373)	ร้อยละ
ค้นข้อมูลประกอบการทำรายงาน	316	84.7
ค้นข้อมูลประกอบการทำผลงานเพื่อจบการศึกษา (Project Report)	24	6.2
ค้นข้อมูลประกอบการเรียนในรายวิชาต่าง ๆ	303	81.2
ค้นข้อมูลในเรื่องที่สนใจ	282	75.6
ทดลองฝึกการสืบค้นระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์	48	12.9
จองหนังสือ	54	14.5
ตรวจสอบข้อมูลการยืม-คืนของตนเอง	116	31.1
ตรวจสอบรายชื่อทรัพยากรสารสนเทศใหม่ของห้องสมุด	21	5.6
ตรวจสอบรายชื่อทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดที่อาจารย์ได้ สำรวจในแต่ละรายวิชา	18	4.8
ต้องการทดสอบประสิทธิภาพการทำงานของระบบสืบค้นรายการ แบบออนไลน์	18	4.8

*เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

เมื่อพิจารณาวัตถุประสงค์ในการใช้ระบบสืบค้นฯ ของนักศึกษาจำนวนมากที่สุดในแต่ละคณะ พบว่า นักศึกษาจากคณะนิติศาสตร์ จำนวน 51 คน (ร้อยละ 81.0) คณะรัฐศาสตร์ จำนวน 13 คน (ร้อยละ 86.7) คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 46 คน (ร้อยละ 90.2) คณะแพทยศาสตร์ จำนวน 6 คน (ร้อยละ 75.0) คณะสหเวชศาสตร์ทุกคน (จำนวน 8 คน) (ร้อยละ 100.0) คณะทันตแพทยศาสตร์และคณะพยาบาลศาสตร์ จำนวน 9 คนเท่ากัน (ร้อยละ 90.0) มีวัตถุประสงค์เพื่อค้นข้อมูลประกอบการเรียนในรายวิชาต่าง ๆ

นอกจากนี้ นักศึกษาจากคณะรัฐศาสตร์ จำนวน 13 คนเท่ากัน (ร้อยละ 86.7) มีวัตถุประสงค์เพื่อค้นข้อมูลในเรื่องที่สนใจอีกด้วย และคณะแพทยศาสตร์ จำนวน 6 คนเท่ากัน (ร้อยละ 75.0) ยังมีวัตถุประสงค์เพื่อค้นข้อมูลในเรื่องที่สนใจและตรวจสอบข้อมูลการยืม-คืนของตนเอง

นักศึกษาจากคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จำนวน 40 คน (ร้อยละ 95.2) คณะเศรษฐศาสตร์ จำนวน 26 คน (ร้อยละ 96.3) คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ จำนวน 22 คน (ร้อยละ 91.7) คณะศิลปศาสตร์ จำนวน 38 คน (ร้อยละ 90.5) คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน จำนวน 15 คน (ร้อยละ 83.3) คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยาทุกคน (10 คน) (ร้อยละ 100.0) คณะวิศวกรรมศาสตร์ จำนวน 24 คน (ร้อยละ 96.0) คณะพยาบาลศาสตร์ จำนวน 9 คน (ร้อยละ 90.0) คณะศิลปกรรมศาสตร์ จำนวน 7 คน (ร้อยละ 70.0) และคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ทุกคน (จำนวน 10 คน) (ร้อยละ 100.0) มีวัตถุประสงค์เพื่อค้นข้อมูลประกอบการทำรายงาน

นอกจากนี้ นักศึกษาจากคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ จำนวน 22 คนเท่านั้น (ร้อยละ 91.7) มีวัตถุประสงค์เพื่อค้นข้อมูลในเรื่องที่สนใจ และคณะพยาบาลศาสตร์ จำนวน 9 คนเท่านั้น (ร้อยละ 90.0) ยังมีวัตถุประสงค์เพื่อค้นข้อมูลประกอบการเรียนในรายวิชาต่าง ๆ อีกด้วย (ตารางที่ 7)



สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 7 วัตถุประสงค์ในการใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ของห้องสมุดภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำแนกตามคณะ

วัตถุประสงค์*	ค้นข้อมูลประกอบการทำรายงาน		ค้นข้อมูลประกอบการทำผลงานเพื่อจบการศึกษา (Project Report)		ค้นข้อมูลประกอบการเรียนในวิชาต่าง ๆ		ค้นข้อมูลในเรื่องที่สนใจ		ทดลองฝึกการสืบค้นระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์		จองหนังสือ		ตรวจสอบข้อมูลการยืม-คืนของตนเอง		ตรวจสอบรายชื่อทรัพยากรสารสนเทศใหม่ของห้องสมุด		ตรวจสอบรายชื่อทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดที่อาจารย์ได้ทำสำรองไว้		ต้องการทดสอบประสิทธิภาพการทำงาน ของระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
นิติฯ (N=63)	44	69.8	-	-	51	81.0	49	77.8	11	17.5	5	7.9	21	33.3	7	11.1	2	3.2	3	4.8
พาณิชยฯ (N=42)	40	95.2	1	2.4	30	71.4	27	64.3	2	4.8	7	16.7	5	11.9	1	2.4	1	2.4	-	-
รัฐฯ (N=15)	12	80.0	-	-	13	86.7	13	86.7	3	20.0	1	6.7	8	53.3	-	-	5	33.3	1	6.7
เศรษฐฯ (N=27)	26	96.3	5	18.5	20	74.1	21	77.8	4	14.8	1	3.7	5	18.5	-	-	-	-	-	-
สังคมฯ (N=24)	22	91.7	1	4.2	19	79.2	22	91.7	1	4.2	4	16.7	7	29.2	2	8.3	1	4.2	-	-
ศิลปฯ (N=42)	38	90.5	-	-	34	81.0	34	81.0	6	14.3	2	4.8	9	21.4	1	2.4	1	2.4	3	7.1
วารสารฯ (N=18)	15	83.3	4	22.2	13	72.2	13	72.2	1	5.6	2	11.1	5	27.8	2	11.1	-	-	-	-
สังคมวิทยาฯ (N=10)	10	100	-	-	9	90.0	6	60.0	-	-	1	10.0	4	40.0	1	10.0	2	20.0	1	10.0
วิทยาฯ (N=51)	42	82.4	2	3.9	46	90.2	41	80.4	5	9.8	17	33.3	18	35.3	4	7.8	1	2.0	3	5.9
วิศวะฯ (N=25)	24	96.0	3	12.0	22	88.0	20	80.0	8	32.0	3	12.0	9	36.0	1	4.0	3	12.0	4	16.0
แพทย์ฯ (N=8)	2	25.0	-	-	6	75.0	6	75.0	1	12.5	5	62.5	6	75.0	-	-	1	12.5	-	-
สหเวชฯ (N=8)	7	87.5	1	12.5	8	100	7	87.5	-	-	1	12.5	5	62.5	-	-	-	-	-	-
ทันตฯ (N=10)	8	80.0	2	20.0	9	90.0	3	30.0	-	-	2	20.0	4	40.0	1	10.0	-	-	1	10.0
พยาบาลฯ (N=10)	9	90.0	3	30.0	9	90.0	6	60.0	3	30.0	-	-	3	30.0	-	-	1	10.0	-	-
ศิลปกรรมฯ (N=10)	7	70.0	-	-	6	60.0	5	50.0	2	20.0	2	20.0	4	40.0	-	-	-	-	2	20.0
สถาปัตย์ฯ (N=10)	10	100.0	2	20.0	8	80.0	8	80.0	1	10.0	1	10.0	3	30.0	1	10.0	-	-	-	-

* เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

2.4 ความถี่ในการใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ของห้องสมุดภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ในภาคการศึกษาที่ผ่านมา ผลการศึกษาความถี่ในการใช้ระบบสืบค้น ฯ ของห้องสมุดภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พบว่า นักศึกษาจำนวนมากที่สุดมีความถี่ในการใช้ระบบสืบค้น ฯ 1-3 ครั้ง / สัปดาห์ จำนวน 148 คน (ร้อยละ 39.7) รองลงมาตามลำดับ ใช้ไม่แน่นอน จำนวน 88 คน (ร้อยละ 23.6) 2-3 ครั้ง / เดือน จำนวน 80 คน (ร้อยละ 21.4) น้อยที่สุดใช้น้อยกว่าเดือนละครั้ง จำนวน 17 คน (ร้อยละ 4.6) (ตารางที่ 8)

ตารางที่ 8 ความถี่ในการใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ของห้องสมุดภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ความถี่ในการใช้ระบบสืบค้น ฯ	จำนวน (N=373)	ร้อยละ
ทุกวัน	22	5.9
1-3 ครั้ง / สัปดาห์	148	39.7
2-3 ครั้ง / เดือน	80	21.4
1 ครั้ง / เดือน	18	4.8
น้อยกว่าเดือนละครั้ง	17	4.6
ไม่แน่นอน	88	23.6
รวม	373	100.0

เมื่อพิจารณาความถี่ในการใช้ระบบสืบค้น ฯ ของนักศึกษาจำนวนมากที่สุดในแต่ละคณะ พบว่า นักศึกษาจากคณะนิติศาสตร์ จำนวน 29 คน (ร้อยละ 46.0) คณะรัฐศาสตร์ จำนวน 9 คน (ร้อยละ 60.0) คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ จำนวน 8 คน (ร้อยละ 33.3) คณะศิลปศาสตร์ จำนวน 15 คน (ร้อยละ 35.7) คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน จำนวน 8 คน (ร้อยละ 44.4) คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา จำนวน 5 คน (ร้อยละ 50.0) คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 19 คน (ร้อยละ 37.3) คณะวิศวกรรมศาสตร์ จำนวน 11 คน (ร้อยละ 44.0) คณะแพทยศาสตร์ จำนวน 5 คน (ร้อยละ 62.5) คณะสหเวชศาสตร์ จำนวน 4 คน (ร้อยละ 50.0) คณะพยาบาลศาสตร์ จำนวน 5 คน (ร้อยละ 50.0) คณะศิลปกรรมศาสตร์ จำนวน 4 คน (ร้อยละ 40.0) และคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จำนวน 5 คน (ร้อยละ 50.0) มีความถี่ในการใช้ระบบสืบค้น ฯ 1-3 ครั้ง / สัปดาห์

นอกจากนี้ นักศึกษาจากคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ จำนวน 8 คนเท่ากัน (ร้อยละ 33.3) มีความถี่ในการใช้ระบบสืบค้นฯ 2-3 ครั้ง / เดือน และคณะศิลปกรรมศาสตร์ จำนวน 4 คนเท่ากัน (ร้อยละ 40.0) มีความถี่ในการใช้ที่ไม่แน่นอนอีกด้วย

นักศึกษาจากคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จำนวน 14 คน (ร้อยละ 33.3) และคณะเศรษฐศาสตร์ จำนวน 9 คน (ร้อยละ 33.3) มีความถี่ในการใช้ระบบสืบค้นฯ 2-3 ครั้ง / เดือน

นักศึกษาจากคณะทันตแพทยศาสตร์ จำนวน 4 คน (ร้อยละ 40.0) มีความถี่ในการใช้ระบบสืบค้นฯ ไม่แน่นอน (ตารางที่ 9)



สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 9 ความถี่ในการใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ของห้องสมุดภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี จำแนกตามคณะ

ความถี่	ทุกวัน		1-3 ครั้ง / สัปดาห์		2-3 ครั้ง / เดือน		1 ครั้ง / เดือน		น้อยกว่าเดือนละครึ่ง		ไม่แน่นอน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
นิติฯ (N=63)	3	4.8	29	46.0	10	15.9	6	9.5	3	4.8	12	19.0
พาณิชยฯ (N=42)	-	-	10	23.8	14	33.3	2	4.8	3	7.1	12	28.6
รัฐฯ (N=15)	3	20.0	9	60.0	2	13.3	-	-	-	-	1	6.7
เศรษฐฯ (N=27)	2	7.4	8	29.6	9	33.3	1	3.7	3	11.1	5	18.5
สังคมฯ (N=24)	1	4.2	8	33.3	8	33.3	-	-	-	-	7	29.2
ศิลปฯ (N=42)	2	4.8	15	35.7	9	21.4	2	4.8	2	4.8	12	28.6
วารสารฯ (N=18)	3	16.7	8	44.4	3	16.7	-	-	1	5.6	4	22.2
สังคมวิทยาฯ (N=10)	1	10.0	5	50.0	2	20.0	-	-	1	10.0	1	10.0
วิทย์ฯ (N=51)	2	3.9	19	37.3	13	25.5	4	7.8	2	3.9	11	21.6
วิศวกรรมฯ (N=25)	2	8.0	11	44.0	4	16.0	-	-	-	-	8	32.0
แพทย์ฯ (N=8)	1	12.5	5	62.5	1	12.5	-	-	1	12.5	-	-
สหเวชฯ (N=8)	-	-	4	50.0	-	-	1	12.5	-	-	3	37.5
ทันตฯ (N=10)	1	10.0	3	30.0	1	10.0	-	-	-	-	4	40.0
พยาบาลฯ (N=10)	1	10.0	5	50.0	1	10.0	1	10.0	-	-	2	20.0
ศิลปกรรมฯ (N=10)	-	-	4	40.0	-	-	1	10.0	1	10.0	4	40.0
สถาปัตยกรรมฯ (N=10)	-	-	5	50.0	3	30.0	-	-	-	-	2	20.0

2.5 แหล่งที่นักศึกษาระดับปริญญาตรีใช้ติดต่อเพื่อใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ของห้องสมุดภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ผลการศึกษาแหล่งที่นักศึกษาใช้ติดต่อเพื่อใช้ระบบสืบค้น ฯ ของห้องสมุดซึ่งจำแนกเป็นแหล่งภายในและแหล่งภายนอกมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พบว่า นักศึกษาจำนวนมากที่สุดใช้แหล่งภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำนวน 260 คน (ร้อยละ 69.7) และนักศึกษาที่ใช้แหล่งภายนอกมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์มีเพียง 27 คน (ร้อยละ 7.2)

สำหรับแหล่งภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พบว่า นักศึกษาจำนวนมากที่สุด ใช้จากหอสมุดปรีดี พนมยงค์ จำนวน 260 คน (ร้อยละ 69.7) รองลงมาตามลำดับ ใช้จากห้องสมุดศูนย์รังสิต จำนวน 222 คน (ร้อยละ 59.5) และใช้จากห้องสมุดคณะ จำนวน 183 คน (ร้อยละ 49.1) น้อยที่สุดใช้จากศูนย์คอมพิวเตอร์ของคณะ ฯ หรือที่มหาวิทยาลัยจัดให้บริการ จำนวน 13 คน (ร้อยละ 3.5)

ส่วนแหล่งภายนอกมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พบว่า นักศึกษา จำนวน 27 คน (ร้อยละ 7.2) ใช้จากบ้าน และ จำนวน 2 คน (ร้อยละ 0.5) ใช้จากหอพัก และไม่มีนักศึกษาคงใดใช้จากร้านบริการอินเทอร์เน็ต และจากห้องสมุดอื่น เป็นแหล่งติดต่อเพื่อใช้ระบบสืบค้น ฯ เลย (ตารางที่ 10)

ตารางที่ 10 แหล่งที่นักศึกษาระดับปริญญาตรีติดต่อเพื่อใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ของห้องสมุดภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

แหล่งที่ใช้ติดต่อ*	จำนวน (N=373)	ร้อยละ
แหล่งภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	(260)	(69.7)
หอสมุดปรีดี พนมยงค์	260	69.7
ห้องสมุดศูนย์รังสิต	222	59.5
ห้องสมุดคณะ	183	49.1
ศูนย์คอมพิวเตอร์ของคณะ ฯ หรือที่มหาวิทยาลัยจัดให้บริการ	13	3.5
แหล่งภายนอกมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	(27)	(7.2)
บ้าน	27	7.2
ร้านบริการอินเทอร์เน็ต	-	-
หอพัก	2	0.5
ห้องสมุดอื่น	-	-

* เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

เมื่อพิจารณาแหล่งที่นักศึกษาจำนวนมากที่สุดในแต่ละคณะใช้ติดต่อเพื่อใช้ระบบสืบค้น ฯ พบว่า

แหล่งภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

นักศึกษาจากคณะนิติศาสตร์ จำนวน 51 คน (ร้อยละ 81.0) คณะรัฐศาสตร์ จำนวน 14 คน (ร้อยละ 93.3) คณะเศรษฐศาสตร์ จำนวน 23 คน (ร้อยละ 85.2) คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ จำนวน 21 คน (ร้อยละ 87.5) คณะศิลปศาสตร์ จำนวน 39 คน (ร้อยละ 92.9) คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน จำนวน 18 คน (ร้อยละ 100.0) คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา จำนวน 9 คน (ร้อยละ 90.0) ใช้จากหอสมุดปรีดี พนมยงค์

นักศึกษาจากคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จำนวน 32 คน (ร้อยละ 76.2) คณะแพทยศาสตร์และคณะทันตแพทยศาสตร์ทุกคน (ร้อยละ 100.0) ใช้จากห้องสมุดคณะ

นักศึกษาจากคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 50 คน (ร้อยละ 98.0) คณะวิศวกรรมศาสตร์ จำนวน 16 คน (ร้อยละ 64.0) คณะสหเวชศาสตร์ทุกคน (จำนวน 8 คน) คณะพยาบาลศาสตร์ จำนวน 8 คน (ร้อยละ 80.0) คณะศิลปกรรมศาสตร์ และคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จำนวนแห่งละ 9 คนเท่ากัน (ร้อยละ 90.0) ใช้จากห้องสมุดศูนย์รังสิต (ตารางที่ 11)

แหล่งภายนอกมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

นักศึกษาจำนวน 27 คน ที่ใช้แหล่งภายนอกมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ติดต่อเพื่อใช้ระบบสืบค้นฯ พบว่า เป็นนักศึกษาจาก 10 คณะ ได้แก่ คณะนิติศาสตร์ จำนวน 6 คน คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จำนวน 5 คน คณะเศรษฐศาสตร์ จำนวน 4 คน คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ จำนวน 2 คน คณะศิลปศาสตร์ จำนวน 1 คน คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา จำนวน 2 คน คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 5 คน คณะแพทยศาสตร์ จำนวน 1 คน คณะทันตแพทยศาสตร์และคณะพยาบาลศาสตร์ จำนวนแห่งละ 1 คนเท่ากัน ใช้จากบ้าน

นักศึกษาจากคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีศาสตร์ จำนวน 5 คนใช้จากบ้านและจากหอพัก

นักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ จำนวน 1 คน ใช้จากหอพัก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 11 แหล่งที่ใช้ติดต่อเพื่อใช้ค้นระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ของห้องสมุดภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำแนกตามคณะ

แหล่งที่ติดต่อ *	แหล่งภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์								แหล่งภายนอกมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์							
	หอสมุดปริทัศน์ พนมยงค์		ห้องสมุด ศูนย์รังสิต		ห้องสมุดคณะ		ศูนย์คอมพิวเตอร์ฯ		บ้าน		ร้านบริการ อินเทอร์เน็ต		หอพัก		ห้องสมุดอื่น	
	คณะ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน
นิติฯ (N=63)	51	81.0	34	54.0	46	73.0	-	-	6	9.5	-	-	-	-	-	-
พาณิชย์ฯ (N=42)	26	61.9	21	50.0	32	76.2	-	-	5	11.9	-	-	-	-	-	-
รัฐฯ (N=15)	14	93.3	10	46.7	12	80.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
เศรษฐฯ (N=27)	23	85.2	11	29.6	18	66.7	1	3.7	4	14.8	-	-	-	-	-	-
สังคมฯ (N=24)	21	87.5	13	54.2	15	62.5	3	12.5	2	8.3	-	-	-	-	-	-
ศิลปฯ (N=42)	39	92.9	16	38.1	3	7.1	4	9.5	1	2.4	--	--	--	--	--	--
วารสารฯ (N=18)	18	100.0	4	22.2	14	77.8	2	11.1	-	-	-	-	-	-	-	-
สังคมวิทยาฯ (N=10)	9	90.0	3	30.0	6	60.0	1	10.0	2	20.0	-	-	-	-	-	-
วิทยาฯ (N=51)	30	58.8	50	98.0	-	-	-	-	5	9.8	-	-	1	2.0	-	-
วิศวะฯ (N=25)	9	36.0	16	64.0	13	52.0	-	-	-	-	-	-	1	4	-	-
แพทย์ฯ (N=8)	1	12.5	4	50.0	8	100.0	-	-	1	12.5	-	-	-	-	-	-
สหเวชฯ (N=8)	2	25.0	8	100.0	6	75.0	1	12.5	-	-	-	-	-	-	-	-
ทันตฯ (N=10)	2	20.0	8	80.0	10	100.0	-	-	1	10.0	-	-	-	-	-	-
พยาบาลฯ (N=10)	3	30.0	8	80.0	6	60.0	-	-	1	10.0	-	-	-	-	-	-
ศิลปกรรมฯ (N=10)	6	60.0	9	90.0	1	10.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
สถาปัตย์ฯ (N=10)	4	40.0	9	90.0	1	10.0	1	10.0	-	-	-	-	-	-	-	-

* เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

2.6 การเรียนรู้การใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ของห้องสมุดภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ผลการศึกษาค้นคว้าการเรียนรู้การใช้ระบบสืบค้น ฯ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เรียนรู้การใช้ระบบสืบค้น ฯ ด้วยตนเอง จำนวน 236 คน (ร้อยละ 63.3) รองลงมา เรียนรู้จากเพื่อน จำนวน 187 คน (ร้อยละ 50.1) และจากการสอบถามบรรณารักษ์หรือเจ้าหน้าที่ห้องสมุด จำนวน 85 คน (ร้อยละ 22.8) น้อยที่สุด เรียนรู้จากสื่อโซเชียลมีเดียของห้องสมุด จำนวน 3 คน (ร้อยละ 0.8)

ในด้านวิธีการเรียนรู้การใช้ระบบสืบค้น ฯ ด้วยตนเอง พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้วิธีทดลองฝึกค้น (ลองผิดลองถูก) จำนวน 236 คน (ร้อยละ 100.0) รองลงมา ศึกษาจากคำอธิบายหน้าจอคอมพิวเตอร์ขณะทำการสืบค้นข้อมูล จำนวน 145 คน (ร้อยละ 61.4) และศึกษาจากเอกสารแนะนำการใช้ที่ห้องสมุดได้จัดทำไว้ จำนวน 98 คน (ร้อยละ 41.5) น้อยที่สุดเรียนรู้การใช้จากประสบการณ์การค้นระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ของห้องสมุดอื่น จำนวน 35 คน (ร้อยละ 9.4) (ตารางที่ 12)

ตารางที่ 12 การเรียนรู้การใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ของห้องสมุดภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

การเรียนรู้การใช้*	จำนวน (N=373)	ร้อยละ
เรียนรู้ด้วยตนเองโดยวิธี	(236)	(63.3)
▪ ศึกษาจากเอกสารแนะนำการใช้ที่ห้องสมุดได้จัดทำไว้	98	41.5
▪ ศึกษาจากคำอธิบายหน้าจอคอมพิวเตอร์ขณะทำการสืบค้นข้อมูล	145	61.4
▪ ทดลองฝึกค้น (ลองผิดลองถูก)	236	100.0
▪ ใช้จากประสบการณ์การค้นระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ของห้องสมุดอื่น	35	14.8
เรียนรู้จากเพื่อน	187	50.1
จากการสอบถามบรรณารักษ์หรือเจ้าหน้าที่ห้องสมุด	85	22.8
จากการปฐมนิเทศการใช้ห้องสมุด	20	5.4
จากป้ายประชาสัมพันธ์ของห้องสมุด	17	4.6
จากสื่อโซเชียลมีเดียของห้องสมุด	3	0.8

* เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

เมื่อพิจารณาการเรียนรู้การใช้ระบบสืบค้น ฯ ของนักศึกษาจำนวนมากที่สุดในแต่ละคณะ พบว่า นักศึกษาจากคณะนิติศาสตร์ จำนวน 36 คน (ร้อยละ 57.1) คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จำนวน 29 คน (ร้อยละ 69.0) คณะรัฐศาสตร์ จำนวน 10 คน (ร้อยละ 66.7) คณะเศรษฐศาสตร์ จำนวน 19 คน (ร้อยละ 70.4) คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ จำนวน 17 คน (ร้อยละ 70.8) คณะศิลปศาสตร์ จำนวน 27 คน (ร้อยละ 64.3) คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน จำนวน 11 คน (ร้อยละ 61.1) คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา จำนวน 6 คน (ร้อยละ 60.0) และคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 34 คน (ร้อยละ 66.7) เรียนรู้ด้วยตนเองโดยวิธีทดลองฝึกค้น (ลองผิดลองถูก)

นอกจากนี้ นักศึกษาจากคณะนิติศาสตร์ จำนวน 36 คนเท่ากัน (ร้อยละ 57.1) คณะวิศวกรรมศาสตร์ จำนวน 18 คน (ร้อยละ 72.0) และคณะแพทยศาสตร์ จำนวน 5 คน (ร้อยละ 62.5) เรียนรู้วิธีการใช้ระบบสืบค้นฯ จากเพื่อน และนักศึกษาจากคณะแพทยศาสตร์ จำนวน 5 คนเท่ากัน (ร้อยละ 62.5) ยังเรียนรู้ด้วยตนเองโดยวิธีใช้ประสบการณ์การค้นระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ของห้องสมุดอื่นอีกด้วย

นักศึกษาจากคณะสหเวชศาสตร์ จำนวน 6 คน (ร้อยละ 75.0) คณะทันตแพทยศาสตร์และคณะศิลปกรรมศาสตร์ จำนวนแห่งละ 6 คนเท่ากัน (ร้อยละ 60.0) และคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จำนวน 7 คน (ร้อยละ 70.0) เรียนรู้ด้วยตนเองจากคำอธิบายหน้าจอคอมพิวเตอร์ขณะทำการสืบค้น นอกจากนี้ นักศึกษาจากคณะศิลปกรรมศาสตร์ จำนวน 6 คนเท่ากัน (ร้อยละ 60.0) ยังเรียนรู้ด้วยตนเองโดยวิธีศึกษาจากเอกสารแนะนำการใช้ที่ห้องสมุดได้จัดทำไว้อีกด้วย

นักศึกษาจากคณะพยาบาลศาสตร์ จำนวน 6 คน (ร้อยละ 60.0) เรียนรู้ด้วยตนเองโดยวิธีใช้ประสบการณ์การค้นระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ของห้องสมุดอื่น (ตารางที่ 13)

ตารางที่ 13 การเรียนรู้การใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ของห้องสมุดภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี จำแนกตามคณะ

การเรียนรู้วิธีการใช้ *	เรียนรู้ด้วยตนเองโดยวิธี								เรียนรู้จากเพื่อน		จากการสอบถามบรรณารักษ์หรือเจ้าหน้าที่ห้องสมุด		จากการประชุมเชิงปฏิบัติการใช้ห้องสมุด		จากป้ายประชาสัมพันธ์ของห้องสมุด		จากสื่อโซเชียลมีเดียของห้องสมุด	
	ศึกษาจากเอกสารแนะนำการใช้ห้องสมุดได้จัดทำไว้		ศึกษาจากคำอธิบายหน้าจอคอมพิวเตอร์ขณะทำการสืบค้น		ทดลองฝึกค้น (ลองผิดลองถูก)		ใช้ประสบการณ์การค้นระบบสืบค้นฯของห้องสมุดอื่น											
	คณะ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน
นิติฯ (N=63)	19	30.2	27	42.9	36	57.1	9	14.3	36	57.1	9	14.3	-	-	3	4.8	-	-
พาณิชยฯ (N=42)	13	31.0	16	38.1	29	69.0	2	4.8	17	40.5	9	21.4	1	2.4	1	2.4	-	-
รัฐฯ (N=15)	3	20.0	8	53.3	10	66.7	2	13.3	8	43.3	3	20.0	1	6.7	-	-	1	6.7
เศรษฐฯ (N=27)	5	18.5	7	25.9	19	70.4	3	11.1	12	44.4	4	14.8	6	22.2	1	3.7	-	-
สังคมฯ (N=24)	5	20.8	7	29.2	17	70.8	4	16.7	8	33.3	9	37.5	-	-	1	4.2	-	-
ศิลปฯ (N=42)	12	28.6	13	31.0	27	64.3	2	4.8	22	52.4	7	16.7	1	2.4	1	2.4	-	-
วารสารฯ (N=18)	7	38.9	5	27.8	11	61.1	2	11.1	9	50.0	4	22.2	-	-	2	11.1	-	-
สังคมวิทยาฯ (N=10)	5	50.0	4	40.0	6	60.0	1	10.0	5	50.0	5	50.0	-	-	1	10.0	-	-
วิทย์ฯ (N=51)	12	23.5	25	49.0	34	66.7	4	7.8	27	52.9	12	23.5	2	3.9	4	7.8	-	-
วิศวะฯ (N=25)	6	24.0	9	36.0	15	60.0	5	20.0	18	72.0	6	24.0	3	12.0	2	8.0	1	4.0
แพทย์ฯ (N=8)	4	50.0	3	37.5	-	-	5	62.5	5	62.5	3	37.5	-	-	-	-	-	-
สหเวชฯ (N=8)	2	25.0	6	75.0	1	12.5	5	62.5	2	25.0	1	12.5	-	-	1	12.5	-	-
ทันตแพทย์ฯ (N=10)	5	50.0	6	60.0	1	10.0	4	40.0	1	10.0	1	10.0	1	10.0	-	-	-	-
พยาบาลฯ (N=10)	4	40.0	4	40.0	-	-	6	60.0	5	50.0	1	10.0	1	10.0	-	-	-	-
ศิลปกรรมฯ (N=10)	6	60.0	6	60.0	1	10.0	3	30.0	2	20.0	-	-	-	-	-	-	-	-
สถาปัตย์ฯ (N=10)	3	30.0	7	70.0	2	20.0	2	20.0	2	20.0	-	-	-	-	-	-	-	-

* เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

2.6 ทางเลือกที่นักศึกษาใช้ / เคยใช้สืบค้นข้อมูลจากหน้าจอเมนูหลักของระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ของห้องสมุดภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

จากการให้นักศึกษาพิจารณาหน้าจอเมนูหลักของระบบสืบค้น ฯ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้ / เคยใช้ทางเลือก Title Keyword จำนวน 303 คน (ร้อยละ 81.2) รองลงมา ใช้ / เคยใช้ทางเลือก Author Keyword จำนวน 252 คน (ร้อยละ 67.6) Title Alphabetical จำนวน 242 คน (ร้อยละ 64.9) น้อยที่สุด ใช้ / เคยใช้ทางเลือก ISSN จำนวน 3 คน (ร้อยละ 0.8) และไม่มีนักศึกษาคิดใคร่ใช้ / เคยใช้ทางเลือก Dewey Call# เลย (ตารางที่ 14)

ตารางที่ 14 ทางเลือกที่นักศึกษาใช้ / เคยใช้สืบค้นข้อมูลจากหน้าจอเมนูหลักของระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ของห้องสมุดภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ทางเลือก *	จำนวน (N=373)	ร้อยละ
Author Keyword	252	67.6
Author Alphabetical	211	56.6
Meeting Alphabetical	33	8.8
Title Keyword	303	81.2
Title Alphabetical	242	64.9
Subject Keyword	163	43.7
Subject Alphabetical	189	50.7
Series Keyword	26	7.0
Series Alphabetical	24	6.4
Keyword	94	25.2
LC Call#	27	7.2
Dewey Call#	-	-
Local Call#	28	7.5
ISSN	3	0.8
ISBN	11	2.9
Instructor Name	20	5.4
Course Name	16	4.3

* เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

เมื่อจำแนกทางเลือกการสืบค้นข้อมูลที่นักศึกษาจำนวนมากที่สุดใน 12
คณะใช้/ เคยใช้ พบว่า นักศึกษาจากคณะนิติศาสตร์ จำนวน 50 คน (ร้อยละ 79.4) คณะพาณิชย
ศาสตร์และการบัญชี จำนวน 36 คน (ร้อยละ 85.7) คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ จำนวน 22 คน
(ร้อยละ 91.7) คณะศิลปศาสตร์ จำนวน 35 คน (ร้อยละ 83.3) คณะวารสารศาสตร์และสื่อสาร
มวลชน จำนวน 16 คน (ร้อยละ 88.9) คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา จำนวน 9 คน (ร้อยละ
90.0) คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 45 คน (ร้อยละ 88.2) คณะวิศวกรรมศาสตร์
จำนวน 20 คน (ร้อยละ 80.0) คณะแพทยศาสตร์ จำนวน 6 คน (ร้อยละ 75.0) คณะพยาบาล
ศาสตร์และคณะศิลปกรรมศาสตร์แห่งละ 8 คนเท่ากัน (80.0) และคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
จำนวน 9 คน (ร้อยละ 90.0) ใช้ / เคยใช้ทางเลือก Title Keyword

นักศึกษาจำนวนมากที่สุดจากคณะรัฐศาสตร์ จำนวน 13 คน (ร้อยละ
86.7) และคณะทันตแพทยศาสตร์ จำนวน 7 คน (ร้อยละ 70.0) ใช้ / เคยใช้ทางเลือก Title
Alphabetical

นักศึกษาจำนวนมากที่สุดจากคณะเศรษฐศาสตร์ จำนวน 23 คน (ร้อยละ
85.2) และคณะสหเวชศาสตร์ จำนวน 7 คน (ร้อยละ 87.5) ใช้ / เคยใช้ทางเลือก Author Keyword
(ตารางที่ 15)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 15 ทางเลือกในการใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ของห้องสมุดภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำแนกตามคณะ

ทางเลือก *	นิติฯ (N=63)		พาณิชย์ฯ (N=42)		รัฐฯ (N=15)		เศรษฐฯ (N=27)		สังคมฯ (N=24)		ศิลปฯ (N=42)		วารสารฯ (N=18)		สังคม วิทยาฯ (N=10)		วิทย์ฯ (N=51)		วิศวกรรม (N=25)		แพทยฯ (N=8)		สหเวชฯ (N=8)		ทันตฯ (N=10)		พยาบาลฯ (N=10)		ศิลปกรรมฯ (N=10)		สถาปัตย์ฯ (N=10)	
	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ
	คณะ																															
Author Keyword	36	57.1	32	76.1	12	80.0	23	85.2	19	79.2	32	76.2	14	77.8	8	80.0	26	51.0	15	60.0	5	62.5	7	87.5	4	40.0	6	60.0	6	60.0	7	70.0
Author Alphabetical	34	54.0	20	47.6	9	60.0	18	66.7	15	62.5	25	59.5	12	66.7	8	80.0	23	45.1	16	64.0	5	62.5	6	75.0	5	50.0	7	70.0	4	40.0	4	40.0
Meeting Alphabetical	4	6.3	1	2.4	2	13.3	4	14.8	2	8.3	5	11.9	5	27.8	3	30.0	3	5.9	1	4.0	-	-	-	-	-	-	1	10.0	2	20.0	-	-
Title Keyword	50	79.4	36	85.7	12	80.0	15	55.6	22	91.7	35	83.3	16	88.9	9	90.0	45	88.2	20	80.0	6	75.0	6	75.0	6	60.0	8	80.0	8	80.0	9	90.0
Title Alphabetical	40	63.5	19	45.2	13	86.7	20	74.1	16	66.7	32	76.2	14	77.8	8	80.0	33	64.7	15	60.0	5	62.5	5	62.5	7	70.0	7	70.0	4	40.0	4	40.0
Subject Keyword	20	31.7	18	42.9	7	46.7	14	51.9	11	45.8	26	61.9	9	50.0	7	70.0	21	41.2	10	40.0	2	25.0	2	25.0	2	20.0	4	40.0	3	30.0	7	70.0
Subject Alphabetical	25	36.7	16	38.1	8	53.3	17	63.0	12	50.0	30	71.4	12	66.7	6	60.0	24	47.1	13	52.0	2	25.0	4	50.0	5	50.0	5	50.0	5	50.0	5	50.0
Series Keyword	6	9.5	1	2.4	2	13.3	2	7.4	1	4.2	3	7.1	3	16.7	4	40.0	4	7.8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Series Alphabetical	3	4.8	3	7.1	2	13.3	5	18.5	1	4.2	3	7.1	2	11.1	2	20.0	2	3.9	1	4.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Keyword	6	9.5	9	21.4	3	20.0	12	44.4	10	41.7	10	23.8	5	27.8	3	30.0	18	35.3	4	16.0	3	37.5	1	12.5	6	60.0	1	10.0	2	20.0	-	-
LC Call	6	9.5	2	4.8	1	6.7	1	3.7	2	8.3	4	9.5	3	16.7	2	20.0	3	5.9	-	-	-	-	1	12.5	1	10.0	-	-	1	10.0	-	-
Dewey Call	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Local Call	5	7.9	1	2.4	2	13.3	4	14.8	2	8.3	5	11.9	5	27.8	3	30.0	3	5.9	1	4.0	-	-	-	-	-	-	1	10.0	2	20.0	-	-
ISBN	3	4.8	1	2.4	-	-	2	7.4	1	4.2	1	2.4	-	-	-	-	3	5.9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ISSN	1	1.6	-	-	1	6.7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	20.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Instructor Name	1	1.6	2	4.8	5	33.3	-	-	-	-	2	4.8	1	5.6	4	40.0	2	3.9	2	8.0	-	-	-	-	-	-	-	-	1	10.0	-	-
Course Name	1	1.6	1	2.4	4	26.7	2	7.4	-	-	2	4.8	1	5.6	2	20.0	3	5.9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

* เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

2.6 กลยุทธ์การสืบค้นที่นักศึกษาระดับปริญญาตรีใช้/เคยใช้สืบค้นรายการแบบออนไลน์ของห้องสมุดภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ผลการศึกษา พบว่า มีนักศึกษาที่ใช้ / เคยใช้กลยุทธ์การสืบค้น จำนวน 350 คน (ร้อยละ 93.8) และไม่ใช่ / ไม่เคยใช้กลยุทธ์การสืบค้น จำนวน 23 คน (ร้อยละ 6.2)

กลยุทธ์การสืบค้นที่นักศึกษาใช้ / เคยใช้ จำนวนมากที่สุด คือ การสืบค้นด้วยคำสำคัญ (โดยนำคำที่ปรากฏอยู่ในรายการทางเลือกผู้แต่ง ชื่อเรื่อง หัวเรื่อง และชื่อชุดมาใช้ในการสืบค้น) จำนวน 325 คน (ร้อยละ 92.9) รองลงมาตามลำดับ การสืบค้นแบบเจาะจง (เป็นการสืบค้นด้วยเลขเรียกหนังสือ) จำนวน 82 คน (ร้อยละ 23.4) การสืบค้นคำสำคัญด้วยการตัดคำ (โดยตัดคำส่วนท้ายให้สั้นลงและใช้เครื่องหมายดอกจันแทนตัวอักษรหนึ่งตัวหรือมากกว่าหรือใช้เครื่องหมายคำถามแทนอักษรหนึ่งตัว) จำนวน 24 คน (ร้อยละ 6.9) น้อยที่สุด การสืบค้นโดยใช้ปุ่มตัวอย่าง (เพื่ออ่านคำอธิบายประกอบการใช้ทางเลือกในการสืบค้น) จำนวน 17 คน (ร้อยละ 4.9) (ตารางที่ 16)

ตารางที่ 16 กลยุทธ์การสืบค้นที่นักศึกษาระดับปริญญาตรีใช้ / เคยใช้สืบค้นรายการแบบออนไลน์ของห้องสมุดภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

กลยุทธ์การสืบค้นที่ใช้ / เคยใช้ *	จำนวน (N=350)	ร้อยละ
สืบค้นด้วยคำสำคัญ	325	92.9
สืบค้นคำสำคัญด้วยการตัดคำ	24	6.9
สืบค้นแบบเจาะจง	82	23.4
สืบค้นโดยใช้ปุ่มตัวอย่าง	17	4.9

* เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

เมื่อจำแนกกลยุทธ์การสืบค้นที่นักศึกษาจำนวนมากที่สุดในแต่ละคณะใช้/เคยใช้ พบว่า นักศึกษาจากทุกคณะ ได้แก่ คณะนิติศาสตร์ จำนวน 47 คน (ร้อยละ 94.0) คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชีทุกคน (จำนวน 42 คน) (ร้อยละ 100.0) คณะรัฐศาสตร์ จำนวน 13 คน (ร้อยละ 86.7) คณะเศรษฐศาสตร์ทุกคน (จำนวน 27 คน) (ร้อยละ 100.0) คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ จำนวน 23 คน (ร้อยละ 95.8) คณะศิลปศาสตร์ จำนวน 39 คน (ร้อยละ 92.9) คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชนทุกคน (จำนวน 18 คน) (ร้อยละ 100.0) คณะสังคมวิทยา

และมานุษยวิทยา จำนวน 9 คน (ร้อยละ 90.0) คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 42 คน (ร้อยละ 89.4) คณะวิศวกรรมศาสตร์ จำนวน 21 คน (ร้อยละ 84.0) คณะแพทยศาสตร์ จำนวน 7 คน (ร้อยละ 87.5) คณะสหเวชศาสตร์และคณะทันตแพทยศาสตร์ทุกคน (จำนวน 7 และ 9 คน ตามลำดับ) (ร้อยละ 100.0) คณะพยาบาลศาสตร์ จำนวน 9 คน (ร้อยละ 90.0) คณะศิลปกรรมศาสตร์ จำนวน 7 คน (ร้อยละ 70.0) และคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จำนวน 5 คน (ร้อยละ 62.5) ใช้ การสืบค้นด้วยคำสำคัญ (โดยนำคำที่ปรากฏอยู่ในรายการทางเลือกผู้แต่ง ชื่อเรื่อง หัวเรื่อง และชื่อชุดมาใช้ในการสืบค้น) (ตารางที่ 17)

นักศึกษาที่สืบค้นโดยใช้กลยุทธ์ทั้ง 4 วิธี มีเพียง 5 คณะ ได้แก่ นักศึกษาจากคณะนิติศาสตร์ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และคณะวิศวกรรมศาสตร์

นักศึกษาที่สืบค้นโดยใช้กลยุทธ์ทั้ง 3 วิธี มีเพียง 5 คณะ ได้แก่ นักศึกษาจากคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี คณะรัฐศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา และคณะพยาบาลศาสตร์

นักศึกษาที่สืบค้นโดยใช้กลยุทธ์ทั้ง 2 วิธี มีเพียง 6 คณะ ได้แก่ นักศึกษาจากคณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน คณะแพทยศาสตร์ คณะสหเวชศาสตร์ คณะทันตแพทยศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ และคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 17 กลยุทธ์การสืบค้นที่นักศึกษาระดับปริญญาตรีใช้ / เคยใช้สืบค้นรายการแบบออนไลน์ของห้องสมุดภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำแนกตามคณะ

กลยุทธ์การสืบค้นที่ใช้ / เคยใช้ *	สืบค้นด้วยคำสำคัญ		สืบค้นด้วยการตัดคำ		สืบค้นแบบเจาะจง		สืบค้นโดยใช้ปุ่มตัวอย่าง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
คณะ (N=350)								
นิติฯ (N=50)	47	94.0	6	12.0	10	20.0	4	8.0
พาณิชยฯ (N=42)	42	100.0	1	2.4	5	11.9	-	-
รัฐฯ (N=15)	13	86.7	-	-	4	26.7	1	6.7
เศรษฐฯ (N=27)	27	100.0	2	7.4	5	18.5	-	-
สังคมฯ (N=24)	23	95.8	2	8.3	10	41.7	1	4.2
ศิลปฯ (N=42)	39	92.9	3	7.1	11	26.2	5	11.9
วารสารฯ (N=18)	18	100.0	-	-	6	33.3	-	-
สังคมวิทยาฯ (N=10)	9	90.0	1	10.0	6	60.0	-	-
วิทยาฯ (N=47)	42	89.4	3	6.4	7	14.9	4	8.5
วิศวกรรมฯ (N=25)	21	84.0	5	20.0	5	20.0	1	4.0
แพทยฯ (N=8)	7	87.5	-	-	-	-	1	12.5
สหเวชฯ (N=7)	7	100.0	-	-	3	42.9	-	-
ทันตฯ (N=9)	9	17.8	-	-	2	20.0	-	-
พยาบาลฯ (N=10)	9	90.0	1	10.0	2	28.6	-	-
ศิลปกรรมฯ (N=9)	7	87.5	-	-	3	37.5	-	-
สถาปัตยกรรมฯ (N=9)	5	62.5	-	-	3	37.5	-	-

* เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

2.6 รูปแบบที่นักศึกษาระดับปริญญาตรีใช้ / เคยใช้ปรับปรุง / ขยายผลการสืบค้นข้อมูลขั้นสูงของระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ของห้องสมุดภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

จากการให้นักศึกษาพิจารณาหน้าจอเมนูหลักในส่วนของการสืบค้นข้อมูลขั้นสูงของระบบสืบค้น ฯ ซึ่งเป็นการปรับปรุง / ขยายผลการสืบค้น ผลการศึกษา พบว่า นักศึกษาจำนวนเกินครึ่ง 194 คน (ร้อยละ 52.0) ไม่เคยใช้หน้าจอนี้ ส่วนผู้ที่ใช้ / เคยใช้ปรับปรุง / ขยายผลการสืบค้นมีจำนวน 179 คน (ร้อยละ 48.0)

นักศึกษาที่ใช้ / เคยใช้ปรับปรุง / ขยายผลการสืบค้น จำนวน 179 คน (ร้อยละ 48.0) นั้น สืบค้นโดยใช้ *Borrower Info* (เพื่อตรวจสอบข้อมูลส่วนบุคคลและข้อมูลการยืมทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุด) จำนวน 120 คน (ร้อยละ 67.0) รองลงมา ใช้ *Previous Search* (เพื่อเรียกดูรูปแบบและคำที่ใช้ในการสืบค้นที่ผ่านมาเพื่อนำกลับมาใช้ใหม่) จำนวน 63 คน (ร้อยละ 35.2) และใช้ *Restrict Title* (เพื่อจำกัดการสืบค้นตามประเภทของสิ่งพิมพ์และ/หรือห้องสมุดเพื่อให้สืบค้นข้อมูลได้ตรงกับความต้องการมากขึ้น) จำนวน 53 คน (ร้อยละ 29.6) น้อยที่สุดใช้ *Multi Index* (เพื่อนำคำค้นจากเขตข้อมูลต่างกันมาสืบค้นโดยใช้คำเชื่อม AND OR NOT มาประมวลผลพร้อมกันได้) จำนวน 9 คน (ร้อยละ 5.0) (ตารางที่ 18)

ตารางที่ 18 รูปแบบที่นักศึกษาระดับปริญญาตรีใช้ / เคยใช้ปรับปรุง / ขยายผลการสืบค้นข้อมูลขั้นสูงของระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ของห้องสมุดภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

รูปแบบที่ใช้ / เคยใช้ปรับปรุง / ขยายผลการสืบค้น *	จำนวน (N=179)	ร้อยละ
สืบค้นโดยใช้ <i>Previous Search</i>	63	35.2
สืบค้นโดยใช้ <i>Restrict Title</i>	53	29.6
สืบค้นโดยใช้ <i>Multi Index</i>	9	5.0
สืบค้นโดยใช้ <i>Borrower Info</i>	120	67.0

* เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

เมื่อพิจารณารูปแบบการขยายผลการสืบค้นข้อมูลของระบบสืบค้น ฯ ที่นักศึกษามีจำนวนมากที่สุดในแต่ละคณะใช้ พบว่า นักศึกษาจากคณะนิติศาสตร์ จำนวน 21 คน (ร้อยละ 70.0) คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จำนวน 11 คน (ร้อยละ 78.6) คณะรัฐศาสตร์ จำนวน 8 คน (ร้อยละ 100.0) คณะเศรษฐศาสตร์ จำนวน 7 คน (ร้อยละ 70.0) คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา จำนวน 6 คน (ร้อยละ 85.7) คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 18 คน (ร้อยละ 64.3) คณะวิศวกรรมศาสตร์ จำนวน 7 คน (ร้อยละ 46.7) คณะแพทยศาสตร์ จำนวน 5 คน (ร้อยละ 83.3) คณะสหเวชศาสตร์ จำนวน 4 คน (ร้อยละ 80.0) คณะพยาบาลศาสตร์ จำนวน 4 คน (ร้อยละ 57.1) คณะศิลปกรรมศาสตร์และคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ทุกคน (แห่งละจำนวน 3 คนเท่ากัน ร้อยละ 33.3) ใช้ Borrower Info (เพื่อตรวจสอบข้อมูลส่วนบุคคลและข้อมูลการเยี่ยมชมรายการสารนิเทศของห้องสมุด) นอกจากนี้ นักศึกษาคณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา จำนวน 6 คนเท่ากัน (ร้อยละ 85.7) ใช้ Restrict Title (เพื่อจำกัดการสืบค้นตามประเภทของสิ่งพิมพ์ และ/หรือห้องสมุดให้สืบค้นข้อมูลได้ตรงกับความต้องการมากขึ้น)

นักศึกษาจากคณะศิลปศาสตร์ จำนวน 10 คน (ร้อยละ 55.6) คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน จำนวน 5 คน (ร้อยละ 50.0) และคณะทันตแพทยศาสตร์ จำนวน 4 คน (ร้อยละ 40.0) ใช้ Previous Search (เพื่อเรียกดูรูปแบบและคำที่ใช้ในการสืบค้นที่ผ่านมา เพื่อนำกลับมาใช้ใหม่โดยอาจมีการเปลี่ยนแปลงหรือไม่เปลี่ยนแปลงคำค้นเลย) นอกจากนี้ นักศึกษาจากคณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน จำนวน 5 คนเท่ากัน (ร้อยละ 50.0) ใช้ Restrict Title (เพื่อจำกัดการสืบค้นตามประเภทของสิ่งพิมพ์ และ/หรือห้องสมุดให้สืบค้นข้อมูลได้ตรงกับความต้องการมากขึ้น) (ตารางที่ 19)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 19 รูปแบบที่นักศึกษาใช้ / เคยใช้ปรับปรุง / ขยายผลการสืบค้นข้อมูลขั้นสูงของระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ของห้องสมุดภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำแนกตามคณะ

รูปแบบที่ใช้ / เคยใช้ปรับปรุง / ขยายผลการสืบค้น *	สืบค้นโดยใช้ Previous Search		สืบค้นโดยใช้ Restrict Title		สืบค้นโดยใช้ Multi Index		สืบค้นโดยใช้ Borrower Info	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
คณะ (N=179)								
นิติฯ (N=28)	5	17.9	10	35.7	-	-	21	75.0
พาณิชย์ฯ (N=14)	4	28.6	1	7.1	1	7.1	11	78.6
รัฐฯ (N=15)	2	13.3	4	26.7	-	-	9	60.0
เศรษฐฯ (N=27)	3	30.0	1	10.0	2	20.0	7	70.0
สังคมฯ (N=14)	8	57.1	7	50.0	-	-	8	57.1
ศิลป์ฯ (N=18)	10	55.6	9	50.0	2	11.1	6	33.3
วารสารฯ (N=10)	5	50.0	5	50.0	1	10.0	4	40.0
สังคมวิทยาฯ (N=10)	5	50.0	6	60.0	1	10.0	6	60.0
วิทย์ฯ (N=28)	7	25.0	3	10.7	1	3.6	18	64.3
วิศวกรรมฯ (N=12)	5	41.7	2	16.7	-	-	7	58.3
แพทยฯ (N=8)	1	12.5	2	25.0	-	-	5	62.5
สหเวชฯ (N=7)	1	12.5	1	12.5	-	-	4	50.0
ทันตฯ (N=9)	4	40.0	-	-	-	-	4	40.0
พยาบาลฯ (N=10)	2	20.0	-	-	1	10.0	4	40.0
ศิลปกรรมฯ (N=3)	1	33.3	2	66.7	-	-	3	33.3
สถาปัตยกรรมฯ (N=3)	-	-	-	-	-	-	3	33.3

* เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

2.10 รูปแบบการแสดงผลการสืบค้นที่นักศึกษาระดับปริญญาตรีใช้ / เคยใช้ในการสืบค้นรายการแบบออนไลน์ของห้องสมุดภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

จากการให้นักศึกษาพิจารณาหน้าจอรูปแบบการแสดงผลการสืบค้นของระบบสืบค้น ฯ 4 รูปแบบใหญ่ ผลการศึกษา พบว่า นักศึกษาใช้ / เคยใช้ การแสดงผลข้อมูลบรรณานุกรมแบบย่อ (ได้แก่ ชื่อผู้แต่ง ชื่อเรื่องและเลขเรียกหนังสือ) จำนวน 305 คน (ร้อยละ 81.8) รองลงมา ใช้ / เคยใช้ การแสดงผลการสืบค้นขั้นต้น (ได้แก่ ชื่อผู้แต่งและจำนวนผลการสืบค้น) จำนวน 292 คน (ร้อยละ 78.3) และใช้ / เคยใช้ การแสดงผลข้อมูลบรรณานุกรมแบบสมบูรณ์ (ได้แก่ ชื่อผู้แต่ง ชื่อเรื่อง เลขเรียกหนังสือ สถานภาพของทรัพยากรสารสนเทศ รายการโยงหัวเรื่อง และ/หรือผู้แต่งร่วมที่สามารถใช้เป็นแนวสืบค้นต่อไปได้) จำนวน 20 คน (ร้อยละ 5.4) น้อยที่สุด ใช้ / เคยใช้ การแสดงผลข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศที่มีในแต่ละห้องสมุด (Holding) (ร่วมกับการแสดงผลทางด้านบรรณานุกรมแบบย่อ) จำนวน 144 คน (ร้อยละ 38.6)

เมื่อพิจารณาคำสั่งการแสดงผลข้อมูลบรรณานุกรมแบบย่อ พบว่า นักศึกษาใช้ / เคยใช้ คำสั่ง Show Detail (ซึ่งเป็นการแสดงรายละเอียดข้อมูลทางบรรณานุกรมในการแสดงผลข้อมูลบรรณานุกรม) จำนวน 305 คน (ร้อยละ 81.8) รองลงมา ใช้ / เคยใช้ คำสั่ง Retrieve More (ซึ่งเป็นการขอแสดงผลการสืบค้นเพิ่มเติม ในกรณีที่ผลการสืบค้นที่ได้มีมากกว่า 30 รายการ) จำนวน 84 คน (ร้อยละ 22.5) ใช้ / เคยใช้ คำสั่ง Make Request (ซึ่งเป็นการสั่งจองทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุด) จำนวน 67 คน (ร้อยละ 18.0) น้อยที่สุด ใช้ / เคยใช้ คำสั่ง Limit (ซึ่งเป็นการจำกัดผลการสืบค้นให้แคบลง เนื่องจากผลการสืบค้นที่ได้มีจำนวนมาก) จำนวน 20 คน (ร้อยละ 5.4)

สำหรับรูปแบบการแสดงผลข้อมูลบรรณานุกรมแบบสมบูรณ์ พบว่า นักศึกษาใช้ / เคยใช้ คำสั่ง Show Copies (ซึ่งเป็นการทราบข้อมูลเพิ่มเติมว่าเรื่องที่ต้องการมีกี่ฉบับ อยู่ที่ห้องสมุดใดบ้าง เลขเรียกหนังสือ ประเภทของสิ่งพิมพ์ และสถานภาพของสิ่งพิมพ์ในเวลานั้น) จำนวน 287 คน (ร้อยละ 76.9) รองลงมา ใช้ / เคยใช้ คำสั่ง Make Request (ซึ่งเป็นการสั่งจองทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุด) จำนวน 65 คน (ร้อยละ 17.4) น้อยที่สุด ใช้ / เคยใช้ คำสั่ง Related Work (ซึ่งเป็นการต้องการดูเรื่องที่เกี่ยวข้องกับผลการสืบค้นที่ได้รับ) จำนวน 40 คน (ร้อยละ 10.7) (ตารางที่ 20)

ตารางที่ 20 รูปแบบการแสดงผลการสืบค้นที่นักศึกษาระดับปริญญาตรีใช้ / เคยใช้ในการสืบค้นรายการแบบออนไลน์ของห้องสมุดภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

การแสดงผลการสืบค้น*	จำนวน (N=373)	ร้อยละ
การแสดงผลการสืบค้นขั้นต้น	292	78.3
การแสดงผลข้อมูลบรรณานุกรมแบบย่อ ประกอบด้วยคำสั่ง (N=305)	(305)	(81.8)
Show Detail	305	81.8
Make Request	67	18.0
Limit	20	5.4
Sort	29	7.8
Retrieve More	84	22.5
การแสดงผลบรรณานุกรมแบบสมบูรณ์ ประกอบด้วยคำสั่ง (N=287)	(287)	(76.9)
Show Copies	287	76.9
Make Request	65	17.4
Related Work	40	10.7
การแสดงผลข้อมูลทรัพยากรสารนิเทศที่มีในแต่ละห้องสมุด (Holding) (N=373)	144	38.6

* เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

เมื่อพิจารณารูปแบบการแสดงผลการสืบค้นที่นักศึกษานในแต่ละคณะใช้ / เคยใช้พบว่า นักศึกษาจากคณะนิติศาสตร์ จำนวน 59 คน (ร้อยละ 93.7) คณะรัฐศาสตร์ จำนวน 14 คน (ร้อยละ 93.3) คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ จำนวน 23 คน (ร้อยละ 95.8) คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน จำนวน 14 คน (ร้อยละ 77.8) คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา จำนวน 9 คน (ร้อยละ 90.0) คณะวิศวกรรมศาสตร์ จำนวน 20 คน (ร้อยละ 80.0) คณะแพทยศาสตร์ จำนวน 5 คน (ร้อยละ 62.5) และคณะพยาบาลศาสตร์ จำนวน 8 คน (ร้อยละ 80.0) ใช้ / เคยใช้ การแสดงผลบรรณานุกรมแบบสมบูรณ์ ด้วยคำสั่ง Show Copies (ซึ่งเป็นการทราบข้อมูลเพิ่มเติมว่าเรื่องที่ต้องการมีกี่ฉบับ อยู่ที่ห้องสมุดใดบ้าง เลขเรียกหนังสือ ประเภทของสิ่งพิมพ์ และสถานภาพของสิ่งพิมพ์ในเวลานั้น)

นักศึกษาจากคณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชนจำนวน 14 คนเท่ากัน (ร้อยละ 77.8) และคณะแพทยศาสตร์จำนวน 5 คนเท่ากัน (ร้อยละ 62.5) ใช้ / เคยใช้ การแสดงผล บรรณานุกรมแบบย่อด้วยคำสั่ง Show Detail (ซึ่งเป็นการแสดงรายละเอียดข้อมูลทาง บรรณานุกรม)

นักศึกษาจากคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จำนวน 36 คน (ร้อยละ 85.7) คณะเศรษฐศาสตร์ จำนวน 23 คน (ร้อยละ 85.1) คณะศิลปศาสตร์ จำนวน 32 คน (ร้อยละ 76.2) คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา จำนวน 10 คน (ร้อยละ 100.0) และคณะวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี จำนวน 38 คน (ร้อยละ 74.5) ใช้ / เคยใช้ การแสดงผลการสืบค้นขั้นต้น (ได้แก่ ชื่อผู้แต่งและจำนวนผลการสืบค้น)

นักศึกษาจากคณะศิลปศาสตร์ จำนวน 38 คน (ร้อยละ 90.5) คณะสหเวชศาสตร์ทุกคน (8 คน) (ร้อยละ 100.0) คณะทันตแพทยศาสตร์ จำนวน 9 คน (ร้อยละ 90.0) คณะพยาบาลศาสตร์ทุกคน (10 คน) (ร้อยละ 100.0) คณะศิลปกรรมศาสตร์ จำนวน 9 คน (ร้อยละ 90.0) และคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ทุกคน (10 คน) (ร้อยละ 100.0) ใช้ / เคยใช้ การ แสดงผลบรรณานุกรมแบบย่อด้วยคำสั่ง Show Detail (ซึ่งเป็นการแสดงรายละเอียดข้อมูลทาง บรรณานุกรม) อีกด้วย

นอกจากนี้ จากการศึกษาพบว่า รูปแบบการแสดงผลที่นักศึกษาทุกคนของ บางคณะไม่ใช้ / ไม่เคยใช้มีดังนี้ นักศึกษาจากคณะศิลปศาสตร์ คณะวารสารศาสตร์และสื่อสาร มวล-ชน คณะสหเวชศาสตร์ คณะทันตแพทยศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ และคณะ สถาปัตยกรรมศาสตร์ ไม่ใช้ / ไม่เคยใช้การแสดงผลบรรณานุกรมแบบย่อด้วยคำสั่ง Limit (ซึ่งเป็น การจำกัดผลการสืบค้นให้แคบลง เนื่องจากผลการสืบค้นที่ได้มีจำนวนมาก) และนักศึกษาจาก คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน ยังไม่ใช้ / ไม่เคยใช้ การแสดงผลบรรณานุกรมแบบย่อด้วย คำสั่ง Sort (ซึ่งเป็นการจัดเรียงผลการสืบค้น)

นักศึกษาจากคณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา ไม่ใช้ / ไม่เคยใช้การ แสดงผลบรรณานุกรมแบบย่อด้วยคำสั่ง Make Request (ซึ่งเป็นการส่งจองทรัพยากรสารสนเทศ ของห้องสมุด)

นักศึกษาจากคณะพยาบาลศาสตร์ และคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ไม่ใช้ / ไม่เคยใช้การแสดงผลบรรณานุกรมแบบสมบูรณด้วยคำสั่ง Make Request (ซึ่งเป็นการสั่งจองทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุด)

นักศึกษาจากคณะสหเวชศาสตร์ และคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ไม่ใช้ / ไม่เคยใช้การแสดงผลบรรณานุกรมแบบสมบูรณด้วยคำสั่ง Related Work (ซึ่งเป็นการดูเรื่องที่เกี่ยวข้องกับผลการสืบค้นที่ได้รับ) (ตารางที่ 21)



สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 21 รูปแบบการแสดงผลการสืบค้นข้อมูลที่นักศึกษาระดับปริญญาตรีใช้ / เคยใช้ในการสืบค้นรายการแบบออนไลน์ของห้องสมุดภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำแนกตามคณะ

การแสดงผล การสืบค้น *	การแสดงผล การสืบค้นขั้นต้น		การแสดงผลข้อมูลบรรณานุกรมแบบย่อ ประกอบด้วยคำสั่ง										การแสดงผลบรรณานุกรมแบบสมบูรณ์ ประกอบด้วย						การแสดงผล ข้อมูลทรัพยากร สารสนเทศ ที่มีในห้องสมุด		
			Show Detail		Make Request		Limit		Sort		Retrieve More		Show Copies		Make Request		Related Work				
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
คณะ																					
นิติฯ (N=63)	51	81.0	55	87.3	13	20.6	3	4.8	2	3.2	16	25.4	59	93.7	11	17.5	2	3.2	35	55.6	
พาณิชยฯ (N=42)	36	85.7	31	73.8	4	9.5	1	2.4	3	7.1	6	14.3	31	73.8	6	14.3	3	7.1	11	26.2	
รัฐฯ (N=15)	13	86.7	13	86.7	1	6.7	1	6.7	1	6.7	2	13.3	14	93.3	2	13.3	2	13.3	6	40.0	
เศรษฐฯ (N=27)	23	85.1	19	70.4	1	3.7	1	3.7	2	7.4	8	29.6	21	77.8	2	7.4	5	18.5	8	29.6	
สังคมฯ (N=24)	20	83.3	22	91.7	5	20.8	4	16.7	4	16.7	8	33.3	23	95.8	7	29.2	7	29.2	12	50.0	
ศิลปฯ (N=42)	32	76.2	38	90.5	5	11.9	-	-	3	7.1	13	31.0	28	66.7	2	4.8	6	14.3	11	26.2	
วารสารฯ (N=18)	12	66.7	14	77.8	4	22.2	-	-	-	-	4	22.2	14	77.8	2	11.1	4	22.2	4	22.2	
สังคมวิทยา (N=10)	10	100.0	8	80.0	-	-	1	10.0	2	20.0	2	20.0	9	90.0	-	-	1	10.0	6	60.0	
วิทยาฯ (N=51)	38	74.5	35	68.6	16	31.4	1	2.0	4	7.8	5	9.8	31	60.8	14	27.4	2	3.9	21	41.2	
วิศวกรรมฯ (N=25)	18	72.0	19	76.0	4	16.0	2	8.0	1	4.0	2	8.0	20	80.0	7	28.0	1	4.0	9	36.0	
แพทย์ฯ (N=8)	4	50.0	5	62.5	3	37.5	1	12.5	2	25.0	2	25.0	5	62.5	3	37.5	1	12.5	3	37.5	
สหเวชฯ (N=8)	6	75.0	8	100.0	2	25.0	-	-	1	12.5	2	25.0	1	12.5	5	62.5	-	-	4	50.0	
ทันตฯ (N=10)	7	70.0	9	90.0	2	20.0	-	-	1	10.0	4	40.0	7	70.0	2	20.0	2	20.0	5	50.0	
พยาบาลฯ (N=10)	8	80.0	10	100.0	3	30.0	1	10.0	1	10.0	3	30.0	8	80.0	-	-	1	10.0	2	20.0	
ศิลปกรรมฯ (N=10)	7	70.0	9	90.0	2	20.0	-	-	1	10.0	5	50.0	8	80.0	2	20.0	3	30.0	3	30.0	
สถาปัตย์ฯ (N=10)	7	70.0	10	100.0	2	20.0	-	-	1	10.0	2	20.0	8	80.0	-	-	-	-	4	40.0	

* เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ตอนที่ 3 ปัญหาในการใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์และข้อเสนอแนะ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ประสบปัญหาการใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ด้านใหญ่ ๆ 3 ด้าน ในระดับปานกลาง ซึ่งเรียงตามลำดับของค่าเฉลี่ยของปัญหาได้ดังนี้ ปัญหาด้านผลการสืบค้น ($X=3.02$) ปัญหาด้านแหล่งที่ใช้สืบค้น ($X=2.93$) และปัญหาด้านความเข้าใจวิธีการใช้ระบบ ($X=2.81$) (ตารางที่ 22)

ตารางที่ 22 ปัญหาในการใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ของห้องสมุดภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ปัญหาในการใช้ระบบ (N=373)	X	S.D	แปลความ
ความเข้าใจวิธีการใช้ระบบ	2.81	0.95	ปานกลาง
ผลการสืบค้น	3.02	1.16	ปานกลาง
แหล่งที่ใช้สืบค้น	(2.93)	(1.01)	(ปานกลาง)
- ภายในมหาวิทยาลัย	2.95	1.05	ปานกลาง
- ภายนอกมหาวิทยาลัย	2.75	1.15	ปานกลาง

เมื่อพิจารณาถึงรายละเอียดของปัญหาในการใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์แต่ละด้าน ปรากฏผลดังนี้

3.1 ปัญหาด้านความเข้าใจวิธีการใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์

ปัญหาด้านความเข้าใจวิธีการใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ซึ่งจำแนกเป็น 16 ปัญหาย่อย พบว่า ปัญหาที่มีผู้ตอบจำนวนมากที่สุด 350 คน คือ ขาดความเข้าใจวิธีการจำกัดขอบเขตการสืบค้นด้วยการใช้ปุ่มคำสั่ง Limit ในหน้าจอการแสดงผลการสืบค้นแบบย่อ ส่วนปัญหาที่มีจำนวนผู้ตอบน้อยที่สุด 195 คน คือ ขาดความเข้าใจวิธีการเปลี่ยนปุ่มบนแป้นพิมพ์เพื่อสืบค้นเป็นภาษาไทย

ปัญหาใช้ระบบสืบค้นออนไลน์ที่

นักศึกษาประสบโดยรวม พบว่า นักศึกษาประสบปัญหา 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และ ระดับน้อย

ปัญหาในระดับมาก 3 ปัญหา เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ ขาดความเข้าใจวิธีการสืบค้นด้วยการใช้คำเชื่อม AND OR NOT จากการใช้ปุ่มคำสั่ง Multi Index จากหน้าจอเมนูหลัก (X=3.79) ขาดความเข้าใจวิธีการสืบค้นด้วยเลขเรียกหนังสือ (LC Call#, Dewey Call# และ Local Call#) (X=3.70) และ ขาดความเข้าใจวิธีการสืบค้นด้วยการตัดคำโดยใช้เครื่องหมายดอกจัน (*) หรือเครื่องหมายคำถาม (?) แทนที่ตัวอักษรหรือคำที่ได้ตัดไป (X=3.69)

ปัญหาในระดับปานกลางมี 12 ปัญหา เรียงตามค่าเฉลี่ย 2 ปัญหาแรก ได้แก่ ขาดความเข้าใจวิธีการจำกัดขอบเขตการสืบค้นด้วยการใช้ปุ่มคำสั่ง Limit ในหน้าจอการแสดงผลการสืบค้นแบบย่อ (X=3.48) ขาดความเข้าใจข้อความแสดงความผิดพลาด (Error message) ในการสืบค้น เนื่องจากไม่มีคำอธิบาย (X=3.19)

ปัญหาในระดับน้อยมี 1 ปัญหา คือ ขาดความเข้าใจวิธีการเปลี่ยนปุ่มบนแป้นพิมพ์เพื่อสืบค้นเป็นภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษ (X=2.38) (ตารางที่ 23)

ตารางที่ 23 ค่าเฉลี่ยของปัญหาด้านความเข้าใจวิธีการใช้ระบบสืบค้นรายการแบบ-ออนไลน์

รายการปัญหา	X	S.D.	แปลความ
ไม่ทราบว่าจะใช้ทางเลือกใดสืบค้นข้อมูล (N=345)	2.83	0.87	ปานกลาง
ขาดความเข้าใจในคำแนะนำการใช้ทางเลือกต่าง ๆ ที่เป็นภาษาอังกฤษ (N=342)	2.93	0.97	ปานกลาง
ขาดความเข้าใจความแตกต่างระหว่างการสืบค้นเรียงตามลำดับอักษร (Alphabetical) กับคำสำคัญ(Keyword) (N=329)	3.10	1.05	ปานกลาง
ขาดความเข้าใจปุ่มคำสั่งต่าง ๆ ที่ปรากฏบนหน้าจอ (N=340)	2.87	1.03	ปานกลาง
ขาดความเข้าใจข้อความแสดงความผิดพลาด (Error message) ในการสืบค้น เนื่องจากไม่มีคำอธิบายประกอบ (N=338)	3.19	1.06	ปานกลาง
ขาดความเข้าใจวิธีการจำกัดขอบเขตการสืบค้นด้วยการใช้ปุ่มคำสั่ง Limit ในหน้าจอการแสดงผลการสืบค้นแบบย่อ (N=350)	3.48	1.06	ปานกลาง
ขาดความเข้าใจวิธีการเปลี่ยนปุ่มบนแป้นพิมพ์เพื่อสืบค้นเป็นภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษ (N=195)	2.38	1.10	น้อย
ขาดความเข้าใจวิธีการสืบค้นด้วยการตัดคำโดยใช้เครื่องหมายดอกจัน (*) หรือเครื่องหมายคำถาม (?) แทนที่ตัวอักษรหรือคำที่ได้ตัดไป (N=342)	3.69	1.05	มาก
ขาดความเข้าใจวิธีการสืบค้นด้วยการใช้คำเชื่อม AND OR NOT จากการใช้ปุ่มคำสั่ง Multi Index จากหน้าจอเมนูหลัก (N=340)	3.79	1.00	มาก
ขาดความเข้าใจวิธีการสืบค้นด้วยเลขเรียกหนังสือ (LC Call#, Dewey Call# และ Local Call#) (N=341)	3.70	1.10	มาก
ขาดความเข้าใจการแสดงผลเลขเรียกหนังสือ อักษรย่อของห้องสมุด และสถานภาพของทรัพยากรสารสนเทศ (N=310)	3.04	1.18	ปานกลาง
ขาดความเข้าใจหน้าจอรูปแบบการแสดงผลข้อมูลบรรณานุกรมแบบย่อ (N=294)	2.71	1.12	ปานกลาง
ขาดความเข้าใจหน้าจอรูปแบบการแสดงผลข้อมูลบรรณานุกรมแบบสมบูรณ์ (N=283)	2.68	1.08	ปานกลาง
ไม่มีคำแนะนำเป็นภาษาไทยช่วยเหลือในการใช้ทางเลือกต่าง ๆ ที่สืบค้นข้อมูล (N=309)	2.96	1.06	ปานกลาง
ไม่เข้าใจคำอธิบายในคู่มือ / คำแนะนำการใช้ระบบ (N=322)	2.79	1.04	ปานกลาง
ขาดคำแนะนำในการแก้ไขปัญหาในปุ่มคำสั่งช่วยเหลือด้วยตนเอง (HELP) (N=336)	3.14	1.05	ปานกลาง

๓ ระดับปัญหาด้านความเข้าใจวิธีการใช้ระบบสืบค้นรายการ
แบบออนไลน์ที่นักศึกษาประสบ จำแนกตามคณะ พบว่า

คณะนิติศาสตร์ นักศึกษาประสบปัญหา 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และ ระดับน้อย นักศึกษาประสบปัญหาในระดับมาก 4 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ขาดความเข้าใจวิธีการสืบค้นด้วยเลขเรียกหนังสือ (LC Call#, Dewey Call# และ Local Call#) ($X=3.71$) ในระดับปานกลางมี 11 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ไม่มีคำแนะนำเป็นภาษาไทยช่วยเหลือในการใช้ทางเลือกต่าง ๆ ที่สืบค้นข้อมูล ($X=3.13$) ปัญหาในระดับน้อยมี 1 ปัญหา คือ ขาดความเข้าใจวิธีการเปลี่ยนปุ่มบนแป้นพิมพ์เพื่อสืบค้นเป็นภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษ ($X=2.20$)

คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี นักศึกษาประสบปัญหา 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และ ระดับน้อย นักศึกษาประสบปัญหาในระดับมาก 4 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ขาดความเข้าใจวิธีการสืบค้นโดยการใช้คำเชื่อม AND OR NOT จากการใช้ปุ่มคำสั่ง Multi Index จากหน้าจอเมนูหลัก ($X=3.95$) ปัญหาในระดับปานกลางมี 12 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ขาดความเข้าใจความแตกต่างระหว่างการสืบค้นเรียงตามลำดับอักษร (Alphabetical) กับคำสำคัญ (Keyword) ($X=3.10$) ปัญหาในระดับน้อยมี 1 ปัญหา คือ ขาดความเข้าใจวิธีการเปลี่ยนปุ่มบนแป้นพิมพ์เพื่อสืบค้นเป็นภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษ ($X=2.48$)

คณะรัฐศาสตร์ นักศึกษาประสบปัญหา 2 ระดับ คือ ระดับมาก และ ระดับปานกลาง และ ระนักศึกษาประสบปัญหาในระดับมาก 3 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ขาดความเข้าใจวิธีการสืบค้นด้วยการตัดคำโดยใช้เครื่องหมายดอกจัน (*) หรือเครื่องหมายคำถาม (?) แทนที่ตัวอักษรหรือคำที่ได้ตัดไป ($X=4.07$) ปัญหาในระดับปานกลางมี 13 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ขาดความเข้าใจวิธีการจำกัดขอบเขตการสืบค้นด้วยการใช้ปุ่มคำสั่ง Limit ในหน้าจอการแสดงผลแบบย่อ ($X=3.50$)

คณะเศรษฐศาสตร์ นักศึกษาประสบปัญหา 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และ ระดับน้อย นักศึกษาประสบปัญหาในระดับมาก 4 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ขาดความเข้าใจวิธีการสืบค้นโดยการใช้คำเชื่อม AND OR NOT จากการใช้ปุ่มคำสั่ง Multi Index จากหน้าจอเมนูหลัก ($X=3.96$) ปัญหาในระดับปานกลางมี 10 ปัญหา โดยปัญหาที่มี

สูงสุด คือ ขาดความเข้าใจการแสดงเลขเรียกหนังสือ อักษรย่อของห้องสมุด และสถานภาพของทรัพยากรสารนิเทศ ($X=3.41$) ปัญหาในระดับน้อยมี 2 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ขาดความเข้าใจวิธีการเปลี่ยนปุ่มบนแป้นพิมพ์เพื่อสลับคั่นเป็นภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษ ($X=2.31$)

คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ นักศึกษาประสบปัญหา 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และ ระดับน้อย นักศึกษาประสบปัญหาในระดับมาก 3 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ขาดความเข้าใจวิธีการสลับคั่นโดยการใส่คำเชื่อม AND OR NOT จากการใส่ปุ่มคำสั่ง Multi Index จากหน้าจอเมนูหลัก ($X=4.00$) ปัญหาในระดับปานกลางมี 12 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ขาดความเข้าใจข้อความแสดงผิดพลาด (Error message) ในการสลับคั่นเนื่องจากไม่มีคำอธิบายประกอบ ($X=3.33$) ปัญหาในระดับน้อยมี 1 ปัญหา คือ ขาดความเข้าใจวิธีการเปลี่ยนปุ่มบนแป้นพิมพ์เพื่อสลับคั่นเป็นภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษ ($X=2.36$)

คณะศิลปศาสตร์ นักศึกษาประสบปัญหา 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และ ระดับน้อย นักศึกษาประสบปัญหาในระดับมาก 3 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ขาดความเข้าใจวิธีการสลับคั่นโดยการใส่คำเชื่อม AND OR NOT จากการใส่ปุ่มคำสั่ง Multi Index จากหน้าจอเมนูหลัก ($X=3.85$) ปัญหาในระดับปานกลางมี 12 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ขาดความเข้าใจวิธีการจำกัดขอบเขตการสลับคั่นด้วยการใส่ปุ่มคำสั่ง Limit ในหน้าจอการแสดงผลแบบย่อ ($X=3.49$) ปัญหาในระดับน้อยมี 1 ปัญหา คือ ขาดความเข้าใจหน้าจอรูปแบบการแสดงผลข้อมูลบรรณานุกรมแบบสมบูรณ์ ($X=2.48$)

คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน นักศึกษาประสบปัญหา 2 ระดับ คือ ระดับมาก และระดับปานกลาง นักศึกษาประสบปัญหาในระดับมาก 4 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ขาดความเข้าใจวิธีการสลับคั่นด้วยการตัดคำโดยใช้เครื่องหมายดอกจัน (*) หรือเครื่องหมายคำถาม (?) แทนที่ตัวอักษรหรือคำที่ได้ตัดไป ($X=4.00$) ปัญหาในระดับปานกลางมี 12 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ขาดความเข้าใจข้อความแสดงผิดพลาด (Error message) ในการสลับคั่นเนื่องจากไม่มีคำอธิบายประกอบ ($X=3.29$)

คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา นักศึกษาประสบปัญหา 2 ระดับ คือ ระดับปานกลาง และระดับน้อย นักศึกษาประสบปัญหาในระดับปานกลาง 11 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ขาดความเข้าใจวิธีการจำกัดขอบเขตการสลับคั่นด้วยการใส่ปุ่มคำสั่ง Limit

๒๒. แสดงผลแบบย่อ ($X=3.86$) ปัญหาในระดับน้อยมี 5 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ขาดความเข้าใจวิธีการเปลี่ยนปุ่มบนแป้นพิมพ์เพื่อสลับคั่นเป็นภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษ ($X=2.33$)

คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี นักศึกษาประสบปัญหา 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย นักศึกษาประสบปัญหาในระดับมาก 2 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ขาดความเข้าใจวิธีการสลับคั่นโดยการใช้คำเชื่อม AND OR NOT จากการใช้ปุ่มคำสั่ง Multi Index จากหน้าจอเมนูหลัก ($X=3.79$) ปัญหาในระดับปานกลางมี 14 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ขาดความเข้าใจวิธีการจำกัดขอบเขตการสลับคั่นด้วยการใช้ปุ่มคำสั่ง Limit ในหน้าจอการแสดงผลแบบย่อ ($X=3.33$) ปัญหาในระดับน้อยมี 1 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ขาดความเข้าใจวิธีการเปลี่ยนปุ่มบนแป้นพิมพ์เพื่อสลับคั่นเป็นภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษ ($X=2.26$)

คณะวิศวกรรมศาสตร์ นักศึกษาประสบปัญหา 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย นักศึกษาประสบปัญหาในระดับมาก 3 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ขาดความเข้าใจวิธีการสลับคั่นด้วยเลขเรียกหนังสือ (LC Call#, Dewey Call# และ Local Call#) ($X=3.82$) ปัญหาในระดับปานกลาง 12 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ขาดความเข้าใจวิธีการสลับคั่นด้วยการตัดคำโดยใช้เครื่องหมายดอกจัน (*) หรือเครื่องหมายคำถาม (?) แทนที่ตัวอักษรหรือคำที่ได้ตัดไป ($X=3.43$) ปัญหาในระดับน้อยมี 1 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ขาดความเข้าใจวิธีการเปลี่ยนปุ่มบนแป้นพิมพ์เพื่อสลับคั่นเป็นภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษ ($X=2.14$)

คณะแพทยศาสตร์ นักศึกษาประสบปัญหา 2 ระดับ คือ ระดับมาก และระดับปานกลาง นักศึกษาประสบปัญหาในระดับมาก 5 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ขาดความเข้าใจวิธีการเปลี่ยนปุ่มบนแป้นพิมพ์เพื่อสลับคั่นเป็นภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษ ($X=4.50$) ปัญหาในระดับปานกลาง 11 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ขาดความเข้าใจวิธีการสลับคั่นโดยการใช้คำเชื่อม AND OR NOT จากการใช้ปุ่มคำสั่ง Multi Index จากหน้าจอเมนูหลัก ($X=3.38$)

คณะสหเวชศาสตร์ นักศึกษาประสบปัญหา 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย นักศึกษาประสบปัญหาในระดับมาก 1 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ย

๖.๓๓ ขาดความเข้าใจวิธีการสืบค้นโดยการใส่คำเชื่อม AND OR NOT จากการใส่ปุ่มคำสั่ง

Multi Index จากหน้าจอเมนูหลัก (X=3.57) ปัญหาในระดับปานกลาง 14 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ขาดคำแนะนำในการแก้ไขปัญหาในปุ่มคำสั่งช่วยเหลือด้วยตนเอง (HELP) (X=3.29) ปัญหาในระดับน้อยมี 1 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ไม่เข้าใจคำอธิบายในคู่มือ / คำแนะนำในการใช้ระบบ (X=2.30)

คณะทันตแพทยศาสตร์ นักศึกษาประสบปัญหา 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย นักศึกษาประสบปัญหาในระดับมาก 5 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ขาดความเข้าใจวิธีการสืบค้นด้วยการตัดคำโดยใช้เครื่องหมายดอกจัน (*) หรือ เครื่องหมายคำถาม (?) แทนที่ตัวอักษรหรือคำที่ได้ตัดไป (X=4.14) ปัญหาในระดับปานกลาง 9 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ไม่ทราบว่าจะใช้ทางเลือกใดสืบค้นข้อมูล (X=3.33) ปัญหาในระดับน้อยมี 2 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ไม่มีคำแนะนำช่วยเหลือเป็นภาษาไทยช่วยเหลือในการใช้ทางเลือกต่าง ๆ สืบค้นข้อมูล (X=2.43)

คณะพยาบาลศาสตร์ นักศึกษาประสบปัญหา 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย นักศึกษาประสบปัญหาในระดับมาก 3 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ขาดความเข้าใจวิธีการสืบค้นโดยการใส่คำเชื่อม AND OR NOT จากการใส่ปุ่มคำสั่ง Multi Index จากหน้าจอเมนูหลัก (X=3.90) ปัญหาในระดับปานกลาง 12 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ขาดความเข้าใจวิธีการจำกัดขอบเขตการสืบค้นด้วยการใส่ปุ่มคำสั่ง Limit ในหน้าจอการแสดงผลแบบย่อ (X=3.40) ปัญหาในระดับน้อยมี 1 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ขาดความเข้าใจหน้าจอรูปแบบการแสดงผลข้อมูลบรรณานุกรมแบบสมบูรณ์ (X=2.25)

คณะศิลปกรรมศาสตร์ นักศึกษาประสบปัญหา 2 ระดับ คือ ระดับมาก และ ระดับปานกลาง นักศึกษาประสบปัญหาในระดับมาก 5 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ขาดความเข้าใจความแตกต่างระหว่างการสืบค้นเรียงตามลำดับอักษร (Alphabetical) และคำสำคัญ (Keyword) (X=4.00) ปัญหาในระดับปานกลาง 11 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ขาดความเข้าใจในคำแนะนำการใช้ทางเลือกต่าง ๆ ที่เป็นภาษาอังกฤษ (X=3.50)

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ นักศึกษาประสบปัญหา 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย นักศึกษาประสบปัญหาในระดับมาก 5 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ขาดความเข้าใจวิธีการสืบค้นด้วยการตัดคำโดยใช้เครื่องหมายดอกจัน (*) หรือ

คำถาม (?) แทนที่ตัวอักษรหรือคำที่ได้ตัดไป (X=4.22) ปัญหาในระดับปานกลาง 11

ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ขาดความเข้าใจความแตกต่างระหว่างการสืบค้นเรียงตามลำดับอักษร (Alphabetical) และคำสำคัญ (Keyword) (X=3.40) ปัญหาในระดับน้อย 1

ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ขาดความเข้าใจวิธีการเปลี่ยนปุ่มบนแป้นพิมพ์เพื่อสืบค้นเป็นภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษ (X=2.33) (ตารางที่ 24)



สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3.2 ปัญหาด้านผลการสืบค้นข้อมูลรายการแบบออนไลน์

ปัญหาด้านผลการสืบค้น ซึ่งแยกออกเป็น 5 ปัญหาย่อย พบว่า ปัญหาที่มีผู้ตอบจำนวนมากที่สุด 367 คน คือ ค้นรายชื่อหนังสือได้แต่หาตัวเล่มไม่พบ ส่วนปัญหาที่มีจำนวนผู้ตอบน้อยที่สุด 318 คน คือ ผลการสืบค้นที่ได้รับมีจำนวนมากเกินไป

เมื่อพิจารณาระดับปัญหาด้านผลการสืบค้น โดยรวม พบว่า นักศึกษาประสบปัญหา 2 ระดับ คือ ระดับมาก และระดับปานกลาง

ปัญหาในระดับมากมี 1 ปัญหาคือ ค้นรายชื่อหนังสือได้แต่หาตัวเล่มไม่พบ ($X=4.04$) ในระดับปานกลางมี 4 ปัญหา เรียงตามค่าเฉลี่ย ได้แก่ ไม่สามารถสืบค้นบทความวารสาร / หนังสือพิมพ์ได้ ($X=3.24$) ผลการสืบค้นที่ได้รับมีจำนวนน้อยเกินไป ($X=2.91$) ผลการสืบค้นที่ได้รับไม่ตรงกับความต้องการ ($X=2.82$) และ ผลการสืบค้นที่ได้รับมีจำนวนมากเกินไป ($X=2.54$) (ตารางที่ 25)

ตารางที่ 25 ค่าเฉลี่ยของปัญหาด้านผลการสืบค้นข้อมูลรายการแบบออนไลน์

รายการปัญหา	X	S.D.	แปลความ
ผลการสืบค้นที่ได้รับไม่ตรงกับความต้องการ (N=349)	2.82	0.97	ปานกลาง
ผลการสืบค้นที่ได้รับมีจำนวนมากเกินไป (N=318)	2.54	0.91	ปานกลาง
ผลการสืบค้นที่ได้รับมีจำนวนน้อยเกินไป (N=336)	2.91	1.01	ปานกลาง
ไม่สามารถสืบค้นบทความวารสาร / หนังสือพิมพ์ได้ (N=338)	3.24	1.09	ปานกลาง
ค้นรายชื่อหนังสือได้แต่หาตัวเล่มไม่พบ (N=367)	4.04	1.03	มาก

เมื่อพิจารณาระดับปัญหาด้านผลการสืบค้นที่นักศึกษาประสบ จำแนกตาม
คณะ พบว่า คณะนิติศาสตร์ นักศึกษาประสบปัญหา 2 ระดับ คือ ระดับมาก และ ระดับปานกลาง
นักศึกษาระดับปัญหาในระดับมากมี 1 ปัญหา คือ ค้นรายชื่อหนังสือได้แต่หาตัวเล่มไม่พบ
($X=3.77$) ในระดับปานกลางมี 4 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ไม่สามารถสืบค้นบทความวารสาร / หนังสือพิมพ์ได้ ($X=3.14$)

คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี นักศึกษาประสบปัญหา 2 ระดับ คือ
ระดับมาก และ ระดับปานกลาง นักศึกษาระดับปัญหาในระดับมากมี 1 ปัญหา คือ ค้นรายชื่อ
หนังสือได้แต่หาตัวเล่มไม่พบ ($X=4.16$) ในระดับปานกลางมี 4 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูง
สุด คือ ไม่สามารถสืบค้นบทความวารสาร / หนังสือพิมพ์ได้ ($X=3.26$)

คณะรัฐศาสตร์ นักศึกษาประสบปัญหา 2 ระดับ คือ ระดับมาก และ ระดับ
ปานกลาง นักศึกษาระดับปัญหาในระดับมากมี 2 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ค้น
รายชื่อหนังสือได้แต่หาตัวเล่มไม่พบ ($X=4.20$) ในระดับปานกลางมี 3 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่า
เฉลี่ยสูงสุด คือ ไม่สามารถสืบค้นบทความวารสาร / หนังสือพิมพ์ได้ ($X=3.62$)

คณะเศรษฐศาสตร์ นักศึกษาประสบปัญหา 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับ
ปานกลาง และ ระดับน้อย นักศึกษาระดับปัญหาในระดับมากมี 1 ปัญหา คือ ค้นรายชื่อหนังสือ
ได้แต่หาตัวเล่มไม่พบ ($X=3.85$) ในระดับปานกลางมี 3 ปัญหา โดยมีปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่า
กัน 2 ปัญหา คือ ผลการสืบค้นที่ได้รับไม่ตรงกับความต้องการ และ ไม่สามารถสืบค้นบทความวาร
สาร / หนังสือพิมพ์ได้ ($X=2.88$) ในระดับน้อยมี 1 ปัญหา คือ ผลการสืบค้นที่ได้รับมีจำนวนมาก
เกินไป ($X=2.32$)

คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ นักศึกษาประสบปัญหา 3 ระดับ คือ ระดับ
มาก ระดับปานกลาง และ ระดับน้อย นักศึกษาระดับปัญหาในระดับมากมี 1 ปัญหา คือ ค้นรายชื่อ
หนังสือได้แต่หาตัวเล่มไม่พบ ($X=4.33$) ในระดับปานกลางมี 3 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ย
สูงสุด คือ ผลการสืบค้นที่ได้รับมีจำนวนน้อยเกินไป ($X=3.10$) ในระดับน้อยมี 1 ปัญหา คือ ผลการ
สืบค้นที่ได้รับมีจำนวนมากเกินไป ($X=2.48$)

คณะศิลปศาสตร์ นักศึกษาประสบปัญหา 2 ระดับ คือ ระดับมาก และ
ระดับปานกลาง นักศึกษาระดับปัญหาในระดับมากมี 1 ปัญหา คือ ค้นรายชื่อหนังสือได้แต่หาตัว

เล่มไม่พบ ($X=4.24$) ในระดับปานกลางมี 4 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ไม่สามารถสืบค้นบทความวารสาร / หนังสือพิมพ์ได้ ($X=3.44$)

คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน นักศึกษาประสบปัญหา 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และ ระดับน้อย นักศึกษาประสบปัญหาในระดับมากมี 1 ปัญหา คือ ค้นรายชื่อหนังสือได้แต่หาตัวเล่มไม่พบ ($X=4.06$) ในระดับปานกลางมี 3 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ไม่สามารถสืบค้นบทความวารสาร / หนังสือพิมพ์ได้ ($X=2.94$) ในระดับน้อยมี 1 ปัญหา คือ ผลการสืบค้นที่ได้รับมีจำนวนมากเกินไป ($X=2.06$)

คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา นักศึกษาประสบปัญหา 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และ ระดับน้อย นักศึกษาประสบปัญหาในระดับมากมี 2 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ค้นรายชื่อหนังสือได้แต่หาตัวเล่มไม่พบ ($X=4.30$) ในระดับปานกลางมี 1 ปัญหา คือ ผลการสืบค้นที่ได้รับมีจำนวนน้อยเกินไป ($X=3.22$) ในระดับน้อยมี 2 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผลการสืบค้นที่ได้รับมีจำนวนมากเกินไป ($X=2.22$)

คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี นักศึกษาประสบปัญหา 2 ระดับ คือ ระดับมาก และ ระดับปานกลาง นักศึกษาประสบปัญหาในระดับมากมี 1 ปัญหา คือ ค้นรายชื่อหนังสือได้แต่หาตัวเล่มไม่พบ ($X=3.88$) ในระดับปานกลางมี 4 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ไม่สามารถสืบค้นบทความวารสาร / หนังสือพิมพ์ได้ ($X=3.35$)

คณะวิศวกรรมศาสตร์ นักศึกษาประสบปัญหา 2 ระดับ คือ ระดับมาก และ ระดับปานกลาง นักศึกษาประสบปัญหาในระดับมากมี 1 ปัญหา คือ ค้นรายชื่อหนังสือได้แต่หาตัวเล่มไม่พบ ($X=4.21$) ในระดับปานกลางมี 4 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ไม่สามารถสืบค้นบทความวารสาร / หนังสือพิมพ์ได้ ($X=3.21$)

คณะแพทยศาสตร์ นักศึกษาประสบปัญหา 2 ระดับ คือ ระดับมาก และ ระดับปานกลาง นักศึกษาประสบปัญหาในระดับมากมี 1 ปัญหา คือ ค้นรายชื่อหนังสือได้แต่หาตัวเล่มไม่พบ ($X=4.29$) ในระดับปานกลางมี 4 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผลการสืบค้นที่ได้รับมีจำนวนมากเกินไป ($X=3.29$)

คณะสหเวชศาสตร์ นักศึกษาประสบปัญหา 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และ ระดับน้อย นักศึกษาประสบปัญหาในระดับมากมี 1 ปัญหา คือ ค้นรายชื่อหนังสือได้แต่หาตัวเล่มไม่พบ ($X=4.00$) ในระดับปานกลางมี 3 ปัญหา คือ ผลการสืบค้นที่ได้รับมีจำนวนมากเกินไป ($X=3.00$) ในระดับน้อยมี 1 ปัญหา คือ ไม่สามารถสืบค้นบทความวารสาร / หนังสือพิมพ์ได้ ($X=2.43$)

คณะทันตแพทยศาสตร์ นักศึกษาประสบปัญหา 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และ ระดับน้อย นักศึกษาประสบปัญหาในระดับมากมี 1 ปัญหา คือ ค้นรายชื่อหนังสือได้แต่หาตัวเล่มไม่พบ ($X=3.90$) ในระดับปานกลางมี 2 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ไม่สามารถสืบค้นบทความวารสาร / หนังสือพิมพ์ได้ ($X=2.90$) ในระดับน้อยมี 2 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผลการสืบค้นที่ได้รับมีจำนวนน้อยเกินไป ($X=2.25$)

คณะพยาบาลศาสตร์ นักศึกษาประสบปัญหา 2 ระดับ คือ ระดับมาก และ ระดับปานกลาง นักศึกษาประสบปัญหาในระดับมากมี 1 ปัญหา คือ ค้นรายชื่อหนังสือได้แต่หาตัวเล่มไม่พบ ($X=4.50$) ในระดับปานกลางมี 4 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ไม่สามารถสืบค้นบทความวารสาร / หนังสือพิมพ์ได้ ($X=3.25$)

คณะศิลปกรรมศาสตร์ นักศึกษาประสบปัญหา 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และ ระดับน้อย นักศึกษาประสบปัญหาในระดับมากมี 1 ปัญหา คือ ค้นรายชื่อหนังสือได้แต่หาตัวเล่มไม่พบ ($X=3.70$) ในระดับปานกลางมี 3 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ไม่สามารถสืบค้นบทความวารสาร / หนังสือพิมพ์ได้ ($X=3.25$) ในระดับน้อยมี 1 ปัญหา คือ ผลการสืบค้นที่ได้รับมีจำนวนมากเกินไป ($X=2.29$)

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ นักศึกษาประสบปัญหา 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และ ระดับน้อย นักศึกษาประสบปัญหาในระดับมากมี 2 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ไม่สามารถสืบค้นบทความวารสาร / หนังสือพิมพ์ได้ ($X=4.25$) ในระดับปานกลางมี 2 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผลการสืบค้นที่ได้รับมีจำนวนน้อยเกินไป ($X=2.90$) ในระดับน้อยมี 1 ปัญหา คือ ผลการสืบค้นที่ได้รับมีจำนวนมากเกินไป ($X=2.11$) (ตารางที่ 26)

ตารางที่ 26 ค่าเฉลี่ยของปัญหาด้านผลการสืบค้น จำแนกตามคณะ

รายการปัญหา	ผลการสืบค้นที่ได้รับไม่ตรงกับความต้องการ			ผลการสืบค้นที่ได้รับมีจำนวนมากเกินไป			ผลการสืบค้นที่ได้รับมีจำนวนน้อยเกินไป			ไม่สามารถสืบค้นบทความวารสาร / หนังสือพิมพ์ได้			ค้นหนังสือได้แต่หาตัวเล่มไม่พบ			อื่น ๆ			
	คณะ	X	S.D	ปก	x	S.D	ปก	x	S.D	ปก	x	S.D	ปก	x	S.D	ปก	x	S.D	ปก
นิติศาสตร์ (N=53)		2.65	1.19	ปก	2.33	1.15	น้อย	2.86	1.20	ปก	2.98	1.55	ปก	4.17	1.20	มาก	-	-	-
พาณิชยศาสตร์และการบัญชี (N=42)		2.40	1.13	น้อย	2.05	1.27	น้อย	2.24	1.34	น้อย	2.71	1.45	มาก	4.02	1.02	มาก	-	-	-
รัฐศาสตร์ (N=15)		3.07	0.70	ปก	2.47	0.99	น้อย	3.07	1.10	ปก	3.73	1.16	มาก	4.27	0.88	มาก	-	-	-
เศรษฐศาสตร์ (N=27)		2.56	1.42	ปก	2.07	1.33	น้อย	2.48	1.42	น้อย	3.00	1.41	ปก	4.22	0.75	มาก	-	-	-
สังคมสงเคราะห์ศาสตร์ (N=24)		3.04	1.27	ปก	2.54	1.22	ปก	3.21	1.02	ปก	3.42	1.14	ปก	4.42	0.78	มาก	-	-	-
ศิลปศาสตร์ (N=42)		2.71	1.11	ปก	2.26	1.31	น้อย	2.52	1.21	ปก	2.98	1.18	ปก	3.90	1.19	มาก	-	-	-
วารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน (N=18)		2.50	1.29	ปก	2.11	1.18	น้อย	1.94	1.16	น้อย	2.78	1.48	ปก	4.00	1.19	มาก	-	-	-
สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา (N=10)		3.30	1.06	ปก	3.10	1.29	ปก	3.30	1.42	ปก	3.40	1.71	ปก	4.10	1.10	มาก	-	-	-
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (N=51)		2.88	1.13	ปก	2.31	1.21	น้อย	2.76	1.31	ปก	2.94	1.52	ปก	3.90	1.04	มาก	-	-	-
วิศวกรรมศาสตร์ (N=25)		2.48	1.42	น้อย	2.12	1.13	น้อย	2.32	1.14	น้อย	2.72	1.43	ปก	2.80	1.47	ปก	-	-	-
แพทยศาสตร์ (N=8)		2.13	1.13	น้อย	2.25	1.39	น้อย	2.75	1.04	ปก	3.13	1.64	ปก	4.25	1.16	ปก	-	-	-
สหเวชศาสตร์ (N=8)		2.63	0.74	ปก	2.25	1.28	น้อย	2.75	0.89	ปก	3.38	0.74	ปก	4.13	0.83	มาก	-	-	-
ทันตแพทยศาสตร์ (N=10)		2.20	1.14	น้อย	2.00	1.15	น้อย	2.00	1.15	น้อย	2.60	1.84	ปก	3.80	1.40	มาก	-	-	-
พยาบาลศาสตร์ (N=10)		2.90	1.45	ปก	2.50	1.27	ปก	2.50	1.51	ปก	2.40	1.58	น้อย	3.40	1.35	ปก	-	-	-
ศิลปศาสตร์ (N=10)		2.00	1.25	น้อย	2.20	1.69	น้อย	2.90	1.45	ปก	3.30	0.95	ปก	3.90	0.74	มาก	-	-	-
สถาปัตยกรรมศาสตร์ (N=10)		3.50	0.71	มาก	2.90	0.99	ปก	3.30	0.67	ปก	3.30	1.06	ปก	3.50	1.51	มาก	-	-	-

มทส = มากที่สุด ม = มาก ปก = ปานกลาง น = น้อย นทส = น้อยที่สุด

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3.3 ปัญหาด้านแหล่งที่ใช้ติดต่อเพื่อใช้สืบค้นรายการแบบออนไลน์

ปัญหาด้านแหล่งที่ใช้สืบค้นซึ่งจำแนกเป็น 9 ปัญหาย่อย พบว่า ปัญหาที่มีผู้ตอบจำนวนมากที่สุด 347 คน คือ ปริมาณเครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีให้บริการในห้องสมุดภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์มีจำนวนน้อย และไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกในการใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ เช่น กระดาษ ปากกา เป็นต้น ส่วนปัญหาที่มีจำนวนผู้ตอบน้อยที่สุด 276 คนคือ ไม่สามารถถ่ายโอนโปรแกรมสืบค้นรายการแบบออนไลน์มาใช้งานได้

ปัญหาด้านแหล่งที่ใช้สืบค้น แบ่งเป็น แหล่งภายในมหาวิทยาลัย กับแหล่งที่ภายนอกมหาวิทยาลัย

ปัญหาแหล่งภายในมหาวิทยาลัย มีด้วยกัน 2 ระดับ คือ ระดับมาก และระดับปานกลาง ปัญหาในระดับมาก มี 2 ปัญหา เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ ไม่มีเครื่องพิมพ์ (printer) บริการพิมพ์ผลการสืบค้นลงบนกระดาษ ($X=3.69$) และไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกในการใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ เช่น กระดาษ ปากกา เป็นต้น ($X=3.51$) ปัญหาในระดับปานกลาง มี 3 ปัญหา เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ ไม่มีบรรณารักษ์หรือเจ้าหน้าที่ห้องสมุดให้คำแนะนำเมื่อเกิดปัญหา ($X=3.18$) ปริมาณเครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีให้บริการในห้องสมุดภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์มีจำนวนน้อย ($X=3.06$) และเครื่องคอมพิวเตอร์ขัดข้องบ่อย ($X=3.01$)

ปัญหาแหล่งภายนอกมหาวิทยาลัย มีด้วยกัน 2 ระดับ คือ ระดับมาก และระดับปานกลาง ปัญหาในระดับมากมี 2 ปัญหา เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ ไม่ทราบวิธีการติดตั้ง (set up) โปรแกรมสืบค้นรายการแบบออนไลน์หลังจากที่ถ่ายโอนได้มาแล้ว ($X=3.62$) และ ไม่สามารถสืบค้นรายการแบบออนไลน์ได้จากเครื่องคอมพิวเตอร์ที่อยู่ภายนอกห้องสมุด ($X=3.49$) ปัญหาในระดับปานกลางมี 2 ปัญหา เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ ไม่สามารถสืบค้นรายการแบบออนไลน์ได้จากเครื่องคอมพิวเตอร์ที่อยู่นอกห้องสมุด ($X=3.49$) และ ไม่สามารถถ่ายโอนโปรแกรมสืบค้นรายการแบบออนไลน์มาใช้งานได้ ($X=3.42$) (ตารางที่ 27)

ตารางที่ 27 ค่าเฉลี่ยของปัญหาด้านแหล่งที่ใช้ติดต่อเพื่อใช้สืบค้นรายการแบบ
ออนไลน์ของห้องสมุดภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

รายการปัญหา	X	S.D.	แปลความ
■ แหล่งที่ใช้สืบค้นภายในมหาวิทยาลัย			
ปริมาณเครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีให้บริการในห้องสมุดภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์มีจำนวนน้อย (N=347)	3.06	1.01	ปานกลาง
เครื่องคอมพิวเตอร์ช้าของบ่อย (N=345)	3.01	1.12	ปานกลาง
ไม่มีเครื่องพิมพ์ (printer) บริการพิมพ์ผลการสืบค้นลงบนกระดาษ (N=339)	3.69	1.14	มาก
ไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกในการใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ เช่น กระดาษ ปากกา เป็นต้น (N=347)	3.51	1.09	มาก
ไม่มีบรรณารักษ์หรือเจ้าหน้าที่ห้องสมุดให้คำแนะนำเมื่อเกิดปัญหา (N=343)	3.18	1.12	ปานกลาง
■ แหล่งที่ใช้สืบค้นภายนอกมหาวิทยาลัย			
ไม่สามารถถ่ายโอน (download) โปรแกรมสืบค้นรายการแบบออนไลน์มาใช้งานได้ (N=276)	3.42	1.04	ปานกลาง
ไม่ทราบวิธีการติดตั้ง (set up) โปรแกรมสืบค้นรายการแบบออนไลน์หลังจากที่ได้ถ่ายโอนมาได้แล้ว (N=284)	3.62	1.13	มาก
ไม่สามารถสืบค้นรายการแบบออนไลน์ได้จากเครื่องคอมพิวเตอร์ที่อยู่ภายนอกห้องสมุด (N=281)	3.49	1.13	ปานกลาง
ใช้เวลานานในการถ่ายโอนโปรแกรมสืบค้นรายการแบบออนไลน์ (N=281)	3.51	1.07	มาก

เมื่อพิจารณาระดับปัญหาด้านแหล่งที่ใช้ติดต่อเพื่อใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ของห้องสมุดภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ที่นักศึกษาประสบ จำแนกตามคณะพบว่า

แหล่งที่ใช้สืบค้นภายในมหาวิทยาลัย

คณะนิติศาสตร์ นักศึกษาประสบปัญหา 2 ระดับ คือ ระดับมาก และ ระดับปานกลาง นักศึกษาประสบปัญหาในระดับมากมี 2 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ไม่มีเครื่องพิมพ์ (printer) บริการพิมพ์ผลการสืบค้นลงบนกระดาษ ($X=3.75$) ในระดับปานกลางมี 3 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ไม่มีบรรณารักษ์หรือเจ้าหน้าที่ห้องสมุดให้คำแนะนำเมื่อเกิดปัญหา ($X=3.24$)

คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี นักศึกษาประสบปัญหา 2 ระดับ คือ ระดับมาก และ ระดับปานกลาง นักศึกษาประสบปัญหาในระดับมากมี 1 ปัญหา คือ ไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกในการใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ เช่น กระดาษ ปากกา เป็นต้น ($X=3.72$) ในระดับปานกลางมี 4 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ไม่มีเครื่องพิมพ์ (printer) บริการพิมพ์ผลการสืบค้นลงบนกระดาษ ($X=3.47$)

คณะรัฐศาสตร์ นักศึกษาประสบปัญหา 2 ระดับ คือ ระดับปานกลาง และ ระดับน้อย นักศึกษาประสบปัญหาในระดับปานกลางมี 4 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ไม่มีบรรณารักษ์หรือเจ้าหน้าที่ห้องสมุดให้คำแนะนำเมื่อเกิดปัญหา ($X=3.36$) ในระดับน้อยมี 1 ปัญหา คือ ไม่มีเครื่องพิมพ์ (printer) บริการพิมพ์ผลการสืบค้นลงบนกระดาษ ($X=2.42$)

คณะเศรษฐศาสตร์ นักศึกษาประสบปัญหาทั้งหมดเพียง 1 ระดับ คือ ระดับปานกลาง โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ไม่มีเครื่องพิมพ์ (printer) บริการพิมพ์ผลการสืบค้นลงบนกระดาษ ($X=3.38$)

คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ นักศึกษาประสบปัญหาทั้งหมดเพียง 1 ระดับ คือ ระดับปานกลาง โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกในการใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ เช่น กระดาษ ปากกา เป็นต้น ($X=3.45$)

คณะศิลปศาสตร์ นักศึกษาประสบปัญหาทั้งหมดเพียง 1 ระดับ คือ ระดับปานกลาง โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ไม่มีเครื่องพิมพ์ (printer) บริการพิมพ์ผลการสืบค้นลงบนกระดาษ ($X=3.49$)

คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน นักศึกษาประสบปัญหา 2 ระดับ คือ ระดับมาก และ ระดับปานกลาง นักศึกษาประสบปัญหาในระดับมากมี 1 ปัญหา คือ ไม่มีเครื่องพิมพ์ (printer) บริการพิมพ์ผลการสืบค้นลงบนกระดาษ ($X=3.59$) ในระดับปานกลางมี 4 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกในการใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ เช่น กระดาษ ปากกา เป็นต้น ($X=3.33$)

คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา นักศึกษาประสบปัญหา 2 ระดับ คือ ระดับมาก และ ระดับปานกลาง นักศึกษาประสบปัญหาในระดับมากมี 1 ปัญหา คือ ไม่มีเครื่องพิมพ์ (printer) บริการพิมพ์ผลการสืบค้นลงบนกระดาษ ($X=4.11$) ในระดับปานกลางมี 4 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกในการใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ เช่น กระดาษ ปากกา เป็นต้น ($X=3.33$)

คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี นักศึกษาประสบปัญหา 2 ระดับ คือ ระดับมาก และ ระดับปานกลาง นักศึกษาประสบปัญหาในระดับมากมี 2 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ไม่มีเครื่องพิมพ์ (printer) บริการพิมพ์ผลการสืบค้นลงบนกระดาษ ($X=4.00$) ในระดับปานกลางมี 3 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เครื่องคอมพิวเตอร์ขัดข้องบ่อย ($X=3.44$)

คณะวิศวกรรมศาสตร์ นักศึกษาประสบปัญหา 2 ระดับ คือ ระดับมาก และ ระดับปานกลาง นักศึกษาประสบปัญหาในระดับมากมี 2 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ไม่มีเครื่องพิมพ์ (printer) บริการพิมพ์ผลการสืบค้นลงบนกระดาษ ($X=4.04$) ในระดับปานกลางมี 3 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ปริมาณเครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีให้บริการในห้องสมุดภายในมหาวิทยาลัยวิศวกรรมศาสตร์มีจำนวนน้อย ($X=3.50$)

คณะแพทยศาสตร์ นักศึกษาประสบปัญหา 2 ระดับ คือ ระดับมาก และ ระดับปานกลาง นักศึกษาประสบปัญหาในระดับมากมี 3 ปัญหา โดยมีปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด

เท่ากัน 2 ปัญหา คือ ไม่มีเครื่องพิมพ์ (printer) บริการพิมพ์ผลการสืบค้นลงบนกระดาษ ($X=4.00$) และ ไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกในการใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ เช่น กระดาษ ปากกา เป็นต้น ($X=4.00$) ในระดับปานกลางมี 2 ปัญหา โดยมีปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากัน 2 ปัญหา คือ เครื่องคอมพิวเตอร์ขัดข้องบ่อย ($X=3.00$) และ ไม่มีบรรณารักษ์หรือเจ้าหน้าที่ห้องสมุดให้คำแนะนำเมื่อเกิดปัญหา ($X=3.00$)

คณะสหเวชศาสตร์ นักศึกษาประสบปัญหา 2 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และ ระดับน้อย นักศึกษาประสบปัญหาในระดับมากมี 2 ปัญหา โดยมีปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ไม่มีเครื่องพิมพ์ (printer) บริการพิมพ์ผลการสืบค้นลงบนกระดาษ ($X=3.86$) ในระดับปานกลางมี 3 ปัญหา โดยมีปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากัน 2 ปัญหา คือ ปริมาณเครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีให้บริการในห้องสมุดภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์มีจำนวนน้อย ($X=2.63$) และ เครื่องคอมพิวเตอร์ขัดข้องบ่อย ($X=2.63$)

คณะทันตแพทยศาสตร์ นักศึกษาประสบปัญหา 2 ระดับ คือ ระดับมาก และระดับปานกลาง นักศึกษาประสบปัญหาในระดับมากมี 1 ปัญหา คือ ไม่มีเครื่องพิมพ์ (printer) บริการพิมพ์ผลการสืบค้นลงบนกระดาษ ($X=3.56$) ในระดับปานกลางมี 4 ปัญหา โดยมีปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 2 ปัญหา คือ ปริมาณเครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีให้บริการในห้องสมุดภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์มีจำนวนน้อย ($X=3.50$) ไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกในการใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ เช่น กระดาษ ปากกา เป็นต้น ($X=3.50$)

คณะพยาบาลศาสตร์ นักศึกษาประสบปัญหา 2 ระดับ คือ ระดับมาก และระดับปานกลาง นักศึกษาประสบปัญหาในระดับมากมี 2 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ไม่มีเครื่องพิมพ์ (printer) บริการพิมพ์ผลการสืบค้นลงบนกระดาษ ($X=3.70$) ในระดับปานกลางมี 3 ปัญหา โดยมีปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากัน 2 ปัญหา คือ ปริมาณเครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีให้บริการในห้องสมุดภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์มีจำนวนน้อย ($X=3.30$) และ เครื่องคอมพิวเตอร์ขัดข้องบ่อย ($X=3.30$)

คณะศิลปกรรมศาสตร์ นักศึกษาประสบปัญหา 2 ระดับ คือ ระดับมาก และระดับปานกลาง นักศึกษาประสบปัญหาในระดับมากมี 2 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ไม่มีเครื่องพิมพ์ (printer) บริการพิมพ์ผลการสืบค้นลงบนกระดาษ ($X=3.83$) ในระดับปานกลางมี 3 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เครื่องคอมพิวเตอร์ขัดข้องบ่อย ($X=3.13$)

สถาปัตยกรรมศาสตร์ นักศึกษาประสบปัญหา 2 ระดับ คือ ระดับมาก และ ระดับปานกลาง นักศึกษาประสบปัญหาในระดับมากมี 3 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกในการใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ เช่น กระดาษ ปากกา เป็นต้น ($X=4.22$) ในระดับปานกลางมี 2 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เครื่องคอมพิวเตอร์ช้าต้องบ่อย ($X=3.10$)

แหล่งที่ใช้สืบค้นภายนอกมหาวิทยาลัย

คณะนิติศาสตร์ นักศึกษาประสบปัญหา 2 ระดับ คือ ระดับมาก และ ระดับปานกลาง นักศึกษาประสบปัญหาในระดับมากมี 3 ปัญหา โดยมีปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากัน 2 ปัญหา คือ ไม่ทราบวิธีการติดตั้งโปรแกรมสืบค้นรายการแบบออนไลน์หลังจากที่ถ่ายโอนมาได้แล้ว และ ใช้เวลานานในการถ่ายโอนโปรแกรมสืบค้นรายการแบบออนไลน์ ($X=3.65$) ในระดับปานกลางมี 3 ปัญหา คือ ไม่สามารถถ่ายโอนโปรแกรมสืบค้นรายการแบบออนไลน์มาใช้งานได้ ($X=3.42$)

คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี นักศึกษาประสบปัญหา 1 ระดับ คือ ระดับปานกลาง โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ไม่ทราบวิธีการติดตั้งโปรแกรมสืบค้นรายการแบบออนไลน์หลังจากที่ถ่ายโอนมาได้แล้ว ($X=3.41$)

คณะรัฐศาสตร์ นักศึกษาประสบปัญหา 1 ระดับ คือ ระดับมาก โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ไม่สามารถถ่ายโอนโปรแกรมสืบค้นรายการแบบออนไลน์มาใช้งานได้ ($X=4.11$)

คณะเศรษฐศาสตร์ นักศึกษาประสบปัญหาทั้งหมดเพียง 1 ระดับ คือ ระดับปานกลาง โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ไม่สามารถถ่ายโอนโปรแกรมสืบค้นรายการแบบออนไลน์มาใช้งานได้ ($X=3.22$)

คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ นักศึกษาประสบปัญหา 2 ระดับ คือ ระดับมาก และ ระดับปานกลาง นักศึกษาประสบปัญหาในระดับมากมี 3 ปัญหา คือ ใช้เวลานานในการ

ถ่ายโอนโปรแกรมสืบค้นรายการแบบออนไลน์ ($X=3.86$) ในระดับปานกลางมี 1 ปัญหา คือ ไม่สามารถถ่ายโอนโปรแกรมสืบค้นรายการแบบออนไลน์มาใช้งานได้ ($X=3.48$)

คณะศิลปศาสตร์ นักศึกษาประสบปัญหา 2 ระดับ คือ ระดับมาก และระดับปานกลาง นักศึกษาประสบปัญหาในระดับมากมี 3 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ไม่ทราบวิธีการติดตั้งโปรแกรมสืบค้นรายการแบบออนไลน์หลังจากที่ถ่ายโอนมาได้แล้ว ($X=3.76$)) ในระดับปานกลางมี 1 ปัญหา คือ ไม่สามารถถ่ายโอนโปรแกรมสืบค้นรายการแบบออนไลน์มาใช้งานได้ ($X=3.48$)

คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน นักศึกษาประสบปัญหา 1 ระดับ คือ ระดับปานกลาง โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ไม่ทราบวิธีการติดตั้งโปรแกรมสืบค้นรายการแบบออนไลน์หลังจากที่ถ่ายโอนมาได้แล้ว ($X=3.50$)

คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา นักศึกษาประสบปัญหา 2 ระดับ คือ ระดับมาก และ ระดับปานกลาง นักศึกษาประสบปัญหาในระดับมากมี 2 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ไม่ทราบวิธีการติดตั้งโปรแกรมสืบค้นรายการแบบออนไลน์หลังจากที่ถ่ายโอนมาได้แล้ว ($X=4.00$) ในระดับปานกลางมี 2 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ใช้เวลานานในการถ่ายโอนโปรแกรมสืบค้นรายการแบบออนไลน์ ($X=3.43$)

คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี นักศึกษาประสบปัญหา 2 ระดับ คือ ระดับมาก และ ระดับปานกลาง นักศึกษาประสบปัญหาในระดับมากมี 2 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ไม่ทราบวิธีการติดตั้งโปรแกรมสืบค้นรายการแบบออนไลน์หลังจากที่ถ่ายโอนมาได้แล้ว ($X=3.80$) ในระดับปานกลางมี 2 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ใช้เวลานานในการถ่ายโอนโปรแกรมสืบค้นรายการแบบออนไลน์ ($X=3.43$)

คณะวิศวกรรมศาสตร์ นักศึกษาประสบปัญหา 3 ระดับ คือ ระดับมาก และระดับปานกลาง นักศึกษาประสบปัญหาในระดับมากมี 3 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ไม่สามารถสืบค้นรายการแบบออนไลน์จากเครื่องคอมพิวเตอร์ที่อยู่ภายนอกห้องสมุดได้ ($X=3.71$) ในระดับปานกลางมี 1 ปัญหา คือ ใช้เวลานานในการถ่ายโอนโปรแกรมสืบค้นรายการแบบออนไลน์ ($X=3.50$)

คณะแพทยศาสตร์ นักศึกษาประสบปัญหา 2 ระดับ คือ ระดับมาก และระดับปานกลาง นักศึกษาประสบปัญหาในระดับมากมี 3 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ไม่สามารถสืบค้นรายการแบบออนไลน์จากเครื่องคอมพิวเตอร์ที่อยู่ภายนอกห้องสมุดได้ ($X=3.83$) ในระดับปานกลางมี 1 ปัญหา คือ ไม่สามารถถ่ายโอนโปรแกรมสืบค้นรายการแบบออนไลน์มาใช้งานได้ ($X=3.40$)

คณะสหเวชศาสตร์ นักศึกษาประสบปัญหาเพียง 1 ระดับ คือ ระดับปานกลาง โดยมีปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ใช้เวลานานในการถ่ายโอนโปรแกรมสืบค้นรายการแบบออนไลน์ ($X=3.50$)

คณะทันตแพทยศาสตร์ นักศึกษาประสบปัญหา 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย นักศึกษาประสบปัญหาในระดับมากมี 1 ปัญหา คือ ไม่ทราบวิธีการติดตั้งโปรแกรมสืบค้นรายการแบบออนไลน์หลังจากที่ถ่ายโอนมาได้แล้ว ($X=3.60$) ในระดับปานกลางมี 2 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ไม่สามารถถ่ายโอนโปรแกรมสืบค้นรายการแบบออนไลน์มาใช้งานได้ ($X=3.17$) ในระดับน้อยมี 1 ปัญหา คือ ไม่สามารถสืบค้นรายการแบบออนไลน์จากเครื่องคอมพิวเตอร์ที่อยู่ภายนอกห้องสมุดได้ ($X=2.25$)

คณะพยาบาลศาสตร์ นักศึกษาประสบปัญหา 1 ระดับ คือ ระดับมาก โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ไม่ทราบวิธีการติดตั้งโปรแกรมสืบค้นรายการแบบออนไลน์หลังจากที่ถ่ายโอนมาได้แล้ว ($X=4.33$)

คณะศิลปกรรมศาสตร์ นักศึกษาประสบปัญหา 2 ระดับ คือ ระดับมาก และระดับปานกลาง นักศึกษาประสบปัญหาในระดับมากมี 1 ปัญหา คือ ใช้เวลานานในการถ่ายโอนโปรแกรมสืบค้นรายการแบบออนไลน์ ($X=3.60$) ในระดับปานกลางมี 3 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ไม่สามารถถ่ายโอนโปรแกรมสืบค้นรายการแบบออนไลน์มาใช้งานได้ ($X=3.25$)

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ นักศึกษาประสบปัญหา 1 ระดับ คือ ระดับมาก โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ไม่ทราบวิธีการติดตั้งโปรแกรมสืบค้นรายการแบบออนไลน์หลังจากที่ถ่ายโอนมาได้แล้ว ($X=4.00$) (ตารางที่ 28)

ตารางที่ 28 ค่าเฉลี่ยของปัญหาด้านแหล่งที่ใช้สืบค้น จำแนกตามคณะ

รายการปัญหา	นิติศาสตร์ (N=63)		พาณิชยศาสตร์และการบัญชี (N=42)		รัฐศาสตร์ (N=15)		เศรษฐศาสตร์ (N=27)		สังคมสงเคราะห์ศาสตร์ (N=24)		ศิลปศาสตร์ (N=42)		วารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน (N=18)		สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา (N=10)		วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (N=51)		วิศวกรรมศาสตร์ (N=25)		แพทยศาสตร์ (N=8)		สหเวชศาสตร์ (N=8)		ทันตแพทยศาสตร์ (N=10)		พยาบาลศาสตร์ (N=10)		ศิลปกรรมศาสตร์ (N=10)		สถาปัตยกรรมศาสตร์ (N=10)	
	X	S.D	X	S.D	X	S.D	X	S.D	X	S.D	X	S.D	X	S.D	X	S.D	X	S.D	X	S.D	X	S.D	X	S.D	X	S.D	X	S.D	X	S.D	X	S.D
• แหล่งสืบค้นภายในมหาวิทยาลัย ปริมาณเครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีให้บริการในห้องสมุดภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	3.00 / ปก	1.23	2.24 / น	1.41	2.73 / ปก	1.10	2.70 / ปก	1.56	2.92 / ปก	1.02	2.79 / ปก	1.35	2.89 / ปก	1.32	3.30 / ปก	1.42	2.84 / ปก	0.94	2.32 / น	1.52	3.00 / ปก	2.00	3.00 / ปก	0.93	2.60 / ปก	0.84	3.70 / ม	1.06	3.30 / ปก	1.06	2.80 / ปก	1.03
เครื่องคอมพิวเตอร์ช้าบ่อย	2.95 / ปก	1.34	2.36 / น	2.36	2.80 / ปก	1.08	2.37 / น	1.39	2.79 / ปก	1.25	2.83 / ปก	1.29	3.33 / ปก	0.91	4.20 / ม	0.92	2.80 / ปก	1.27	2.84 / ปก	1.25	2.25 / น	1.83	3.75 / ม	0.90	2.80 / ม	0.92	2.90 / ปก	1.52	2.90 / ปก	1.37	3.40 / ปก	0.84
ไม่มีเครื่องพิมพ์ ฯ	3.54 / ม	1.23	2.98 / ปก	2.98	3.53 / ม	1.13	2.93 / ปก	1.69	3.71 / ม	1.33	3.50 / ม	1.45	3.44 / ปก	1.38	4.70 / มทส	0.67	3.47 / ปก	1.60	3.64 / ม	1.22	2.63 / ปก	2.20	4.13 / ม	0.83	2.70 / ม	1.49	3.30 / ปก	1.57	3.20 / ปก	1.40	3.60 / ม	1.07
ไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวก ฯ	3.41 / ปก	1.21	2.79 / ปก	2.79	3.67 / ม	1.05	2.93 / ปก	1.41	3.54 / ม	1.41	2.95 / ปก	1.41	3.50 / ม	1.29	4.50 / มทส	0.85	3.33 / ปก	1.34	3.20 / ปก	1.32	3.00 / ปก	2.14	4.00 / ม	0.76	2.80 / ม	1.14	3.30 / ปก	1.42	3.20 / ปก	1.62	3.70 / ม	1.34
ไม่มีบรรณารักษ์หรือเจ้าหน้าที่ห้องสมุด ฯ	2.95 / ปก	1.38	2.60 / ปก	2.60	3.00 / ปก	0.93	2.52 / ปก	1.50	2.92 / ปก	1.41	2.86 / ปก	1.42	2.78 / ปก	1.44	3.80 / ปก	0.92	2.82 / ปก	1.28	3.16 / ปก	0.99	3.00 / ปก	2.07	3.50 / ปก	0.76	2.50 / น	1.08	2.70 / ปก	1.16	2.80 / ปก	1.55	3.60 / ม	0.97
อื่น ๆ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
• แหล่งสืบค้นภายนอกมหาวิทยาลัย ไม่สามารถถ่ายโอน ฯ	3.10 / ปก	1.58	2.62 / ปก	2.62	3.27 / ปก	0.88	1.33 / นทส	1.54	2.29 / น	1.99	2.83 / ปก	1.50	3.00 / ปก	1.33	3.72 / ปก	1.89	2.51 / ปก	1.67	2.80 / ปก	1.58	2.88 / ปก	2.42	3.75 / ม	1.04	1.70 / น	1.34	3.10 / ปก	1.37	2.90 / ปก	1.66	2.50 / น	1.43
ไม่ทราบวิธีติดตั้ง ฯ	3.44 / ปก	1.63	2.95 / ปก	2.95	3.47 / ปก	1.06	1.59 / น	1.72	2.13 / น	2.09	2.86 / ปก	1.54	3.00 / ปก	1.41	3.70 / ม	2.06	2.53 / ปก	1.77	3.20 / ปก	1.55	2.50 / ปก	2.14	3.75 / ม	1.16	2.00 / น	2.00	3.20 / ปก	1.32	3.30 / ปก	1.49	2.50 / น	1.51
ไม่สามารถสืบค้นรายการแบบออนไลน์ ฯ	3.33 / ปก	1.52	2.57 / ปก	2.57	3.13 / ปก	1.25	1.67 / น	1.78	2.00 / น	2.02	2.83 / ปก	1.53	3.22 / ปก	1.70	3.70 / ม	1.83	2.43 / น	1.68	3.20 / ปก	1.47	2.88 / ปก	2.03	3.88 / ม	0.99	2.20 / น	1.81	3.10 / ปก	1.66	3.00 / ปก	1.41	2.00 / น	1.33
ใช้เวลานานในการถ่ายโอน ฯ	3.37 / ปก	1.59	2.45 / น	2.45	3.13 / ปก	0.99	1.37 / นทส	1.57	2.04 / น	1.94	2.95 / ปก	1.50	2.94 / ปก	1.70	3.80 / ม	1.55	2.33 / น	1.69	2.60 / ปก	1.94	2.63 / ปก	2.26	3.88 / ม	0.99	2.00 / น	1.76	2.60 / ปก	1.26	3.80 / ม	0.92	2.30 / น	1.57
อื่น ๆ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

มทส = มากที่สุด

ม = มาก

ปก = ปานกลาง

น = น้อย

นทส = น้อยที่สุด

ข้อเสนอแนะ

นักศึกษาจำนวน 88 คน ให้ข้อเสนอแนะในการใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ของห้องสมุดภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ดังต่อไปนี้

1. ต้องการคู่มือ / คำแนะนำในการใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ที่มีรายละเอียดมากกว่าที่มีอยู่ (19 คน)
2. ควรมีการปรับปรุง (update) ข้อมูลในคอมพิวเตอร์อย่างสม่ำเสมอ และถูกต้อง เช่น ในเครื่องคอมพิวเตอร์ได้ให้ข้อมูลว่ามีหนังสือที่ต้องการอยู่ในห้องสมุด (onshelf) แต่เมื่อไปหาที่ชั้นหนังสือ กลับไม่พบหนังสือเล่มที่ต้องการ (17 คน)
3. ต้องการให้เพิ่มจำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ให้บริการสืบค้นข้อมูลของห้องสมุดภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (16 คน)
4. ต้องการให้บรรณารักษ์หรือเจ้าหน้าที่ห้องสมุดให้คำแนะนำเมื่อเกิดปัญหา (12 คน)
5. ต้องการให้ทางเลือกในการสืบค้นที่เป็นภาษาไทย (12 คน)
6. ต้องการการประชาสัมพันธ์ / การอบรมแนะนำเกี่ยวกับวิธีการใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ (5 คน)
7. ต้องการคำแนะนำในการแก้ไขปัญหาในปุ่มคำสั่งช่วยเหลือด้วยตนเอง (HELP) ที่เป็นภาษาไทย (1 คน)
8. ควรมีการปรับปรุงสมรรถนะของเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ใช้สืบค้นข้อมูลให้มีการประมวลผลเร็วกว่าเดิม (1 คน)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในด้านวัตถุประสงค์ ความถี่แหล่งที่ค้น การเรียนรู้การใช้ระบบ รายการที่สืบค้น กลยุทธ์การสืบค้น และการแสดงผล ตลอดจนปัญหาในการใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์

สมมติฐานในการวิจัย คือ

1. นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ส่วนใหญ่ใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อค้นข้อมูลประกอบการทำรายงาน ค้นจากห้องสมุดในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เรียนรู้การใช้ระบบด้วยตนเอง สืบค้นโดยใช้รายการชื่อเรื่อง และแสดงผลในรูปแบบข้อมูลบรรณานุกรมแบบสมบูรณ์
2. นักศึกษาประสบปัญหาในระดับมากในด้านการขาดความเข้าใจวิธีการใช้ระบบ และ ปริมาณเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ให้บริการในห้องสมุดในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์มีจำนวนน้อย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ชั้นปีที่ 2-4 ที่กำลังศึกษาในภาคปลาย ปีการศึกษา 2543 จาก 16 คณะ จำนวน 415 คน โดยได้รับแบบสอบถามกลับคืนครบตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างแต่เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์นำมาวิเคราะห์ได้จำนวน 386 คน คิดเป็นร้อยละ 93.0

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

1. ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

นักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามจำนวนมากที่สุด เป็นนักศึกษาจากคณะนิติศาสตร์ จำนวน 65 คน (ร้อยละ 16.8) รองลงมาตามลำดับ เป็นนักศึกษาจากคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 51 คน (ร้อยละ 13.4) คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จำนวน 46 คน (ร้อยละ 11.9) น้อยที่สุด คือ คณะแพทยศาสตร์ จำนวน 8 คน (ร้อยละ 2.1)

2. สภาพการใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์

2.1 การใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์

นักศึกษาจำนวนมากที่สุด 373 คน (ร้อยละ 96.6) เคยใช้ ระบบสืบค้น ฯ ของห้องสมุดภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และนักศึกษาที่ไม่เคยใช้ระบบสืบค้นมีเพียง 13 คน (ร้อยละ 3.4)

2.2 วัตถุประสงค์ในการระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์

นักศึกษาส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ในการใช้ระบบสืบค้น ฯ เพื่อค้นข้อมูลประกอบการทำรายงาน 316 คน (ร้อยละ 84.7) รองลงมา เพื่อค้นข้อมูลประกอบการเรียนในรายวิชาต่าง ๆ จำนวน 303 คน (ร้อยละ 81.2) น้อยที่สุด เพื่อตรวจสอบรายชื่อทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดที่อาจารย์ได้สำรองในแต่ละรายวิชาและต้องการทดสอบประสิทธิภาพการทำงานของระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ จำนวน 18 คนเท่านั้น (ร้อยละ 4.8)

จากผลการวิเคราะห์ พบว่า นักศึกษาจำนวนมากที่สุดมีวัตถุประสงค์ในการใช้ระบบสืบค้น ฯ เพื่อค้นข้อมูลประกอบการทำรายงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพรรณนภา จินตศิริกุล (2540) ประกายดาว ศรีโมรา (2541) และวณิชากร แก้วกัน (2541) ที่พบว่า นักศึกษาจำนวนมากที่สุด ใช้เพื่อค้นข้อมูลประกอบการทำรายงาน ซึ่งต่างจากงานวิจัยของจิตราภรณ์ เพ็งดี (2541) ที่พบว่า นักศึกษาใช้เพื่อทำรายงานประกอบการเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะระบบการศึกษาในมหาวิทยาลัยมุ่งส่งเสริมให้นักศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเองให้กว้างขวางขึ้นนอกเหนือจากการฟังคำบรรยายในชั้นเรียน ประกอบกับหลักสูตรการสอนกำหนดให้นักศึกษาทำรายงานหรือภาคินพนธ์ที่ต้องใช้หนังสือหรือสิ่งพิมพ์อื่น ๆ จำนวนมากมาประกอบการทำรายงาน

ดังนั้น จากสมมติฐานข้อ 1 ที่กำหนดว่า นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์เพื่อค้นข้อมูลประกอบการทำรายงาน ผลการวิจัยจึง สอดคล้อง กับสมมติฐานที่ตั้งไว้

2.3 ความถี่ในการใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์

นักศึกษาจำนวนมากที่สุด มีความถี่ในการใช้ระบบ ฯ 1-3 ครั้ง / สัปดาห์ จำนวน 148 คน (ร้อยละ 39.7) รองลงมาตามลำดับ ใช้ไม่แน่นอน จำนวน 88 คน (ร้อยละ 23.6) ใช้ 2-3 ครั้ง / เดือน จำนวน 80 คน (ร้อยละ 21.4) น้อยที่สุด ใช้น้อยกว่าเดือนละ 1 ครั้ง จำนวน 17 คน (ร้อยละ 4.6)

จากผลการวิเคราะห์พบว่า นักศึกษาจำนวนมากที่สุดของ 13 คณะมีความถี่ในการใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ 1-3 ครั้ง / สัปดาห์ (ตารางที่ 8) แสดงให้เห็นว่า นักศึกษารู้จักใช้ระบบสืบค้น ฯ เพื่อเข้าถึงข้อมูลที่ต้องการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิสาสล จ้างศรี (2541) ที่พบว่า ผู้ใช้ของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี มีความถี่ในการใช้ประมาณ 1-3 ครั้ง / สัปดาห์

2.4 แหล่งที่ใช้ติดต่อเพื่อใช้ค้นระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์

แหล่งที่นักศึกษาใช้ติดต่อเพื่อใช้ระบบสืบค้น ฯ ของห้องสมุด ซึ่งจำแนกออกเป็นแหล่งภายในและแหล่งภายนอกมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้แหล่งภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำนวน 260 คน (ร้อยละ 69.7) และนักศึกษาที่ใช้แหล่งภายนอกมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์มีเพียง 27 คน (ร้อยละ 7.2)

แหล่งภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้จากหอสมุดปริทัศน์ พนมยงค์ จำนวน 260 คน (ร้อยละ 69.7) รองลงมา ใช้จากห้องสมุดศูนย์รังสิต จำนวน 222 คน (ร้อยละ 59.5) และใช้จากห้องสมุดคณะ จำนวน 183 คน (ร้อยละ 49.1) น้อยที่สุด ใช้จากศูนย์คอมพิวเตอร์ของคณะ ฯ หรือที่มหาวิทยาลัยจัดให้บริการ จำนวน 13 คน (ร้อยละ 3.5)

แหล่งภายนอกมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พบว่า นักศึกษาจำนวน 27 คน (ร้อยละ 7.2) ใช้จากบ้าน รองลงมา ใช้จากหอพัก จำนวน 2 คน (ร้อยละ 0.5) และไม่มีนักศึกษาคนใดใช้จากร้านบริการอินเทอร์เน็ตและจากห้องสมุดอื่น

จากผลการวิเคราะห์ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์โดยค้นจากห้องสมุดในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ทั้งจากหอสมุดปริดี พนมยงค์ ห้องสมุดศูนย์รังสิต และห้องสมุดคณะ อาจเป็นเพราะ นักศึกษาไม่สามารถถ่ายโอนโปรแกรมสืบค้นรายการแบบออนไลน์ของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์มาใช้งานที่บ้านหรือหอพักได้ เนื่องจากนักศึกษาไม่ทราบว่าในช่วงแรกของการใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ นักศึกษาสามารถถ่ายโอนโปรแกรมสืบค้นรายการแบบออนไลน์จากโฮมเพจของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์มาใช้งานที่บ้านหรือหอพักได้ (ปัจจุบัน ผู้ใช้สามารถสืบค้นรายการแบบออนไลน์นอกห้องสมุดในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ได้ทางอินเทอร์เน็ต)

ดังนั้น จากสมมติฐานข้อ 1 ที่กำหนดว่า นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ส่วนใหญ่ใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์โดยค้นจากห้องสมุดในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ผลการวิจัยจึง สอดคล้อง กับสมมติฐานที่ตั้งไว้

2.5 การเรียนรู้การใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์

นักศึกษาส่วนใหญ่เรียนรู้การใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ด้วยตนเอง จำนวน 236 คน (ร้อยละ 63.3) รองลงมา เรียนรู้จากเพื่อน จำนวน 187 คน (ร้อยละ 50.1) และจากการสอบถามบรรณารักษ์หรือเจ้าหน้าที่ห้องสมุด จำนวน 85 คน (ร้อยละ 22.8) น้อยที่สุด เรียนรู้จากสื่อสื่อดิจิทัลของห้องสมุด จำนวน 3 คน (ร้อยละ 0.8)

ในด้านวิธีการเรียนรู้การใช้ระบบสืบค้นฯ ด้วยตนเอง พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้วิธีทดลองฝึกค้น (ลองผิดลองถูก) จำนวน 236 คน (ร้อยละ 63.3) รองลงมา ศึกษาจากคำอธิบายหน้าจอคอมพิวเตอร์ขณะทำการสืบค้นข้อมูล จำนวน 145 คน (ร้อยละ 38.9) และศึกษาจากเอกสารแนะนำการใช้ที่ห้องสมุดได้จัดทำไว้ จำนวน 98 คน (ร้อยละ 26.3) น้อยที่สุด เรียนรู้จากการใช้จากประสบการณ์การค้นระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ของห้องสมุดอื่น จำนวน 35 คน (ร้อยละ 9.4)

จากผลการวิเคราะห์พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เรียนรู้วิธีการใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ด้วยตนเอง ด้วยวิธีการทดลองฝึกค้น (ลองผิดลองถูก) อาจเป็นเพราะนักศึกษาส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการใช้คอมพิวเตอร์มาก่อน จึงสามารถเรียนรู้การใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ด้วยตนเอง ประกอบกับหน้าจอระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ของระบบห้อง

สมุดอัตรโนมิติ Horizon ไม่มีความซับซ้อนมากนัก นักศึกษาเพียงแต่เลือกทางเลือกตามที่ต้องการ เหมือนกับการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ทั่ว ๆ ไป ซึ่งใกล้เคียงกับงานวิจัยของประกายดาว ศรีโมรา (2541) จิตราภรณ์ เฟ็งดี (2541) และวณิชากร แก้วกัน (2541) ที่พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เรียนรู้การใช้ระบบสืบค้นด้วยตนเอง ด้วยวิธีการศึกษาจากคำแนะนำที่ปรากฏบนจอภาพ

ดังนั้น จากสมมติฐานข้อ 1 ที่กำหนดว่า นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ส่วนใหญ่เรียนรู้การใช้ระบบด้วยตนเอง ผลการวิจัยจึง สอดคล้อง กับ สมมติฐานที่ตั้งไว้

2.6 ทางเลือกที่ใช้ / เคยใช้สืบค้นข้อมูลของระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์

นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้ / เคยใช้ Title Keyword จำนวน 303 คน (ร้อยละ 81.2) รองลงมา ใช้ / เคยใช้ Author Keyword จำนวน 252 คน (ร้อยละ 67.6) และ ใช้ / เคยใช้ Title Alphabetical จำนวน 242 คน (ร้อยละ 64.9) Author Alphabetical จำนวน 211 คน (ร้อยละ 56.6) น้อยที่สุด ใช้ / เคยใช้ ISSN จำนวน 3 คน (ร้อยละ 0.8) และไม่มีนักศึกษา ใช้ / เคยใช้ Dewey Call #

จากผลการวิเคราะห์พบว่า นักศึกษาจำนวนมากที่สุดใช้ / เคยใช้ Title Keyword เป็นทางเลือกที่ใช้ / เคยใช้สืบค้นข้อมูลของระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ อาจเป็นเพราะนักศึกษาส่วนใหญ่ทราบรายการที่ต้องการสืบค้นมาแล้ว โดยอาจจะได้รายชื่อหนังสือประกอบกรเรียนมาจากอาจารย์ประจำวิชาต่าง ๆ นอกจากนี้ บางครั้งชื่อเรื่องของสิ่งพิมพ์สะท้อนเนื้อหาที่ต้องการได้ จึงทำให้นักศึกษาใช้ชื่อเรื่องเป็นทางเลือกในการเข้าถึงสารสนเทศที่ต้องการ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Sammy และ Novelle (1984 : 112-115) ที่พบว่า ทางเลือกในการสืบค้นของผู้ใช้ส่วนใหญ่เป็นการค้นแบบทราบรายการที่ต้องการค้นมาก่อน (Known-item searching) ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นชื่อเรื่อง และสอดคล้องกับงานวิจัยของกรรณิการ์ ดินพิศาล และ จารุพร พงศ์ศรีวัฒน์ (2536) จริญญาลักษณ์ ศิรินรรัตน์ (2538) จิตราภรณ์ เฟ็งดี (2541) นุชศรา กลัดเนียม (2540) ประกายดาว ศรีโมรา (2541) และวณิชากร แก้วกัน (2541) ที่พบว่า ผู้ใช้ส่วนใหญ่ค้นคืนโดยใช้ชื่อเรื่อง

อย่างไรก็ตาม จากผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่จำนวนรองลงมา ใช้นี้อผู้-
แต่งเป็นทางเลือกในการสืบค้นด้วย ทั้งนี้เนื่องมาจากนักศึกษาต้องการสืบค้นงานเขียนของผู้แต่งที่
นักศึกษาทราบมาก่อน

ดังนั้น จากสมมติฐานข้อ 1 ที่กำหนดว่า นักศึกษาระดับปริญญาตรี
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ส่วนใหญ่สืบค้นโดยใช้รายการชื่อเรื่อง ผลการวิจัยจึง สอด
คล้อง กับสมมติฐานที่ตั้งไว้

2.7 กลยุทธ์ที่ใช้ / เคยใช้สืบค้นข้อมูลของระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์

นักศึกษาที่ใช้ / เคยใช้ กลยุทธ์การสืบค้น จำนวน 350 คน (ร้อยละ 93.8) และ
ไม่ใช้ / ไม่เคยใช้ กลยุทธ์การสืบค้น จำนวน 23 คน (ร้อยละ 6.2)

กลยุทธ์การสืบค้นที่นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้ / เคยใช้ คือ การสืบค้นด้วยคำสำคัญ
จำนวน 325 คน (ร้อยละ 92.9) รองลงมา สืบค้นแบบเจาะจง จำนวน 82 คน (ร้อยละ 23.4) น้อย
ที่สุด สืบค้นโดยใช้ปุ่มตัวอย่าง จำนวน 17 คน (ร้อยละ 4.9)

จากผลการวิเคราะห์พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้ / เคยใช้กลยุทธ์การสืบค้นด้วย
คำสำคัญ อาจเป็นเพราะเป็นกลยุทธ์การสืบค้นที่สะดวก สามารถใช้คำค้นที่กำหนดขึ้นเองสืบค้น
ข้อมูลที่ต้องการโดยที่ไม่ต้องทราบรายการที่ต้องการค้นมาก่อน

2.8 การแสดงผลการสืบค้นข้อมูลของระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์

- รูปแบบการสืบค้น

นักศึกษาจำนวนเกินครึ่ง ไม่เคยใช้ / เคยใช้รูปแบบการสืบค้นขั้นสูงมารับ
ปรุจ / ขยายผลการสืบค้น 194 คน (ร้อยละ 52.0) และผู้ที่ใช้ / เคยใช้ปรับปรุจ / ขยายผลการสืบค้น
มีจำนวน 179 คน (ร้อยละ 48.0)

ผู้ที่ใช้ / เคยใช้ปรับปรุจ / ขยายผลการสืบค้น จำนวน 179 คนนั้น ส่วนใหญ่
สืบค้นโดยใช้ Borrower Info เพื่อตรวจสอบข้อมูลส่วนบุคคลและข้อมูลการยืมคืนทรัพยากรสาร
นิเทศของห้องสมุดรองลงมา จำนวน 120 คน (ร้อยละ 67.0) รองลงมา ใช้ / เคยใช้ Previous

Search เพื่อเรียกดูรูปแบบและคำที่ใช้ในการสืบค้นที่ผ่านมาเพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ จำนวน 63 คน (ร้อยละ 35.2) และใช้ Restrict Title เพื่อจำกัดขอบเขตการสืบค้นตามประเภทของสิ่งพิมพ์ และ/หรือห้องสมุดเพื่อให้สืบค้นข้อมูลได้ตรงตามความต้องการมากยิ่งขึ้น จำนวน 53 คน (ร้อยละ 29.6) น้อยที่สุด ใช้ Multi Index เพื่อนำคำค้นจากเขตข้อมูลต่างกันมาสืบค้นโดยใช้คำเชื่อม AND OR NOT มาประมวลผลพร้อมกันได้ จำนวน 9 คน (ร้อยละ 5.0)

- รูปแบบการแสดงผล

นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้ / เคยใช้ การแสดงผลในรูปแบบข้อมูลบรรณานุกรมแบบย่อ ได้แก่ ชื่อเรื่องและเลขเรียกหนังสือ จำนวน 305 คน (ร้อยละ 81.8) รองลงมา ใช้ / เคยใช้ การแสดงผลการสืบค้นขั้นต้น ได้แก่ ชื่อผู้แต่งและจำนวนผลการสืบค้น จำนวน 292 คน (ร้อยละ 78.3) และใช้ / เคยใช้ การแสดงผลข้อมูลบรรณานุกรมแบบสมบูรณ์ ได้แก่ ชื่อผู้แต่ง ชื่อเรื่อง เลขเรียกหนังสือ สถานภาพของทรัพยากรสารสนเทศ รายการโยงหัวเรื่อง และ/หรือผู้แต่งร่วมที่สามารถใช้เป็นแนวสืบค้นต่อไปได้ จำนวน 287 คน (ร้อยละ 76.9) น้อยที่สุด ใช้ / เคยใช้ การแสดงผลข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศที่มีในแต่ละห้องสมุด (Holding) ร่วมกับการแสดงผลทางด้านบรรณานุกรมแบบย่อ จำนวน 144 คน (ร้อยละ 38.6)

จากผลการวิเคราะห์พบว่า นักศึกษาจำนวนมากที่สุดใช้ / เคยใช้ การแสดงผลในรูปแบบข้อมูลบรรณานุกรมแบบย่อ ได้แก่ ชื่อเรื่องและเลขเรียกหนังสือ นั้น อาจเป็นเพราะการแสดงผลข้อมูลบรรณานุกรมแบบย่อเป็นการแสดงผลที่ให้ข้อมูลสั้น ๆ และนำไปสู่ชั้นหนังสือได้อย่างรวดเร็ว แต่นักศึกษาไม่รู้จักรหัสเรียกเลขเรียกข้อมูลบรรณานุกรมของหนังสือ และสถานภาพของหนังสือ เป็นหนังสืออ้างอิงที่ให้ใช้เฉพาะในห้องสมุด อยู่ในระหว่างการทำรายการ สูญหาย หรือมีผู้ยืมออกไป และไม่ทราบว่ารูปแบบการแสดงผลข้อมูลบรรณานุกรมแบบสมบูรณ์นั้นมีประโยชน์ต่อการค้นคืนอย่างไร สอดคล้องกับความเห็นของ Thomas Peter (1991 : 89) ที่ว่า ผู้ใช้ส่วนใหญ่ไม่ใช้ทางเลือกที่มีประโยชน์ต่อการค้นคืนเพราะไม่ทราบถึงข้อดีและประโยชน์ของทางเลือกนั้น

อย่างไรก็ตาม จากผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่จำนวนรองลงมา ใช้ / เคยใช้การแสดงผลข้อมูลบรรณานุกรมแบบสมบูรณ์ ซึ่งแสดง ชื่อผู้แต่ง ชื่อเรื่อง เลขเรียกหนังสือ สถานภาพของทรัพยากรสารสนเทศ รายการโยงหัวเรื่อง และ/หรือผู้แต่งร่วมที่สามารถใช้เป็นแนวสืบค้นต่อไปได้

ดังนั้น จากสมมติฐานข้อ 1 ที่กำหนดว่า นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ส่วนใหญ่ใช้การแสดงผลในรูปแบบข้อมูลบรรณานุกรมแบบ สมบูรณ์ ผลการวิจัยจึง สอดคล้อง กับสมมติฐานที่ตั้งไว้

3. ปัญหาการใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์

เมื่อจำแนกเป็นปัญหาย่อยในแต่ละกลุ่มปัญหา พบว่า นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ประสบปัญหาการใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ด้านใหญ่ ๆ 3 ด้านในระดับปานกลาง ซึ่งเรียงตามลำดับของค่าเฉลี่ยของปัญหาได้ดังนี้ ปัญหาด้านผลการสืบค้น ($X=3.02$) ปัญหาด้านแหล่งที่ใช้สืบค้น ($X=2.93$) และปัญหาด้านความเข้าใจวิธีการใช้ระบบ ($X=2.81$)

3.1 ปัญหาในด้านความเข้าใจวิธีการใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์

นักศึกษาประสบปัญหาในระดับมาก 3 ปัญหา ได้แก่ขาดความเข้าใจวิธีการสืบค้นด้วยการใช้คำเชื่อม AND OR NOT จากการใช้ปุ่มคำสั่ง Multi Index จากหน้าจอเมนูหลัก ($X=3.79$) ขาดความเข้าใจวิธีการสืบค้นด้วยเลขเรียกหนังสือ (LC Call#, Dewey Call# และ Local Call#) ($X=3.70$) และขาดความเข้าใจวิธีการสืบค้นด้วยการตัดคำโดยใช้เครื่องหมายดอกจัน (*) หรือเครื่องหมายคำถาม (?) แทนที่ตัวอักษรหรือคำที่ได้ตัดไป ($X=3.69$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษายังไม่รู้จักวิธีการสืบค้นข้อมูลที่ซับซ้อน ไม่เข้าใจความหมายตัวเลขหรือตัวอักษรของเลขเรียกหนังสือ ดังนั้น ห้องสมุดควรมีการประชาสัมพันธ์และแนะนำให้นักศึกษาทราบประโยชน์การค้นคืนด้วยวิธีการจำกัดขอบเขตการสืบค้น เพื่อให้นักศึกษาได้ค้นคืนสารนิเทศอย่างสมบูรณ์มากขึ้น และใช้ประโยชน์จากระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์อย่างมีประสิทธิภาพ

3.2 ปัญหาในด้านผลการสืบค้น

นักศึกษาประสบปัญหาในระดับมากเพียง 1 ปัญหา คือ ค้นรายชื่อหนังสือได้แต่หาตัวเล่มไม่พบ ($X=4.04$) ทั้งนี้อาจเกิดจากระบบการหมุนเวียนหนังสือของห้องสมุด เมื่อนักศึกษานำหนังสือมาคืน สถานภาพของหนังสือจะเปลี่ยนจาก Checked out มาเป็น Shelving cart และ On shelf ตามลำดับ แต่ในทางปฏิบัติแล้ว หนังสืออาจยังอยู่ที่บริเวณเคาน์เตอร์ยืม-คืน เพื่อให้เจ้าหน้าที่ห้องสมุดที่ทำหน้าที่คัดแยกหนังสือ คัดแยกหนังสือ และนำไปไว้ที่ห้องเก็บหนังสือ รอเวลา

เจ้าหน้าที่ห้องสมุดที่มีหน้าที่เรียงหนังสือชั้นชั้น นำหนังสือไปเรียงชั้นชั้น และเกิดจากโปรแกรมระบบห้องสมุดอัตโนมัติ Horizon เอง นั่นคือ เมื่อได้จัดหาหนังสือใหม่เข้ามาในห้องสมุด ทันทีที่เจ้าหน้าที่ห้องสมุดบันทึกทะเบียนรายการหนังสือใหม่ลงไปโปรแกรมฯ โปรแกรมฯ จะเปลี่ยนสถานภาพของหนังสือ จาก On order มาเป็น On shelf ทันที ทั้งที่ทั้งที่ความเป็นจริงหนังสือยังอยู่ในกระบวนการของการวิเคราะห์เลขหมู่และจัดทำรายการอยู่ ดังนั้น ห้องสมุดควรมีการประชาสัมพันธ์และแนะนำให้นักศึกษาทราบถึงขั้นตอนการทำงาน และควรติดต่อกับผู้ดูแลระบบห้องสมุดอัตโนมัติ แก้ไขสถานภาพของหนังสือให้ตรงกับความเป็นจริง เพื่อให้นักศึกษาได้ค้นคืนสารนิเทศอย่างสมบูรณ์มากขึ้น

3.3 ปัญหาในด้านแหล่งที่ใช้สืบค้น

ปัญหาในด้านแหล่งที่ใช้สืบค้น จำแนกออกเป็น แหล่งภายในมหาวิทยาลัย และแหล่งภายนอกมหาวิทยาลัย ทั้ง 2 แหล่งมีระดับปัญหาเหมือนกัน 2 ระดับ คือ ระดับมาก และระดับปานกลาง โดยปัญหาแหล่งภายในมหาวิทยาลัยที่นักศึกษาประสบในระดับมาก มี 2 ปัญหา คือ ไม่มีเครื่องพิมพ์ (printer) บริการพิมพ์ผลการสืบค้นลงบนกระดาษ ($X=3.69$) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จุฑาลักษณ์ ศิริวรรณ (2538) และ วณิชกร แก้วกัน (2541) และไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกในการใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ เช่น กระดาษ ปากกา เป็นต้น ($X=3.51$) ส่วนปัญหาแหล่งภายนอกมหาวิทยาลัยที่นักศึกษาประสบในระดับมาก มี 2 ปัญหา คือ ไม่ทราบวิธีการติดตั้งโปรแกรมสืบค้นรายการแบบออนไลน์หลังจากที่ถ่ายโอนมาได้แล้ว ($X=3.62$) และไม่สามารถค้นคืนรายการแบบออนไลน์ได้จากเครื่องคอมพิวเตอร์ที่อยู่ภายนอกห้องสมุด ($X=3.49$)

4. ข้อเสนอแนะ

นักศึกษาจำนวน 88 คน ให้ข้อเสนอแนะในการใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ของห้องสมุดภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สำหรับข้อเสนอแนะที่มีจำนวนผู้ตอบมากที่สุด 19 คน ได้แก่ ต้องการคู่มือ / คำแนะนำในการปรับปรุงการใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ที่มีรายละเอียดมากกว่าที่มีอยู่ รองลงมา จำนวน 17 คน ต้องการให้มีการปรับปรุง (update) ข้อมูลในคอมพิวเตอร์อย่างสม่ำเสมอและถูกต้อง

สรุปการทดสอบสมมติฐานในการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ มีส่วนที่สอดคล้องและไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ดังนี้

สมมติฐานที่สอดคล้องกับการวิจัย ได้แก่

สมมติฐานข้อที่ 1 นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ส่วนใหญ่ใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อค้นข้อมูลประกอบการทำรายงานค้นจากห้องสมุดในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เรียนรู้การใช้ระบบด้วยตนเอง สืบค้นโดยใช้รายการชื่อเรื่อง และแสดงผลในรูปแบบข้อมูลบรรณานุกรมแบบสมบูรณ์

สมมติฐานที่ไม่สอดคล้องกับการวิจัย ได้แก่

สมมติฐานข้อที่ 2 ที่กำหนดว่า นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัย-ธรรมศาสตร์ ประสบปัญหาในระดับมากในด้านการขาดความเข้าใจวิธีการใช้ระบบและปริมาณเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ให้บริการในห้องสมุดในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์มีจำนวนน้อย แต่ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาที่นักศึกษาในระดับมากได้แก่ ขาดความเข้าใจวิธีการสืบค้นด้วยการใช้คำเชื่อม AND OR NOT วิธีการสืบค้นด้วยเลขเรียกหนังสือ และวิธีการสืบค้นด้วยการตัดคำโดยใช้เครื่องหมายดอกจันหรือเครื่องหมายแทนที่ตัวอักษรหรือคำที่ได้ตัดไป ส่วนปัญหาในด้านการขาดความเข้าใจวิธีการใช้ระบบและปริมาณเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ให้บริการในห้องสมุดในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์มีจำนวนน้อย เป็นปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะต่อผู้บริหารห้องสมุด และบรรณารักษ์ของห้องสมุดภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ในการปรับปรุงระบบสืบค้นและให้บริการระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ ดังนี้

1. จัดฝึกอบรมกลยุทธ์การสืบค้นระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ เพื่อให้ นักศึกษา มีความรู้ความเข้าใจกลยุทธ์การสืบค้น ทางเลือกต่าง ๆ ในการสืบค้น การใช้รูปแบบการสืบค้นขั้นสูง การขยายผลการสืบค้นและคำสั่งในการแสดงผลการสืบค้นต่าง ๆ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการค้นเรื่องที่ตรงกับความต้องการมากที่สุด

2. จัดทำคู่มือ / คำแนะนำในการใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ที่มีรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการสืบค้นด้วยการใช้คำเชื่อม AND OR NOT จากการใช้ ปุ่มคำสั่ง Multi Index จากหน้าจอเมนูหลัก การสืบค้นด้วยเลขเรียกหนังสือ และการสืบค้นโดยใช้เครื่องหมายดอกจันหรือเครื่องหมายคำถามแทนที่ตัวอักษรหรือคำที่ได้ตัดไป

3. ห้องสมุดควรปรับปรุงข้อมูลในระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ให้สอดคล้องกับสถานภาพของทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุด

4. จัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกในการให้บริการสืบค้นรายการแบบออนไลน์เพิ่มมากขึ้น เช่น บริการเครื่องพิมพ์ข้อมูล สิ่งอำนวยความสะดวกในการใช้ระบบสืบค้นฯ เช่น กระดาษ ปากกา เป็นต้น

5. แนะนำการค้นคืนข้อมูลระยะไกล (Remote login) เนื่องจากฐานข้อมูลบรรณานุกรมทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดมีบริการบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมให้นักศึกษาใช้บริการค้นคืนรายการแบบออนไลน์เพิ่มมากขึ้น และสามารถค้นคืนสารสนเทศได้โดยไม่จำกัดสถานที่ว่าจะต้องใช้บริการค้นคืนรายการแบบออนไลน์จากฐานข้อมูลบรรณานุกรมสารสนเทศของห้องสมุดเฉพาะในห้องสมุดในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เท่านั้น

6. จัดให้มีบรรณารักษ์แนะนำการใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์แก่ผู้ใช้ที่มีปัญหา

แนวทางสำหรับการวิจัยในอนาคต

1. ควรศึกษาการใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ของอาจารย์และนักศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี

2. ควรศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้ต่อระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ของห้องสมุดภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กรรณิการ์ ลินพิศาล และ จารุพร พงศ์ศรีวัฒน์. รายงานการวิจัยเรื่องผลกระทบของระบบ OPAC ต่อผู้ใช้บริการของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. เชียงใหม่ : สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2536.
- จรรยาลักษณ์ ศิรินรัตน์. การเปรียบเทียบการใช้ระบบการสืบค้นรายการแบบออนไลน์ก่อน และ หลังเข้ารับการฝึกอบรมวิธีการใช้ของผู้ใช้หอสมุดแห่งชาติ ท่าवासูกกรี. วิทยานิพนธ์ มหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2538.
- จิตราภรณ์ เฟ็งดี. ความพึงพอใจของผู้ใช้ที่มีต่อบริการสืบค้นรายการบรรณานุกรมออนไลน์ของ หอสมุดสถาบันราชภัฏสกลนคร. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชา บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2541 .
- ฐมาน ธีระกิจ. ผลกระทบของการสร้างข่ายงานคอมพิวเตอร์ ในมหาวิทยาลัยที่มีต่อห้องสมุด มหาวิทยาลัยบราวน์. โดมทัศน์ 15, 2 (กันยายน-ธันวาคม 2537) : 83-87.
- น้ำทิพย์ วิภาวิน. ผลกระทบของระบบห้องสมุดอัตโนมัติต่อผู้ใช้บริการ ใน ห้องสมุดอัตโนมัติ : แนวทางการพัฒนา, หน้า 22-26. พิษณุโลก : คณะกรรมการห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัย, 2538.
- นิตาชล จำนงศรี. ความพึงพอใจของผู้ใช้ที่มีต่อระบบการเชื่อมประสานกับผู้ใช้ของระบบ OPAC ของโปรแกรมห้องสมุดอัตโนมัติ DYNIX : กรณีศึกษาศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา สถาบันนวมวิทยบริการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และ สารนิเทศศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2541.
- นุชศรา กัดเนียม. การสืบค้นบรรณานุกรมจากระบบ OPAC ของผู้ใช้ในสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะมนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2540.

ประกายดาว ศรีโมรา. การใช้รายการเข้าถึงแบบออนไลน์ของช่างงานสารนิเทศในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยวิเคราะห์จากบันทึกสถิติการสืบค้น. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2541.

ประจักษ์ พุ่มวิเศษ. การเลือกระบบห้องสมุดอัตโนมัติ. ก้าวไกล 2 (กันยายน 2534) : 32-35.

พรรณนภา จิตศิริกุล. ความพึงพอใจของนิสิตระดับปริญญาตรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่มีต่อการให้บริการบัตรและการเข้าถึงรายการสารนิเทศโดยวิธีออนไลน์. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.

มะลิวัลย์ สีน้อย. รายงานการวิจัยเรื่องศึกษาปัญหาการใช้บริการสืบค้นข้อมูลสารนิเทศของห้องสมุดมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี. [อุบลราชธานี] : สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี, 2541.

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. สำนักทะเบียนและประมวลผล. จำนวนนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : สำนักทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2544 (อัดสำเนา).

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. สำนักหอสมุด. รายงานประจำปี 2538 สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ : สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2538.

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. สำนักหอสมุด. รายงานประจำปี 2542 สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ : สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2542.

มาลี เสียงไทย. เทคโนโลยีสารนิเทศและระบบเครือข่ายห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย โดมทัศน์ 19,7 (มกราคม-มิถุนายน 2541) : 25-35.

วนิชากร แก้วกัน. การใช้บริการค้นคืนรายการแบบออนไลน์จากฐานข้อมูลเครือข่ายสารนิเทศห้องสมุดในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยของนิสิตระดับปริญญาตรี สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2541.

วิภา โกยสุขโข. ทิศทางห้องสมุดอัตโนมัติกับการพัฒนาบุคลากรห้องสมุด ใน ห้องสมุดอัตโนมัติ : แนวทางการพัฒนา, หน้า 11-21. พิษณุโลก : คณะกรรมการห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัย, 2538.

สมลักษณ์ สุวรรณพานิช. การดำเนินงานเพื่อปรับเปลี่ยนเข้าสู่ระบบห้องสมุดอัตโนมัติของสำนัก
หอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. โดมทัศน์ 16,2 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2538) :
15-28.

สมาน ลอยฟ้า. รายการแบบออนไลน์. บรรณารักษศาสตร์ มข. 10 (สิงหาคม 2538) : 24-35.

อมรา อิศระชาฎพานิช. รายงานการวิจัยเรื่องความสำเร็จและความล้มเหลวในการสืบค้น
สารนิเทศจากฐานข้อมูลรายชื่อสิ่งพิมพ์ (OPAC) ของผู้ใช้บริการห้องสมุดคณะ
วิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. เชียงใหม่ : สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัย
เชียงใหม่, 2542.

ภาษาอังกฤษ

Alzofon, Sammy R. and Pulis Van, Novelle. Patterns of searching and success rates in
and Online Public Access Catalogs. College & Research Libraries. 45
(March 1984) : 110-115.

Breeding, Marshall. Epixtech : a new beginning for ALS. Information Today. 17,1
(January 2000) : 46-47

Blazek, Ron and Bilal, Dinia. Problems with OPAC : a case study of an Academic
Research Library. RQ 28 (Winter 1988) : 169-178.

Carter, Trina and Park, Hye Ok. A user survey of the Online Public Access Catalog at
California State University Fresno. Library Software Review. 12(Summer)
1993 : 43-52.

Gilmartin, Jacquelin and Beaven, Anne. Dynix a guide for librarians and system
managers. Aldershot, Hants : Ashgate, 1992.

Harrod, Leonard Montague. Harrod's Librarians Glossary of Terms Used in
Librarianship, Documentation and the Book Crafts and Reference book.
7th ed. Aldershot : Gower, 1990.

Hildreth, Charles R. "Online Public Access Catalogs." In Annual Review of Information
Science and Technology Volume 20, pp. 233-230. Edited by Martha E.
Williams. New York : Knowledge Industry, 1989.

Lee, Lucy Te-Chu. Online Public Access Catalog display formats Encyclopedia of
Library and Information Science 38, 1985 : 111-113.

- Vendors of integrated library system. Library Technology Reports 33, 2 (May/April 1997) :143-159.
- Matthews, Joseph R et al. Using Online Catalogs : a nationwide survey. New York : Neal-Schuman, 1983.
- Mendelson, Jennifer. Human help at OPAC terminals is user friendly : a preliminary study. RQ 34,2 (1994) : 173-190.
- Mitev, Nathalie N. Ease of interaction and retrieval in Online Catalogues : contributions of human-computer interaction research In the Online Catalogue : developments and directions. pp. 144-160 Edited by Charles R. Hildreth. London : American Library Association, 1989.
- Peter, Thomas. The Online Catalog : a critical examination of public use. Tefferson, North Carolina : Mcfarland, 1991.
- Reynold, Dennis. Library automation : issues and applications. New York : R. R. Bowker, 1985.
- Saffady, William. Introduction to automation for librarian. 2nd ed. Chicago : American Library Association, 1993.
- Slack , Frances. Library instruction and OPACs : who needs help in what is goal instruction now? Ann Arbor, Mich : Pierian Press, 1994.
- Tayen, Emily Gallep. The Online Catalog : improving public access to library materials. New York : Knowledge Industry, 1985.
- Tedd, Lucy A. An introduction to computer-base library systems. 3rd ed. New York : John Wiley & Sons, 1993.



ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์
คณะอักษรศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

20 มีนาคม 2544

เรื่อง ขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม
เรียน ผู้ตอบแบบสอบถาม

ดิฉัน นางสาวนิตยา คงสุวรรณ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และ
สารนิเทศศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ขณะนี้อยู่ในระหว่างการเรียบเรียง
วิทยานิพนธ์เรื่อง “การใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ของห้องสมุดภายใน
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์” ซึ่งจำ
เป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับความร่วมมือจากท่านในการตอบแบบสอบถาม เพื่อให้งานวิจัยครั้งนี้
เกิดความสมบูรณ์และข้อมูลที่ได้รับจะสามารถนำไปใช้ในการปรับปรุงระบบสืบค้นรายการแบบ
ออนไลน์ของห้องสมุดภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความร่วมมือ โปรดสละเวลาในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้
จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวนิตยา คงสุวรรณ)

แบบสอบถาม

เรื่อง

การใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ของห้องสมุดภายในมหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สภาพการใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ของห้องสมุดภายใน
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์
ของห้องสมุดภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์

2. โปรดอ่านคำนิยามต่อไปนี้เพื่อความเข้าใจในการตอบแบบสอบถาม

ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ (Online Public Access Catalog – OPAC)

หมายถึง การสืบค้นข้อมูลทางบรรณานุกรมของทรัพยากรสารสนเทศ ได้แก่ วัสดุเพื่อการศึกษาและการ
ค้นคว้าวิจัยในห้องสมุด ประกอบด้วยสื่อตีพิมพ์ เช่น หนังสือ วารสาร เป็นต้น สื่อไม่ตีพิมพ์ เช่น
วิทยทัศน์ เทปบันทึกเสียง ซีดีรอม เป็นต้น ที่มีในห้องสมุดมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์จากซอฟต์แวร์ของ
ระบบห้องสมุดอัตโนมัติ Horizon ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์แทนการสืบค้นด้วยบัตรรายการ

รายการแบบออนไลน์ หมายถึง รายละเอียดทางบรรณานุกรมของหนังสือ วารสาร
และโสตทัศนวัสดุ ที่มีอยู่ในระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ ประกอบด้วย ชื่อผู้แต่ง ชื่อเรื่อง หัวเรื่อง
เลขเรียกหนังสือ ลำนักพิมพ์ ปีพิมพ์ เป็นต้น

ตอนที่ 1 : ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน [] หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่านและ
เติมข้อความลงในช่องว่างตามความเป็นจริง

1. คณะและชั้นปี ที่ท่านกำลังศึกษา

- | | | |
|--------------------------|-----------------------------|-----------------|
| <input type="checkbox"/> | นิติศาสตร์ | ชั้นปีที่ _____ |
| <input type="checkbox"/> | พาณิชยศาสตร์และการบัญชี | ชั้นปีที่ _____ |
| <input type="checkbox"/> | รัฐศาสตร์ | ชั้นปีที่ _____ |
| <input type="checkbox"/> | เศรษฐศาสตร์ | ชั้นปีที่ _____ |
| <input type="checkbox"/> | สังคมสงเคราะห์ศาสตร์ | ชั้นปีที่ _____ |
| <input type="checkbox"/> | ศิลปศาสตร์ | ชั้นปีที่ _____ |
| <input type="checkbox"/> | วารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน | ชั้นปีที่ _____ |
| <input type="checkbox"/> | สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา | ชั้นปีที่ _____ |
| <input type="checkbox"/> | วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี | ชั้นปีที่ _____ |
| <input type="checkbox"/> | วิศวกรรมศาสตร์ | ชั้นปีที่ _____ |
| <input type="checkbox"/> | แพทยศาสตร์ | ชั้นปีที่ _____ |
| <input type="checkbox"/> | สหเวชศาสตร์ | ชั้นปีที่ _____ |
| <input type="checkbox"/> | ทันตแพทยศาสตร์ | ชั้นปีที่ _____ |
| <input type="checkbox"/> | พยาบาลศาสตร์ | ชั้นปีที่ _____ |
| <input type="checkbox"/> | ศิลปกรรมศาสตร์ | ชั้นปีที่ _____ |
| <input type="checkbox"/> | สถาปัตยกรรมศาสตร์ | ชั้นปีที่ _____ |

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2 : สภาพการใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน [] หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่านและเติมข้อความลงในช่องว่างตามความเป็นจริง

2. ท่านเคยใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์สืบค้นข้อมูลบรรณานุกรมของทรัพยากรสารสนเทศที่มีในห้องสมุดภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์หรือไม่

- [] เคย (หากเลือกตอบข้อนี้ กรุณา "ข้าม" ไปตอบ ข้อ 4)
 [] ไม่เคยใช้ (หากเลือกตอบข้อนี้ กรุณา "ตอบ" เฉพาะ ข้อ 3 เท่านั้น)

3. สาเหตุที่ท่านไม่เคยใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ในห้องสมุดภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- [] ไม่มีความจำเป็นต้องใช้
 [] ไม่มีเวลา
 [] ไม่ทราบว่ามีระบบนี้
 [] ไม่ทราบวิธีใช้
 [] อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

4. วัตถุประสงค์ที่ท่านใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ในห้องสมุดภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- [] เพื่อค้นข้อมูลประกอบการทำรายงาน
 [] เพื่อค้นข้อมูลประกอบการทำผลงานเพื่อจบการศึกษา (Project report)
 [] เพื่อค้นข้อมูลประกอบการเขียนในรายวิชาต่าง ๆ
 [] เพื่อค้นข้อมูลในเรื่องที่สนใจ
 [] เพื่อทดลองฝึกการสืบค้นระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์
 [] เพื่อจองหนังสือ
 [] เพื่อตรวจสอบข้อมูลการยืม-คืนของตนเอง
 [] เพื่อตรวจสอบรายชื่อทรัพยากรสารสนเทศใหม่ของห้องสมุด
 [] เพื่อตรวจสอบรายชื่อทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดที่อาจารย์ได้สำรองในแต่ละรายวิชา
 [] เพื่อต้องการทดสอบประสิทธิภาพการทำงานของระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์
 [] อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

5. ในภาคการศึกษาที่ผ่านมา ความถี่โดยเฉลี่ยที่ท่านใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ของห้องสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

- | | |
|--|--|
| <input type="checkbox"/> ทุกวัน | <input type="checkbox"/> 1-3 ครั้ง / สัปดาห์ |
| <input type="checkbox"/> 2-3 ครั้ง / เดือน | <input type="checkbox"/> 1 ครั้ง / เดือน |
| <input type="checkbox"/> น้อยกว่าเดือนละครั้ง | <input type="checkbox"/> ไม่แน่นอน |
| <input type="checkbox"/> อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____ | |

6. แหล่งที่ท่านใช้ติดต่อเพื่อใช้ค้นระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ของห้องสมุดภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- แหล่งภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- หอสมุดปรีดี พนมยงค์
 - ห้องสมุดมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต
 - ห้องสมุดคณะ (โปรดระบุ) _____
 - ศูนย์คอมพิวเตอร์ของคณะฯ หรือที่มหาวิทยาลัยจัดให้บริการ
 - อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____
- แหล่งภายนอกมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- บ้าน หอพัก
 - ร้านบริการอินเทอร์เน็ต (Internet Café) ห้องสมุดอื่น (โปรดระบุ) _____
 - อื่น (โปรดระบุ) _____

7. ท่านเรียนรู้การใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์จาก (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- เรียนรู้ด้วยตนเองโดยวิธี
- ศึกษาจากเอกสารแนะนำการใช้ที่ห้องสมุดได้จัดทำไว้
 - ศึกษาจากคำอธิบายหน้าจอคอมพิวเตอร์ขณะทำการสืบค้นข้อมูล
 - ทดลองฝึกค้น (ลองผิดลองถูก)
 - ใช้จากประสบการณ์การค้นระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ของห้องสมุดอื่น
 - อื่น (โปรดระบุ) _____
- เรียนรู้จากเพื่อน
- จากการสอบถามจากบรรณารักษ์หรือเจ้าหน้าที่ห้องสมุด
- จากการปฐมนิเทศการใช้ห้องสมุด
- จากป้ายประชาสัมพันธ์ของห้องสมุด
- จากสื่อโสตทัศนวัสดุของห้องสมุด
- อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

โปรดพิจารณา หน้าจอเมนูหลัก (Main Menu) ของระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ของ
ห้องสมุดภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (ภาพที่ 1) และตอบคำถามข้อที่ 8-9

ภาพที่ 1 หน้าจอเมนูหลัก (Main Menu) ของระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ของห้องสมุดภายใน
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

Choose Search

Indexes:

- Author Keyword
- Author Alphabetical
- Meeting Alphabetical
- Title Keyword
- Title Alphabetical
- Subject Keyword
- Subject Alphabetical
- Series Keyword
- Series Alphabetical
- Keyword
- LC Call#
- Dewey Call#
- Local Call#
- ISBN
- ISSN
- Instructor Name
- Course Name

Advanced

Play Search

Date Headlines

Title Keyword

Entry All

Advanced features

Selected index contains:

Words from name headings [personal, corporation and meeting names]

Search for:

8. จากภาพหน้าจอเมนูหลัก (Main Menu) ของระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ของห้องสมุดภายใน
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ "ทางเลือกใดที่ท่านใช้ / เคยใช้ สืบค้นข้อมูล" (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- | | | |
|---|--|---|
| <input type="checkbox"/> Author Keyword | <input type="checkbox"/> Author Alphabetical | <input type="checkbox"/> Meeting Alphabetical |
| <input type="checkbox"/> Title Keyword | <input type="checkbox"/> Title Alphabetical | <input type="checkbox"/> Subject Keyword |
| <input type="checkbox"/> Subject Alphabetical | <input type="checkbox"/> Series Keyword | <input type="checkbox"/> Series Alphabetical |
| <input type="checkbox"/> Keyword | <input type="checkbox"/> LC Call# | <input type="checkbox"/> Dewey Call# |
| <input type="checkbox"/> Local Call# | <input type="checkbox"/> ISSN | <input type="checkbox"/> ISBN |
| <input type="checkbox"/> Instructor Name | <input type="checkbox"/> Course Name | |

9. "กลยุทธ์การสืบค้นใดที่ท่านใช้ / เคยใช้สืบค้น" (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

สืบค้นด้วยคำสำคัญ (Keyword searching) โดยนำคำที่ปรากฏอยู่ในรายการทางเลือกผู้แต่ง ชื่อเรื่อง หัวเรื่อง และชื่อชุด มาใช้ในการสืบค้น

สืบค้นคำสำคัญด้วยการตัดคำ (Truncation) โดยตัดคำส่วนท้ายให้สั้นลงและใช้เครื่องหมายดอกจัน (*) แทนตัวอักษรหนึ่งตัวหรือมากกว่า (เช่น technolog*) หรือใช้เครื่องหมายคำถามแทนตัวอักษรหนึ่งตัว (เช่น m?n)

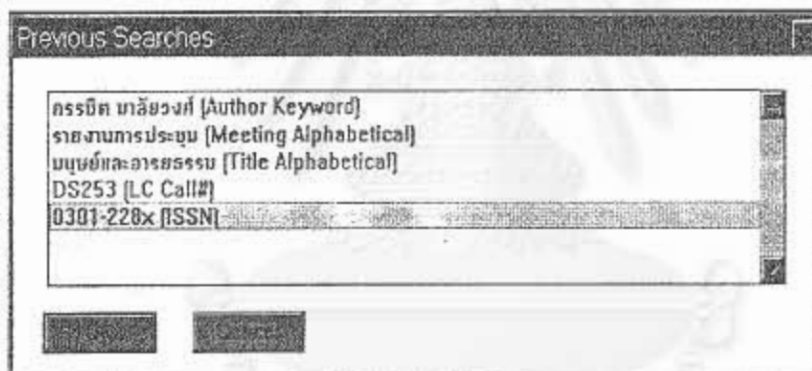
สืบค้นแบบเจาะจง (Exact Match Search) เป็นการสืบค้นด้วยเลขเรียกหนังสือ (LC Call, Dewey Call, Local Call) ,ISSN, ISBN, Instructor Name หรือ Course Name)

สืบค้นโดยใช้ปุ่มตัวอย่าง (Example) เพื่ออ่านคำอธิบายประกอบการใช้ทางเลือกในการสืบค้น

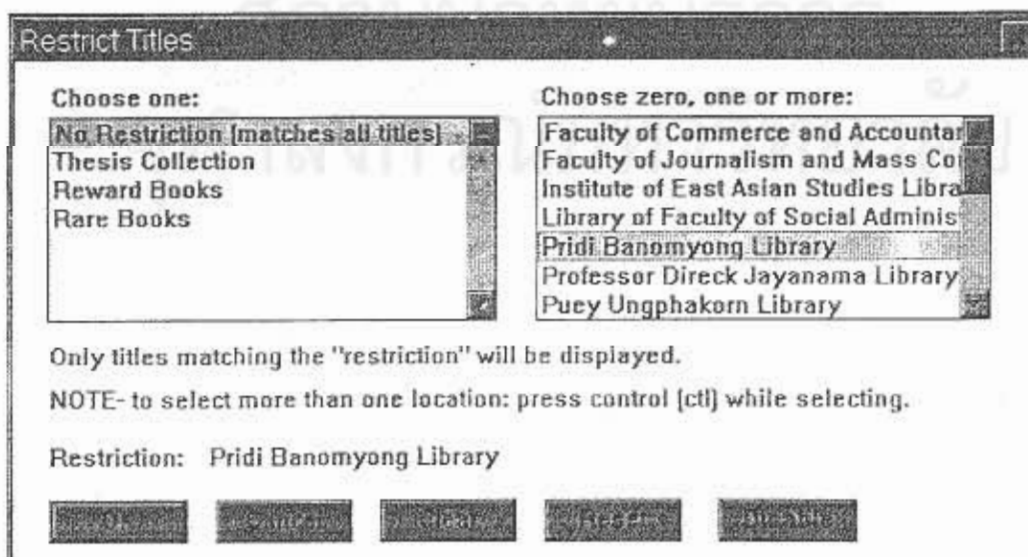
อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

โปรดพิจารณาหน้าจอเมนูหลักในส่วนของการสืบค้นขั้นสูง (Advanced features) ของระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ของห้องสมุดภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (ภาพที่ 2-5 ในหน้าที่ 6-7) และตอบคำถามข้อที่ 10

ภาพที่ 2 Previous Search



ภาพที่ 3 Restrict Title



ภาพที่ 4 Multi Index

ภาพที่ 5 Borrower Info

10. จากหน้าจอการสืบค้นขั้นสูง (Advanced feature) ของภาพที่ 2-5 (ในหน้าที่ 6-7) “รูปแบบใดที่ท่านใช้ / เคยใช้ ปรับปรุง / ขยายผลการสืบค้น” (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

สืบค้นโดยใช้ Previous search เพื่อเรียกรูปแบบและคำที่ใช้ในการสืบค้นที่ผ่านมา เพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ โดยอาจมีการเปลี่ยนแปลงหรือไม่เปลี่ยนแปลงคำค้นเลย (ดูภาพที่ 2)

สืบค้นโดยใช้ Restrict Title เพื่อจำกัดการสืบค้นตามประเภทของสิ่งพิมพ์ และ/หรือห้องสมุดให้สืบค้นข้อมูลตรงกับความต้องการเพิ่มขึ้น (ดูภาพที่ 3)

สืบค้นโดยใช้ Multi Index เพื่อนำคำค้นจากเขตข้อมูลต่างกันมาสืบค้นโดยใช้คำเชื่อม AND OR NOT มาประมวลผลพร้อมกันได้ (ดูภาพที่ 4)

สืบค้นโดยใช้ Borrower Info เพื่อตรวจสอบข้อมูลส่วนบุคคล และข้อมูลการยืมทรัพยากรวารนิเทศของห้องสมุด (ดูภาพที่ 5)

ไม่เคยใช้

อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

โปรดพิจารณาหน้าจอ รูปแบบการแสดงผลการสืบค้น ของระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ของห้องสมุดภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (ภาพที่ 6- 9 ในหน้าที่ 8-9) และตอบคำถามข้อที่ 11-12

ภาพที่ 6 การแสดงผลการสืบค้นเริ่มต้น (ด้วยคำสำคัญ)

Author	Titles
1. ธรรมชาติ ภาสียงณี.	35
2. สำราญ สุสุวรรณ.	1
3. ธรรมชาติ วัฒนเกษียร.	1
4. ชาติ ชัยศรีศรี.	2
5. ดอพงษ์ สุพรรณ.	1
6. ธรรมชาติ ชิดตากร.	1

ภาพที่ 7 การแสดงผลข้อมูลบรรณานุกรมแบบย่อ

Author/Title/Edition	Call#Pub date
1. ธรรมชาติ ภาสียงณี. ปราชญ์กลิม : ชีวิตอันมีสาระของปลา.	นา 2514.
2. คัดเลย์, รุท ธ. มิตรภาพในธรรมชาติ (Partners in nature)	ย 2512.
3. มหาวิทยาลัยขอนแก่น คณะวิศวกรรมศาสตร์, เทคโนโลยีสำหรับการพัฒนาชนบท.	6544.5 น5 2524.
4. ธรรมชาติ ภาสียงณี. ความลึกซึ้งของจักวาล.	QB500 .น4 2514.

ภาพที่ 8 การแสดงผลข้อมูลบรรณานุกรมแบบสมบูรณ์

Bibliographic Detail: Title 1 of 35

Show Copies | New Search | Close Window | Make Request | Previous Title | Next Title | Related Works | Press 'Show Copies' to see other copies

Title: หนังสือระดมความคิด Q8500 .A4 Status: On shelf

Requests: 0 Bookings: 0

Title: ความลึกซึ้งของจักรวาล.
 Author: อรรถสิทธิ์ นาคีวงศ์.
 Imprint: พระนคร, ไทยวัฒนาพานิช, 2514.
 Description: 180 หน้า, ภาพประกอบ.
 Subjects: ธรรมชาติศาสตร์,
 ไซเบอร์,
 ธรรมชาติศาสตร์,
 วิทยาศาสตร์—หนังสือ.

ภาพที่ 9 การแสดงผลข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศที่มีในแต่ละห้องสมุด

Copies

Close Window | New Search | All Locations | Make Request | Previous Title | Next Title | Sort | To see Bibliographic Window, press Enter

Title: หนังสือระดมความคิด Q8500 .A4

Selection: 2 Retrieved: 2 Requests: 0 Bookings: 0

Location/Status/Barcode	Collection/Due Date/Call No.	Copy
1. Pridi Banomyong Library On Shelf 31379007167936	หนังสือระดมความคิด Q8500 .A4	ก.1
2. Pridi Banomyong Library On Shelf 31379007167498	หนังสือระดมความคิด Q8500 .A4	ก.2

11. "รูปแบบการแสดงผลการสืบค้น และ คำสั่งจากหน้าจอการแสดงผล" แบบใดที่ท่านใช้ / เคยใช้ในการสืบค้น ข้อมูลของระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ของห้องสมุดภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

การแสดงผลการสืบค้นขั้นต้น ได้แก่ ชื่อผู้แต่ง และจำนวนผลการสืบค้น (ภาพที่ 6)

การแสดงผลข้อมูลบรรณานุกรมแบบย่อ ได้แก่ ชื่อผู้แต่ง ชื่อเรื่องและเลขเรียกหนังสือ

(ภาพที่ 7) ประกอบด้วยคำสั่ง (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- Show Detail เป็นการแสดงรายละเอียดข้อมูลทางบรรณานุกรม
- Make Request เป็นการสั่งจองทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุด
- Limit การจำกัดผลการสืบค้นให้แคบลง เนื่องจากผลการสืบค้นที่ได้มี

จำนวนมาก

- Sort การจัดเรียงผลการสืบค้น
- Retrieve More การขอดูผลการสืบค้นเพิ่มเติม ในกรณีที่ผลการสืบค้นที่ได้มีมาก

กว่า 30 รายการ

อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

การแสดงผลข้อมูลบรรณานุกรมแบบสมบูรณ์ ได้แก่ ชื่อผู้แต่ง ชื่อเรื่อง เลขเรียกหนังสือ สถานภาพของทรัพยากรสารสนเทศ (checked out หรือ On shelf) รายการโยงหัวเรื่องและ / หรือชื่อผู้แต่งร่วมที่สามารถใช้เป็นแนวสืบค้นต่อไปได้ (ภาพที่ 8) ประกอบด้วยคำสั่ง (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

Show Copies การต้องการทราบข้อมูลเพิ่มเติมว่าเรื่องที่ต้องการ มีกี่ฉบับ (copy) อยู่ที่ห้องสมุดใดบ้าง เลขเรียกหนังสือ ประเภทของสิ่งพิมพ์ และสถานภาพของสิ่งพิมพ์ในเวลานั้น

Make Request เป็นการสั่งจองทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุด

Related Work การต้องการดูเรื่องที่เกี่ยวข้องกับผลการสืบค้นที่ได้รับ

อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

การแสดงผลข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศที่มีในแต่ละห้องสมุด (holding) ร่วมกับการแสดงผลทางด้าน บรรณานุกรมทั้งแบบย่อ (ภาพที่ 9)

อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

ตอนที่ 3 : ปัญหาในการใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ของห้องสมุดภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับของ ปัญหา ที่ท่านประสบในการใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ของห้องสมุดภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

รายการปัญหา	ประสบปัญหา					
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่ประสบปัญหา
ด้านความเข้าใจวิธีการใช้ระบบ 1. ไม่ทราบว่าจะใช้ทางเลือกใดสืบค้นข้อมูล						
2. ขาดความเข้าใจในคำแนะนำการใช้ทางเลือกต่าง ๆ ที่เป็นภาษาอังกฤษ						
3. ขาดความเข้าใจความแตกต่างระหว่างการสืบค้นเรียงตามลำดับอักษร (Alphabetical) กับคำสำคัญ(Keyword)						
4. ขาดความเข้าใจปุ่มคำสั่งต่าง ๆ ที่ปรากฏบนหน้าจอ						
5. ขาดความเข้าใจข้อความแสดงความผิดพลาด (Error message) ในการสืบค้น เนื่องจากไม่มีคำอธิบายประกอบ						
6. ขาดความเข้าใจวิธีการจำกัดขอบเขตการสืบค้นด้วยการใช้ปุ่มคำสั่ง Limit ในหน้าจอการแสดงผลการสืบค้นแบบย่อ						
7. ขาดความเข้าใจวิธีการเปลี่ยนปุ่มเพื่อสืบค้นเป็นภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษ						

รายการปัญหา	ประสบปัญหา					
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่ประสบปัญหา
8. ขาดความเข้าใจวิธีการสืบค้นด้วยการตัดคำโดยใช้เครื่องหมายดอกจัน (*) หรือเครื่องหมายคำถาม (?) แทนที่ตัวอักษรหรือคำที่ได้ตัดไป						
9. ขาดความเข้าใจวิธีการสืบค้นด้วยการใช้คำเชื่อม AND OR NOT จากการใช้ปุ่มคำสั่ง Multi Index จากหน้าจอเมนูหลัก						
10. ขาดความเข้าใจวิธีการสืบค้นด้วยเลขเรียกหนังสือ (LC Call#, Dewey Call# และ Local Call#)						
11. ขาดความเข้าใจการแสดงเลขเรียกหนังสือ อักษรย่อของห้องสมุด และสถานภาพของทรัพยากรสารนิเทศ						
12. ขาดความเข้าใจหน้าจอรูปแบบการแสดงผลข้อมูลบรรณานุกรมแบบย่อ						
13. ขาดความเข้าใจหน้าจอรูปแบบการแสดงผลข้อมูลบรรณานุกรมแบบสมบูรณ์						
14. ไม่มีคำแนะนำเป็นภาษาไทยช่วยเหลือในการใช้ทางเลือกต่าง ๆ ที่สืบค้นข้อมูล						
15. ไม่เข้าใจคำอธิบายในคู่มือ / คำแนะนำการใช้ระบบ						
16. ขาดคำแนะนำในการแก้ไขปัญหาในปุ่มคำสั่งช่วยเหลือด้วยตนเอง (HELP)						
17. อื่น ๆ (โปรดระบุ)	<p>.....</p> <p>.....</p>					

รายการปัญหา	ระดับของปัญหา					
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่ประสบปัญหา
ด้านผลการสืบค้น						
1. ผลการสืบค้นที่ได้รับไม่ตรงกับความต้องการ						
2. ผลการสืบค้นที่ได้รับมีจำนวนมากเกินไป						
3. ผลการสืบค้นที่ได้รับมีจำนวนน้อยเกินไป						
4. ไม่สามารถสืบค้นบทความวารสาร / หนังสือพิมพ์ได้						
5. ค้นรายชื่อหนังสือได้แต่หาตัวเล่มไม่พบ						
6. อื่น ๆ (โปรดระบุ)					
ด้านแหล่งที่ใช้สืบค้น						
<u>แหล่งภายในมหาวิทยาลัย</u>						
1. ปริมาณเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ให้บริการในห้องสมุดภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์มีจำนวนน้อย						
2. เครื่องคอมพิวเตอร์ขัดข้องบ่อย						
3. ไม่มีเครื่องพิมพ์บริการพิมพ์ผลการสืบค้นลงบนกระดาษ						
4. ไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกในการใช้ระบบฯ เช่น กระดาษ ปากกา						
5. ไม่มีบรรณารักษ์หรือเจ้าหน้าที่ห้องสมุดให้คำแนะนำเมื่อเกิดปัญหา						
6. อื่น ๆ (โปรดระบุ)					

รายการปัญหา	ประสบปัญหา					
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่ประสบปัญหา
แหล่งภายนอกมหาวิทยาลัย 1. ไม่สามารถดาวน์โหลด (download) โปรแกรมสืบค้นรายการแบบออนไลน์มาใช้งานได้						
2. ไม่ทราบวิธีการติดตั้ง (set up) โปรแกรมการสืบค้นรายการแบบออนไลน์หลังจากที่ได้ดาวน์โหลดมาแล้ว						
3. ไม่สามารถสืบค้นรายการแบบออนไลน์ได้จากเครื่องคอมพิวเตอร์ที่อยู่ภายนอกห้องสมุด						
4. ใช้เวลานานในการดาวน์โหลดโปรแกรมการสืบค้นรายการแบบออนไลน์						
5. อื่น ๆ (โปรดระบุ)						

ข้อเสนอแนะในการใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ของห้องสมุดภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวนิตยา คงสุวรรณ เกิดเมื่อวันที่ 2 ตุลาคม พ.ศ.2514 ที่อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา
สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีศิลปศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขต
ปัตตานี เมื่อ พ.ศ.2536 ปัจจุบัน ตำแหน่งบรรณารักษ์ 5 สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์



สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย